

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PRZEDMIOTU : RELIGIA W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 63 IM. ANNY JASIŃSKIEJ WE WROCŁAWIU

I. Wynikające z podstawy programowej kształcenia ogólnego:

1. Odbiór, analiza i interpretacja tekstów o charakterze religijnym. Uczeń:
  1. rozwija sprawność uważnego słuchania Pisma św., katechizmu i innych tekstów,
  2. umiejętność rozumienia znaczeń słownictwa religijnego;
  3. rozwija umiejętność poszukiwania interesujących go wiadomości, a także ich porządkowania oraz poznawania dzieł sztuki religijnej;
  4. poznaje teksty biblijne i inne teksty religijne niezbędne dla tego etapu rozwoju religijnego; uczy się je odbierać świadomie i refleksyjnie;
  5. rozwija zainteresowania różnymi dziedzinami religii;
  6. poznaje specyfikę sposobów wypowiedzi o charakterze religijnym;
  7. w kontakcie z tekstami biblijnymi i innymi tekstami religijnymi kształtuje chrześcijańską hierarchię wartości, swoją wrażliwość, gust estetyczny, poczucie własnej tożsamości ucznia Chrystusa i postawę miłości Kościoła i Ojczyzny.
2. Tworzenie wypowiedzi. Uczeń :
  1. rozwija umiejętność wypowiadania się w mowie i w piśmie na tematy poruszane na zajęciach, związane z poznawanymi tekstami biblijnym i innymi tekstami o charakterze religijnym i własnymi zainteresowaniami;
  2. dba o poprawność wypowiedzi własnych, a ich formę kształtuje odpowiednio do celu wypowiedzi.
3. Zainteresowanie problematyką kościelną. Uczeń:
  1. zadaje pytania dlaczego jest tak, jak jest? i czy mogłoby być inaczej? w odniesieniu do obecności Kościoła w świecie oraz próbuje odpowiedzieć na najprostsze z tych pytań.
4. Zaciekawienie otaczającym światem i praktyczne wykorzystanie wiedzy religijnej. Uczeń:
  1. stawia pytania dotyczące zjawisk zachodzących w jego najbliższym otoczeniu i w społeczności świeckiej i kościelnej, prezentuje postawę badawczą w poznawaniu relacji: Kościół – świat przez poszukiwanie odpowiedzi na pytania: dlaczego?, jak jest?, co się stanie, gdy?;

2. rozpoznaje podstawowe sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu oraz podejmuje działania zwiększające bezpieczeństwo własne i innych, świadomie działa na rzecz ochrony zdrowia własnego i szacunku dla zdrowia innych;
  3. mając świadomość, że świat został stworzony przez Boga, szanuje przyrodę i dorobek kulturowy społeczności.
5. Postawa moralna. Uczeń:
1. prezentuje refleksyjną postawę wobec człowieka, jego natury, powinności moralnych oraz wobec różnych sytuacji życiowych;
  2. rozpoznaje swoje obowiązki wobec najbliższego otoczenia, rodziny i szkoły;
  3. rozpoznaje podstawowe wartości i dokonuje właściwej ich hierarchizacji;
  4. wyraża opinie i wartościuje zjawiska społeczno-religijne na poziomie społeczności szkolnej i społeczności lokalnej.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Klasa IV

I. Wielki kosmos i moje podwórko

Uczeń:

- rozpoznaje w pięknie przyrody stwórcze dzieło Boga,
- formułuje modlitwę dziękczynną za napotkane piękno i doświadczone dobro,
- wie, że o stworzeniu świata dowiadujemy się z Biblii,
- interpretuje proste teksty biblijne mówiące o stworzeniu,
- uzasadnia, że słowo Boże zawarte w Piśmie Świętym jest dla nas przewodnikiem na drodze do wiecznego szczęścia,
- wyjaśnia, dlaczego pierwszą część Pisma Świętego nazywamy Starym Testamentem, a drugą Nowym Testamentem,
  - na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, na czym polegało szczęście ludzi w raju,
- interpretuje biblijne opowiadanie o grzechu pierwszych ludzi,

- wyjaśnia, na czym polega zło każdego grzechu,
- interpretuje tekst protoewangelii Rdz 3,14-15,
- wyjaśnia znaczenie i podaje zasady odprawiania dziewięciu pierwszych piątków miesiąca,
- wyjaśnia znaczenie modlitwy różańcowej w nawiązaniu do objawień fatimskich,
- potrafi modlić się na różańcu, •angażuje się w szerzenie przesłania fatimskiego

II. Szlak patriarchów

Uczeń:

- wymienia i interpretuje obietnice, jakie Bóg dał Abrahamowi,
- charakteryzuje postawę Abrahama wobec Bożego słowa,
- zna historię tworzenia się narodu izraelskiego (wybranego),
- podaje przykłady ludzi z własnego regionu, którzy zasłużyli się dla dobra Ojczyzny,
- dba o własny rozwój dla dobra Ojczyzny,
  - podaje powody osiedlenia się Izraelitów w Egipcie,
- wyjaśnia, dlaczego Izraelici w Egipcie stali się niewolnikami i charakteryzuje ich niewolniczą pracę,
  - wykazuje postawę wytrwałości w modlitwie,
- sprzeciwia się wszelkiej krzywdzie i niesprawiedliwości,
- opowiada historię wyprowadzenia Izraelitów z niewoli egipskiej,
  - uzasadnia, że w sytuacji bez wyjścia Bóg znajduje rozwiązanie,
- wyraża zaufanie do Boga, szczególnie w trudnych sytuacjach,
- wymienia przejawy Bożej opieki nad Izraelitami podczas wędrówki przez pustynię(nakarmienie przepiórkami i manną, woda ze skały),
  - wyraża wiarę, że Bóg nie pozostawia nas bez pomocy w trudnych sytuacjach,

- angażuje się w niesienie pomocy innym w ich trudnych sytuacjach,
- uzasadnia, że każde z Bożych przykazań jest ważne i żadnego nie wolno lekceważyć,
- wyraża przekonanie, że dobro jest owocem przestrzegania Bożych przykazań,
- wymienia miejsca, w których chrześcijanin doświadcza szczególnej bliskości Boga,
- wyjaśnia znaczenie Namiotu Spotkania dla Mojżesza i całego ludu izraelskiego (tam Mojżesz rozmawiał z Bogiem, prosząc Go o przebaczenie niewierności ludu),
  - wyjaśnia znaczenie sakramentu pokuty i pojednania dla chrześcijanina,
  - wdraża w życie praktykę „namiotu spotkania”, starając się o jej systematyczność,
  - wyjaśnia pojęcia: czyściec, niebo, piekło,
    - uzasadnia, dlaczego modlimy się przy grobach zmarłych,
    - wyjaśnia chrześcijańskie znaczenie dni 1 i 2 listopada,
      - wyraża modlitewną troskę o zmarłych,
      - wyraża szacunek dla zmarłych dbając o ich groby,
      - wskazuje miejsca pamięci poświęcone bohaterom w swoim środowisku i kraju,
  - wymienia wartości, dla których ludzie gotowi są poświęcić własne życie,
  - uzasadnia, dlaczego oddajemy cześć bohaterom narodowym,
  - uzasadnia, że miłość Ojczyzny oraz pamięć o jej bohaterach jest naszym obowiązkiem,
  - wyraża szacunek dla miejsc pamięci o bohaterach,
  - wyraża gotowość rezygnacji z tego, co przyjemne, na rzecz tego, co pożyteczne lub konieczne,
  - na podstawie tekstu Mt 25,31-46 wymienia postawy i zachowania nagradzane przez Boga i te, które zasługują na potępienie,
  - charakteryzuje Bożą sprawiedliwość,

- zachowuje powściągliwość w osądzaniu innych ludzi,
- wie, że w okresie Adwentu przygotowujemy się na przyjście Zbawiciela,
- wskazuje teksty liturgiczne związane z Adwentem
- charakteryzuje postawę człowieka, który się nawraca, •podejmuje konkretne postanowienia przemiany życia.

III. Ziemia Bożej obietnicy

Uczeń:

- opowiada o przejściu Izraelitów przez Jordan,
- wyjaśnia znaczenie przekroczenia Jordanu w wędrówce do ziemi obiecanej (spełnienie Bożej obietnicy),
- określa, w jaki sposób Bóg pomaga nam w pokonywaniu przeszkód spotykanych na drodze do nieba,
- wyraża postawę zaufania wobec Boga w codziennym życiu,
- prezentuje postawę sumienności, szacunku, dobroci w drodze do nieba,
- opowiada o zdobyciu Jerycha przez Izraelitów,
- na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, na czym polega burzenie duchowych murów (grzechu),
- podejmuje walkę ze swoimi wadami,
- wie, że król Dawid pokonał wrogów Izraela i przeniósł Arkę Przymierza do Jerozolimy,
- wyjaśnia związki odnoszonych przez Izraelitów zwycięstw z posłuszeństwem wobec Boga i ponoszonych klęsk z nieprzestrzeganiem Bożych nakazów,
- wyjaśnia, na czym polega panowanie Boga w naszym życiu,
- opowiada o budowie świątyni Salomona,
- zna tekst biblijny mówiący o chrześcijaństwie jako świątyni Ducha Świętego,
- na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że serce chrześcijanina jest Bożą świątynią,

- wyraża troskę o swój parafialny kościół oraz o świątynię swego serca,
- wyjaśnia, dlaczego doszło do podziału królestwa izraelskiego,
- uzasadnia, że brak porozumienia między ludźmi, szczególnie poczucie niesprawiedliwości, prowadzi do bolesnych podziałów,
- wskazuje sposoby łagodzenia konfliktów między ludźmi,
- wyraża troskę o sprawiedliwość i zgodę, przyczyniając się do łagodzenia konfliktów w swoim otoczeniu,
- angażuje się w zgodne współdziałanie w grupie koleżeńskiej,
- opowiada o wygnaniu babilońskim i powrocie Izraelitów z niewoli,
- interpretuje niewolę babilońską jako skutek odwrócenia się Izraelitów od Boga,
- wyjaśnia porównanie grzechu do niewoli, a nawrócenia do powrotu z niej.

IV. Szlak Pana Jezusa

Uczeń:

- interpretuje biblijne teksty: o Zwiastowaniu, o Nawiedzeniu św. Elżbiety, o narodzeniu Jezusa, o dwunastoletnim Jezusie w świątyni, o chrzcie Jezusa, o modlitwie Jezusa na górze cudownych uzdrowieniach, o uciszeniu burzy, o uzdrowieniu sługi setnika, o cudownym rozmnożeniu chleba, o przemienieniu Jezusa, o ośmiu błogosławieństwach, o wskrzeszeniu Łazarza,
- wie, że w Nazarecie mieszkała Maryja i tam odwiedził ją anioł Gabriel,
- wyjaśnia, że Bóg, zapowiadając narodzenie Zbawiciela, realizuje obietnicę protoewangelii,
- w modlitwie „Anioł Pański” wskazuje słowa pochodzące z Pisma Świętego,
- mówi z pamięci modlitwę „Anioł Pański” i wyjaśnia jej słowa,
- wie, że ze słów, jakimi Elżbieta pozdrowiła Maryję (wraz ze słowami Anioła), zbudowana jest modlitwa „Pozdrowienie Anielskie”,
- uzasadnia potrzebę częstego przystępowania do Komunii Świętej, łącząc tę praktykę z chętną pomocą bliźnim,
- wyraża radość z powodu przyjmowania Jezusa w Komunii Świętej i gotowość naśladowania Maryi w Jej służbie, angażując się w pomoc innym,
- uzasadnia, dlaczego okazujemy szczególny szacunek i pomoc kobietom w ciąży,
- wie, że Jezus jest Synem Boga urodzonym przez Maryję,
- omawia okoliczności narodzenia Jezusa,
- okazuje szacunek ludziom ubogim,

- wymienia członków Świętej Rodziny,
- wie, że św. Józef był opiekunem Jezusa,
- wyjaśnia, na czym polegało życie ukryte Pana Jezusa,
- określa swoje zadania w rodzinie, •rzetelnie wypełnia obowiązki domowe i modli się za swoją rodzinę,
- wymienia praktyki religijne, które są jego obowiązkiem,
- wyjaśnia słowa Jezusa: „Powiniennem być w tym, co należy do mego Ojca”,
- określa hierarchię wartości w swoim życiu,
- angażuje się w wypełnianie praktyk religijnych, uznając je za swój obowiązek,
- potrafi złożyć wyznanie wiary według obrzędów chrztu,
- charakteryzuje dary otrzymane na chrzcie św.,
- wie, że Jezus dużo się modlił, a góra była ulubionym miejscem Jego modlitwy,
- wie, że modlitwą Jezus poprzedzał nauczanie tłumów i uzdrawianie chorych,
- uzasadnia, że modlitwa pomaga w czynieniu dobra,
- wyraża troskę o systematyczność osobistej modlitwy, uwzględniając ją w swoim planie dnia
- określa, czym jest cud i opatrzność Boża,
- okazuje wrażliwość na ludzkie cierpienie, niosąc pomoc chorym i niepełnosprawnym oraz modląc się w ich intencji,
- wyraża troskę o zdrowie swojej duszy przez codzienny rachunek sumienia i systematyczną spowiedź,
- prezentuje postawę szacunku wobec chleba,
- wyraża sprzeciw wobec braku szacunku dla chleba,
- wyraża wrażliwość wobec głodu innych, dzieląc się swoim pożywieniem,
- uzasadnia potrzebę modlitwy i Eucharystii, by stawać się coraz lepszym,
- wymienia kilka Jezusowych błogosławieństw,
- świadomie podejmuje trud pokonywania życiowych problemów zgodnie z nauką Jezusa zawartą w błogosławieństwach,
- wyjaśnia treść przesłania Matki Bożej z Lourdes,
- podaje datę uroczystości Niepokalanego Poczęcia NMP oraz światowego dnia chorych,
- wyraża szacunek wobec chorych i niepełnosprawnych oraz chętnie spieszy im z pomocą.

V. Droga pokuty

Uczeń:

- wie, że środa popielcowa rozpoczyna okres Wielkiego Postu,
- zna treść biblijnego wezwania do nawrócenia i postu (Jl 2,12-13),

- wyjaśnia znaczenie posypania głów popiołem, •wskazuje teksty liturgiczne odnoszące się do Wielkiego Postu,
- podejmuje zobowiązanie wyrzeczenia wielkopostnego,
- interpretuje teksty biblijne: o kuszeniu Jezusa na pustyni, o ustanowieniu Eucharystii i kapłaństwa, o modlitwie Jezusa w Ogrójcu, o procesie Jezusa przed Piłatem, o drodze krzyżowej i śmierci Jezusa,
- uzasadnia konieczność modlitwy i wyrzeczenia w walce z pokusami,
- modli się w chwilach pokusy, •uzasadnia, że Msza św. jest pamiątką Ostatniej Wieczerzy,
- charakteryzuje znaczenie sakramentów Eucharystii i kapłaństwa w życiu chrześcijańskim,
- wyraża szacunek wobec kapłanów i modli się w ich intencji,
- nazywa własne trudności, podając je w intencji modlitwy,
- modli się w intencji osób przeżywających trudności,
- potrafi zająć właściwe stanowisko wobec oskarżycieli Jezusa,
- uzasadnia, dlaczego prawda i miłość są podstawą życia chrześcijanina,
- kieruje się prawdą i miłością w relacjach z innymi,
- upomina kolegów, którzy kłamią,
- wymienia stacje drogi krzyżowej,
- układa rozważanie do wybranej stacji drogi krzyżowej,
- angażuje się w przygotowanie nabożeństwa drogi krzyżowej i czynnie bierze w nim udział,
- wyjaśnia znaczenie symboliki krzyża dla chrześcijanina,
- prezentuje postawę szacunku wobec krzyża jako znaku wiary i ofiary Chrystusa,
- wyraża sprzeciw wobec aktów poniżania krzyża, staje w obronie znaków wiary.

VI. Szlak nowego życia

Uczeń:

- interpretuje teksty biblijne: o pustym grobie (Mt 28,1-10), o uczniach z Emaus, o zmartwychwstałym Jezusie w Wieczerniku, o Wniebowstąpieniu, o uwięzieniu i cudownym uwolnieniu św. Piotra,
- wyjaśnia, dlaczego chrześcijanie świętują niedzielę,
- uzasadnia, że uczestnictwo w niedzielnej Mszy św. jest wyznaniem wiary w zmartwychwstanie,
- wymienia główne części Mszy św.,
- wie, że podczas Mszy św. Chrystus rozmawia z nami i karmi nas swoim Ciałem,
- uzasadnia, dlaczego kapłani mają władzę odpuszczania grzechów,
- przyczynia się do budowania pokoju w swoim środowisku,
- wymienia sposoby świadczenia o Jezusie,
- wyjaśnia rolę Ducha Świętego w życiu chrześcijanina,
- stara się sumiennie wykonywać swoje obowiązki szkolne i domowe,
- określa, na czym polega modlitwa wstawiennicza,
- modli się za bliskich i przyjaciół,
- wymienia kraje, w których św. Paweł głosił Chrystusa,
- charakteryzuje trudności, z jakimi spotykał się św. Paweł w realizacji apostolskiej misji,
- podaje przykłady współczesnych apostołów i misjonarzy i charakteryzuje ich pracę,
- wyraża zainteresowanie pracą misjonarzy i podejmuje modlitwę w intencji misji,
- interpretuje życie chrześcijańskie jako wędrowanie do domu Ojca,
- na podstawie tekstu biblijnego J 14,1-6 wyjaśnia rolę Chrystusa w naszej wędrówce do domu Ojca.

VII. Szlak wiary

Uczeń:

- uzasadnia budowanie przydrożnych kapliczek,
- chętnie modli się przy kapliczkach i dba o ich piękno,
- uzasadnia, dlaczego różne grupy ludzi, w tym dzieci pierwszokomunijne, pielgrzymują na Jasną Górę,
- zna słowa Apelu Jasnogórskiego,
- z zaangażowaniem przygotowuje modlitewne intencje kierowane do Pani Jasnogórskiej,
- wie, kiedy jest Niedziela Miłosierdzia Bożego,
- charakteryzuje w zarysie przesłanie o Bożym Miłosierdziu,
- wyjaśnia sposób odmawiania koronki do Miłosierdzia Bożego,
- w ufnej modlitwie powierza siebie i świat Bożemu Miłosierdziu,
- wie, że Wadowice to rodzinne miasto papieża Jana Pawła II,
- zna datę urodzin i chrztu oraz wyboru na papieża Jana Pawła II,
- wyraża duchową więź z bł. Janem Pawłem, modląc się za jego wstawiennictwem,
- wskazuje motywy budowy Świątyni Opatrzności Bożej,
- zna datę Święta Dziękczynienia,
- zna i interpretuje treść nakazu misyjnego Jezusa (Mt 28-20),
- wymienia dostępne dzieciom sposoby wspierania misji,
- wspiera misyjne dzieło Kościoła swoją modlitwą i ofiarą.

Wymagania edukacyjne z religii dla szkoły podstawowej oparte na programie nauczania „Odkrywamy tajemnice Bożego świata” nr AZ-2-02/12

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Wielki kosmos i moje podwórko	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia miejsca odwiedzane podczas wakacji – wymienia zjawiska i stworzenia, które obserwuje w przyrodzie – wie, że wszystko, co istnieje, jest dobre, bo pochodzi od Boga – wie, że Biblia zawiera słowo kochającego Boga, który stworzył świat – wyraża szacunek względem Biblii jako księgi o miłości Boga do człowieka – wymienia miejsca, w których czuje (czuł) się szczęśliwy – wymienia osoby, którym zawdzięcza swoje poczucie szczęścia – wie, że grzech niszczy przyjaźń człowieka z Bogiem – wie, że Bóg poszukuje ludzi, którzy od Niego odeszli i pragnie ich zbawienia – podaje zasady odprawiania dziewięciu pierwszych piątków miesiąca 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przykłady obecności Boga w przyrodzie – rozpoznaje w pięknie przyrody stwórcze dzieło Boga – wie, że o stworzeniu świata dowiadujemy się z Biblii – określa znaczenie słowa „Biblia” – wyjaśnia, dlaczego Biblia jest księgą świętą – wie, że treść Starego Testamentu dotyczy wydarzeń od stworzenia świata i przygotowuje do narodzenia Pana Jezusa – zna treść biblijnego fragmentu o raju (Rdz 2,8-10.15) – podaje przykłady zachowań, które niszczą poczucie szczęścia – zna treść biblijnego opowiadania o grzechu pierwszych ludzi – własnymi słowami wypowiada treść Bożej obietnicy Rdz 3,14-15 – wie, że zapowiedź przyjścia Zbawiciela jest wyrazem miłości Boga do człowieka – zna uczynki miłosierdzia co do duszy – pamięta i rozumie treść Mt 11,28 – wymienia najważniejsze obietnice Jezusa objawione św. M. Alacoque – wyraża pragnienie korzystania z obietnic Jezusa – wie, że Matka Boża objawiała się w Fatimie co miesiąc od 13 V do 13 X 1917 r. – podaje imiona dzieci fatimskich i opowiada o ich spotkaniu z Maryją – rozpoznaje i opisuje figurę Matki Bożej Fatimskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – chętnie opowiada swoje wakacyjne wspomnienia – interpretuje proste teksty biblijne mówiące o stworzeniu – układa własną modlitwę dziękczynną za dzieło stworzenia – potrafi wyjaśnić, dlaczego pierwszą część Pisma Świętego nazywamy Starym Testamentem, a drugą Nowym Testamentem – wskazuje „dobre miejsca” w swoim otoczeniu – na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, na czym polegało szczęście ludzi w raju – interpretuje biblijne opowiadanie o grzechu pierwszych ludzi – przeprasza Boga w modlitwie za swoje grzechy – interpretuje tekst Protoewangelii Rdz 3,14-15 – wyjaśnia, na czym polega zbawienie – umie zastosować uczynki miłosierdzia w sytuacjach typowych – potrafi określić, za co chce wynagrodzić Jezusowi, podejmując praktykę pierwszych piątków – podejmuje postanowienie korzystania w pierwsze piątki z sakramentu pokuty i Eucharystii i z zaangażowaniem je realizuje 	<ul style="list-style-type: none"> – wypowiada modlitwę dziękczynną za napotkane piękno i doświadczone dobro – wyraża zainteresowanie tekstami biblijnymi – uzasadnia, że słowo Boże zawarte w Piśmie Świętym jest dla nas przewodnikiem na drodze do wiecznego szczęścia – uzasadnia, że warunkiem szczęścia jest otrzymywanie i okazywanie miłości – wyjaśnia, na czym polega zło każdego grzechu – umie zastosować uczynki miłosierdzia w sytuacjach problemowych – definiuje pojęcia: cichy i pokorny, zadośćuczynienie, wynagrodzenie – wyjaśnia znaczenie modlitwy różańcowej w nawiązaniu do objawień fatimskich 	<ul style="list-style-type: none"> – wyraża odpowiedzi alną troskę o przyrodę.

	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi posługiwać się książeczką pierwszopiątkową (zaznaczyć pierwsze piątki kolejnych miesięcy) – potrafi modlić się na różańcu 		<ul style="list-style-type: none"> – omawia treść przesłania Matki Bożej w Fatimie – wyraża szacunek dla Matki Bożej, spełniając jej prośbę wypowiedzianą w Fatimie (chętnie modli się na różańcu) 		
II. Szlak patriarchów	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia powody, z jakich ludzie zmieniają miejsce zamieszkania – uzasadnia, dlaczego Kanaan jest ziemią świętą – podaje powody osiedlania się Izraelitów w Egipcie – wie, że po śmierci Józefa Izraelici byli zmuszani do niewolniczej pracy i prosili Boga o pomoc – opowiada historię przejścia Izraelitów przez Morze Czerwone – charakteryzuje niebezpieczeństwa czyhające na pustyni – wyjaśnia znaczenie słowa „przykazanie” (to, co przykazane, nakazane) i wymienia Boże przykazania – wymienia miejsca, w których chrześcijanin doświadcza szczególnej bliskości Boga – wymienia powody, dla których ludzie odwiedzają cmentarze 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia Boże obietnice dane Abrahamowi – wymienia potomków Abrahama (Izaak i Jakub, który miał 12 synów) – zna historię tworzenia się narodu izraelskiego (wybranego), – podaje przykłady ludzi z własnego regionu, którzy zasłużyli się dla dobra Ojczyzny – charakteryzuje rolę Józefa (syna Jakuba) na dworze faraona – wie, że Mojżesz był Izraelitą wychowanym na dworze faraona i że Bóg powierzył mu wyprowadzenie swego ludu z niewoli – wymienia zjawiska, którymi posłużył się Bóg, karząc Egipcjan – wymienia przejawy Bożej opieki nad Izraelitami podczas wędrówki przez pustynię (nakarmienie przepiórkami i manną, woda ze skały) – wymienia sytuacje, w których powinien zwracać się do Boga z prośbą o pomoc – wie, że Bóg dał ludziom przykazania na górze Synaj i zobowiązał do ich przestrzegania – wie, że Namiot Spotkania, czyli Przybytek, był przenośną świątynią w obozie Izraelitów podczas ich wędrówki przez pustynię – wie, że w Namiocie Spotkania znajdowała się Arka Przymierza – złożona przenośna skrzynia, w której przechowywano tablice Bożych przykazań 	<ul style="list-style-type: none"> – interpretuje obietnice, jakie Bóg dał Abrahamowi – charakteryzuje wartość ziemi Kanaan dla potomków Abrahama – charakteryzuje niewolniczą pracę Izraelitów w Egipcie – wyjaśnia, że Boża interwencja jest odpowiedzią na modlitwę Izraelitów – wyjaśnia znaczenie przejścia Izraelitów przez Morze Czerwone w ucieczce przed wojskiem faraona – opisuje reakcję Izraelitów na trudy wędrówki przez pustynię – uzasadnia, że każde z Bożych przykazań jest ważne i żadnego nie wolno lekceważyć – wyraża przekonanie, że dobro jest owocem przestrzegania Bożych przykazań – omawia niewierności Izraelitów wobec Boga pod górą Synaj – uzasadnia, dlaczego modlimy się przy grobach zmarłych – uzasadnia obowiązek troski o groby naszych bliskich, a także nieznanych nam zmarłych – uzasadnia, że miłość Ojczyzny oraz pamięć o jej bohaterach jest naszym obowiązkiem 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postawę Abrahama wobec Bożego słowa – wyjaśnia znaczenie zbudowania ołtarza dla Pana – dba o własny rozwój dla dobra Ojczyzny – wyjaśnia, dlaczego Izraelici w Egipcie stali się niewolnikami – sprzeciwia się wszelkiej krzywdzie i niesprawiedliwości – uzasadnia, że w sytuacji bez wyjścia Bóg znajduje rozwiązanie – wyraża gotowość pomocy innym w ich trudnych sytuacjach – charakteryzuje Boże obietnice związane z wypełnianiem przykazań – wyjaśnia znaczenie Namiotu Spotkania dla Mojżesza i całego ludu izraelskiego (Mojżesz rozmawiał tam z Bogiem, prosząc Go o przebaczenie niewierności ludu) 	

	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia ostateczne rzeczy człowieka – wymienia wartości, dla których ludzie gotowi są poświęcić własne życie – podaje przykłady ludzkich osądów oraz spraw rozstrzyganych w procesach sądowych – wie, że w okresie Adwentu przygotowujemy się na przyjście Zbawiciela – wie, co to są postanowienia adwentowe 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie sakramentu pokuty i pojednania dla chrześcijanina – wyjaśnia pojęcia: czyściec, niebo, piekło – wyjaśnia chrześcijańskie znaczenie dni 1 i 2 listopada – wyraża modlitewną troskę o zmarłych – wskazuje miejsca pamięci poświęcone bohaterom w swoim środowisku i kraju – uzasadnia, dlaczego oddajemy cześć bohaterom narodowym – na podstawie tekstu Mt 25,31-46 wymienia postawy i zachowania nagradzane przez Boga i te, które zasługują na potępienie – zna treść biblijnego fragmentu Iz 63,16b.19b; 64,4.7 – charakteryzuje postawę człowieka, który się nawraca 	<ul style="list-style-type: none"> – wyraża szacunek dla miejsc pamięci o bohaterach – wyjaśnia różnice między sądem Bożym, a ludzkimi sądami – interpretuje tekst biblijny Iz 63,16b.19b; 64,4.7 jako wezwanie do nawrócenia i oczekiwania na przyjście Jezusa – podejmuje konkretne postanowienia przemiany życia 	<ul style="list-style-type: none"> – wdraża w życie praktykę „namiotu spotkania”, starając się o jej systematyczność – wyraża szacunek dla zmarłych, dbając o ich groby – wyraża gotowość rezygnacji z tego, co przyjemne, na rzecz tego, co pożyteczne lub konieczne – charakteryzuje Bożą sprawiedliwość – stara się o powściągliwość w osądzaniu innych ludzi 	
III. Ziemia Bożej obietnicy	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że Arka Przymierza była dla Izraelitów znakiem obecności Boga (przechowywano w niej tablice Bożych przykazań) – wie, że Bóg pomaga ludziom, gdy wypełniają Jego wolę – wie, że król Dawid pokonał wrogów Izraela i przeniósł Arkę Przymierza do Jerozolimy – podaje przykłady spraw w swoim życiu, o których powinien rozmawiać z Bogiem – uzasadnia potrzebę posiadania budowli (kościół), w których oddajemy cześć Bogu 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o przejściu Izraelitów przez Jordan – wskazuje przeszkody, jakie w swoim życiu może pokonać z Bożą pomocą – opowiada o zdobyciu Jerycha przez Izraelitów – wymienia ważne wydarzenia w dziejach Izraela po zajęciu ziemi Kanaan – wyjaśnia, na czym polega panowanie Boga w naszym życiu – wie, że świątynię w Jerozolimie wybudował Salomon – wskazuje, co zastąpiła świątynia i dlaczego – zna tekst biblijny mówiący o sercu chrześcijanina jako świątyni Ducha Świętego – wie, że 10 pokoleń Izraela zbuntowało się przeciw pokoleniu Judy – wie, że w wyniku podziału kraju powstały dwa państwa: Królestwo Judy i Królestwo Izraela 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie przekroczenia Jordanu w wędrówce do Ziemi Obiecanej (spełnienie Bożej obietnicy), – na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, na czym polega burzenie duchowych murów (grzechu), – interpretuje ponoszone przez Izraelitów klęski w walkach z nieprzyjaciółmi jako Bożą karę za ich niewierności wobec Boga – wyjaśnia znaczenie wprowadzenia Arki Przymierza do Jerozolimy – charakteryzuje znaczenie świątyni dla narodu izraelskiego – wyjaśnia, dlaczego doszło do podziału królestwa izraelskiego – interpretuje niewolę babilońską jako skutek odwrócenia się Izraelitów od Boga 	<ul style="list-style-type: none"> – określa, w jaki sposób Bóg pomaga nam w pokonywaniu przeszkód spotykanych na drodze do nieba – prezentuje postawę sumiennosci, szacunku, dobroci w drodze do nieba – uzasadnia konieczność wypełniania woli Bożej w zdobywaniu cnót i kształtowaniu charakteru – uzasadnia wartość i potrzebę wypełniania woli Bożej – na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że serce chrześcijanina jest Bożą świątynią – uzasadnia, że brak porozumienia między 	<ul style="list-style-type: none"> – wyraża troskę o swój parafialny kościół oraz o świątynię swego serca – wyraża troskę o sprawiedliwość i zgodę, przyczyniając się do łagodzenia konfliktów w swoim otoczeniu

	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje sposoby łagodzenia konfliktów między ludźmi – wie, że Bóg wychowuje swój lud również poprzez karcenie 	<ul style="list-style-type: none"> – ceni zgodne współdziałanie w grupie koleżeńskej – opowiada o wygnaniu babilońskim i powrocie Izraelitów z niewoli – wyjaśnia porównanie grzechu do niewoli, a nawrócenia do powrotu z niej 		<ul style="list-style-type: none"> ludźmi, szczególnie poczucie niesprawiedliwości, prowadzi do bolesnych podziałów – wyjaśnia porównanie grzechu do zniszczenia świątyni własnego serca, a nawrócenie do jej odbudowy 	
IV. Szlak Pana Jezusa (tematy 26-31)	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że dialog Maryi z Aniołem zawiera się w modlitwie „Anioł Pański” – wie, że mieszkająca w Ain Karim Elżbieta była krewną Maryi i spodziewała się dziecka – opisuje warunki w jakich narodził się Jezus – wie, że Jezus jest Synem Boga urodzonym przez Maryję – wymienia członków Świętej Rodziny – wie, że św. Józef był opiekunem Jezusa – wymienia praktyki religijne, które są jego obowiązkiem – na podstawie tekstu Mt 3,13-17 opowiada o chrzcie Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że w Nazarecie mieszkała Maryja i tam odwiedził ją Anioł Gabriel – mówi z pamięci modlitwę „Anioł Pański” – podaje motywy odwiedzin Maryi u Elżbiety – wie, że ze słów, jakimi Elżbieta pozdrowiła Maryję (wraz ze słowami Anioła), zbudowana jest modlitwa „Pozdrowienie Anielskie” – uzasadnia potrzebę częstego przystępowania do Komunii Świętej, łącząc tę praktykę z chętną pomocą bliźnim – wie, że Maryja z Józefem wyruszyli do Betlejem z powodu ogłoszonego spisu ludności – orientuje się w odległości między Nazaretem a Betlejem – wymienia miejsca pobytu Świętej Rodziny po ucieczce z Betlejem – określa swoje zadania w rodzinie – wie, że obowiązek pielgrzymowania do świątyni dotyczył Izraelitów od 13. roku życia – na podstawie tekstu biblijnego opowiada o pielgrzymce Świętej Rodziny do świątyni – wymienia, kto objawił się w czasie chrztu Jezusa – podaje datę i miejsce swojego chrztu 	<ul style="list-style-type: none"> – pokazuje na mapie Nazaret – w modlitwie „Anioł Pański” wskazuje słowa pochodzące z Pisma Świętego – wyraża gotowość dzielenia się wiadomością o bliskim przyjściu Zbawiciela – na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia pośpiech i radość Maryi wędrującej do Ain Karim – w tekście modlitwy „Pozdrowienie Anielskie” wskazuje słowa, którymi Elżbieta powitała Maryję – omawia okoliczności narodzenia Jezusa – wymienia osoby, które przyszły do Dzieciątka i oddały Mu pokłon – okazuje szacunek ludziom ubogim – wyjaśnia, na czym polegało życie ukryte Pana Jezusa – rzetelnie wypełnia obowiązki domowe i modli się za swoją rodzinę – wyjaśnia różnicę między pielgrzymką a wycieczką – określa hierarchię wartości w swoim życiu – wyraża troskę o wypełnianie praktyk religijnych, uznając je za swój obowiązek 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, że Bóg zapowiadając narodzenie Zbawiciela realizuje obietnicę Protoewangelii – wyjaśnia słowa modlitwy „Anioł Pański” – na podstawie mapy i fotografii charakteryzuje drogę między Nazaretem i Ain Karim – wyraża gotowość naśladowania Maryi w Jej służbie, chętnie pomaga innym – wyjaśnia, co oznaczał pokłon oddawany Jezusowi – podaje „sposoby uświęcania się w życiu rodzinnym” – wyjaśnia słowa Jezusa „Powiniennem być w tym, co należy do mego Ojca” – charakteryzuje dary otrzymane na chrzcie – wyraża wdzięczność za chrzest i związane z nim łaski 	

			<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, co to znaczy być dzieckiem Bożym – potrafi złożyć wyznanie wiary według obrzędów chrztu – pokazuje na mapie rzekę Jordan 	
--	--	--	--	--

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Szlak Pana Jezusa (tematy 32-39)	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że Jezus dużo się modlił, a góra była ulubionym miejscem Jego modlitwy – zna treść perykopy o uciszeniu burzy (Mk 4,35-41) – zna treść perykopy o uzdrowieniu sługi setnika – wie, że przed przyjęciem Najświętszego Sakramentu konieczne jest „uzdrowienie duszy” – zna treść perykopy o cudownym rozmnożeniu chleba (Łk 9,12-17) – wymienia sposoby poszanowania chleba – zna treść perykopy o przemienieniu Pana Jezusa – wyjaśnia pojęcie: błogosławiony 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że modlitwą Jezus poprzedzał nauczanie tłumów i uzdrawianie chorych. – uzasadnia, że modlitwa pomaga w czynieniu dobra – określa, czym jest cud i opatrzność Boża – wie, że do prośby o cud potrzebna jest wiara – wyjaśnia, kim był setnik – powtarza z pamięci słowa setnika: „Panie, nie jestem godzien...” i podaje, w którym momencie Mszy Świętej je wypowiadamy – wie, że cudowne rozmnożenie chleba jest zapowiedzią Eucharystii – uzasadnia konieczność dzielenia się chlebem z głodnymi – prezentuje postawę szacunku wobec chleba – wymienia świadków i miejsce przemienienia Pana Jezusa – wie, że na górze Tabor Jezus objawił swą Boską chwałę – interpretuje jedno z ośmiu błogosławieństw – wymienia postawy niezbędne by zostać błogosławionym 	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie tekstu biblijnego (Łk 6,12-13.17-19) wyjaśnia, w jakim celu tłumy przychodziły do Jezusa – wyraża troskę o systematyczność osobistej modlitwy, uwzględniając ją w planie swojego dnia – interpretuje biblijną perykopę o uciszeniu burzy – na podstawie biblijnego tekstu uzasadnia, że cud jest owocem wiary – wyraża troskę o zdrowie swojej duszy przez codzienny rachunek sumienia i systematyczną spowiedź – interpretuje perykopę o cudownym rozmnożeniu chleba – uzasadnia potrzebę modlitwy i Eucharystii by stawać się coraz lepszym – sporządza plan przemiany życia – ilustruje plastycznie wybrane błogosławieństwo – interpretuje słowa Jezusa „Ja jestem zmartwychwstaniem...” – wskazuje na mapie Betanię 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia religijne znaczenie góry i równiny w życiu chrześcijanina – potrafi odnieść pojęcie burzy do trudności życiowych – dostrzega obecność Jezusa w swoim życiu i zwraca się do Niego z prośbą o pomoc w sytuacji lęku – wyjaśnia, na czym polega zdrowie duszy i w jaki sposób powinniśmy o nie dbać – wyjaśnia związek rozmnożenia chleba z Eucharystią – wyraża sprzeciw wobec braku szacunku dla chleba – wyraża wrażliwość wobec głodu innych, dzieląc się swoim pożywieniem 	<ul style="list-style-type: none"> – okazuje wrażliwość na ludzkie cierpienie, niosąc pomoc chorym i niepełnosprawnym oraz modląc się w ich intencji – świadomie podejmuje trud pokonywani a życiowych problemów zgodnie z nauką Jezusa zawartą w

	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia kilka wybranych błogosławieństw – zna treść perykopy o wskrzeszeniu Łazarza – wie, że Maryja przedstawiła się św. Bernadecie słowami: „Jestem Niepokalanym Poczęciem” oraz wzywała do modlitwy i pokuty w intencji nawrócenia grzeszników 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że rodzeństwo Łazarz, Marta i Maria byli przyjaciółmi Jezusa mieszkającymi w Betanii – wie, że wskrzeszenie Łazarza zapowiada zmartwychwstanie – zna historię objawień Matki Bożej w Lourdes – rozpoznaje figurę Niepokalanej z Lourdes 	<ul style="list-style-type: none"> – wyraża wiarę w zmartwychwstanie i życie wieczne, powierzając Jezusowi siebie oraz swoich bliskich zarówno żyjących, jak i zmarłych – wie, że w miejscu objawienia jest obecnie znane sanktuarium, do którego licznie pielgrzymują chorzy z całego świata i wielu z nich zostało cudownie uzdrowionych – wyraża szacunek wobec chorych i niepełnosprawnych oraz chętnie spieszy im z pomocą 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie Bożych słów wypowiedzianych podczas przemienienia Jezusa – przedstawia w scenie wybrane błogosławieństwo – wyjaśnia różnice między wskrzeszeniem i zmartwychwstaniem – wyjaśnia treść przesłania Matki Bożej z Lourdes 	<ul style="list-style-type: none"> błogosławieństwach
V. Droga pokuty	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że Środa Popielcowa rozpoczyna okres Wielkiego Postu – wyjaśnia znaczenie posypania głów popiołem – wymienia pokusy stawiane Jezusowi przez szatana – podaje, gdzie i kiedy zostały ustanowione sakramenty Eucharystii i kapłaństwa – wyraża szacunek wobec kapłanów – zna treść perykopy o modlitwie w Ogrójcu – opisuje proces Jezusa – wie, że Jezus niósł krzyż ulicami Jerozolimy – opowiada ostatnie wydarzenia przed śmiercią Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> – zna treść biblijnego wezwania do nawrócenia i postu (Jl 2,12-13) – wykazuje chęć przemiany życia – uzasadnia konieczność modlitwy i wyrzeczenia w walce z pokusami – zna treść perykopy o ustanowieniu Eucharystii i kapłaństwa 1 Kor 11,23-27 – podaje nazwy miejsca modlitwy Jezusa – nazywa własne trudności podając je w intencji modlitwy – wymienia osoby biorące udział w procesie Jezusa – potrafi zająć właściwe stanowisko wobec oskarżycieli Jezusa – kieruje się prawdą i miłością w relacjach z innymi – wymienia najważniejsze wydarzenia oraz spotkane osoby podczas drogi krzyżowej Jezusa – wyjaśnia, dlaczego Jezus przyjął krzyż – zna treść perykopy o śmierci Jezusa (Łk 23,33-34.44-46) 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać kilka dobrych czynów, które należy praktykować w Wielkim Poście – podejmuje zobowiązanie wyrzeczenia wielkopostnego – definiuje pojęcia: kuszenie, pokusa, post, wstrzeźliwość, szatan – wyjaśnia, jak rozumie opisane w perykopie pokusy – podejmuje wyrzeczenia w czasie Wielkiego Postu – powtarza z pamięci słowa konsekracji – uzasadnia, że Msza Święta jest pamiątką Ostatniej Wieczerzy – wyjaśnia, na czym polegało spełnienie przez Jezusa woli Ojca – wskazuje prawdziwe i fałszywe strony procesu Jezusa – wymienia stacje drogi krzyżowej – wyraża gotowość czynnego uczestnictwa w nabożeństwach drogi krzyżowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega nawrócenie i post – wymienia okresy roku liturgicznego, kiedy obowiązuje chrześcijanina post i wstrzeźliwość – charakteryzuje znaczenie sakramentów Eucharystii i kapłaństwa w życiu chrześcijańskim – modli się w intencji kapłanów – podejmuje próbę trudnej modlitwy Jezusa i uczy się wcielać ją w życie zwłaszcza w trudnych chwilach – uzasadnia, dlaczego prawda i miłość są podstawą życia chrześcijanina – upomina kolegów, którzy kłamią 	<ul style="list-style-type: none"> – wyraża sprzeciw wobec aktów poniżania krzyża, staję w obronie znaków wiary – chętnie uczestniczy w modlitewny m czuwaniu przy Grobie Pańskim

	<ul style="list-style-type: none"> – zna treść perykopy o złożeniu Jezusa do grobu (Mt 27,57-61) 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie symboliki krzyża dla chrześcijanina – prezentuje postawę szacunku wobec krzyża jako znaku wiary i ofiary Chrystusa – wie, kim był Józef z Arymatei – opisuje postępowanie kobiet przy grobie Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jakie znaczenie ma dla chrześcijan śmierć Jezusa na krzyżu – wyjaśnia sposób grzebania zmarłych w czasach Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi odnieść wydarzenia drogi krzyżowej Jezusa do swoich „krzyży” – uzasadnia chrześcijańską tradycję czuwania przy grobie Pana Jezusa 	
VI. Szlak nowego życia	<ul style="list-style-type: none"> – zna treść perykopy o pustym grobie (Mt 28,1-10) – wymienia główne części Mszy Świętej – wie, że podczas Mszy Świętej Chrystus rozmawia z nami i karmi nas swoim Ciałem – zna treść perykopy (J 20,19-23) – zna treść perykopy o wniebowstąpieniu Dz 1,8-12 – wie, że Jezus przed wniebowstąpieniem zobowiązał swych uczniów, by byli Jego świadkami „aż po krańce ziemi” – zna treść perykopy o uwięzieniu i uwolnieniu św. Piotra – podaje przykłady współczesnych apostołów i misjonarzy – wymienia różne określenia nieba (dom Ojca, wieczne zbawienie, 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że pusty grób Jezusa znajduje się w Jerozolimie i jest najważniejszym miejscem dla wszystkich chrześcijan, świadkiem zmartwychwstania – wyjaśnia, dlaczego chrześcijanie świętują niedzielę – zna treść perykopy o uczniach z Emaus – uzasadnia, dlaczego kapłani mają władzę odpuszczania grzechów – wyraża gotowość systematycznego korzystania z sakramentu pokuty – wymienia sposoby świadczenia o Jezusie – świadomie wypowiada prośbę o powtórne przyjście Jezusa zawartą w modlitwie „Ojcze nasz” – „Przyjdź Królestwo Twoje” – stara się sumiennie wykonywać swoje obowiązki szkolne i domowe – określa, na czym polega modlitwa wstawiennicza – określa potrzebę naśladowania Piotra w trwaniu przy Chrystusie – wymienia kraje, w których św. Paweł głosił Chrystusa – uzasadnia potrzebę włączenia się w realizację apostolskiej misji – na podstawie tekstu biblijnego J 14,1-6 wyjaśnia rolę Chrystusa w naszej wędrówce do domu Ojca 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, że uczestnictwo w niedzielnej Mszy Świętej jest wyznaniem wiary w zmartwychwstanie – wskazuje w perykopie dwa etapy rozpoznawania Chrystusa: rozmowę w drodze (wyjaśnianie Pism) i wspólny posiłek (łamanie chleba) w Emaus – mówi z pamięci słowa ustanowienia sakramentu pokuty i pojednania – na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że chrześcijanin powinien łączyć wypełnianie swych codziennych obowiązków z „patrzeniem w niebo”, czyli modlitwą i oczekiwaniem na powtórne przyjście Jezusa – dba o czystość serca jako wyraz tęsknoty i gotowości na spotkanie z Chrystusem. – wyjaśnia przyczynę uwięzienia św. Piotra – charakteryzuje trudności, z jakimi spotykał się św. Paweł w realizacji apostolskiej misji – charakteryzuje pracę współczesnych misjonarzy – interpretuje życie chrześcijańskie jako wędrówanie do domu Ojca 	<ul style="list-style-type: none"> – odważnie wyznaje swoją wiarę w zmartwychwstałego Jezusa – na podstawie biblijnej perykopy uzasadnia, że do poznawania Chrystusa konieczne jest czytanie i wyjaśnianie Pisma Świętego oraz przystępowanie do Komunii Świętej – na podstawie biblijnej perykopy wyjaśnia związek sakramentu pokuty z pokojem i Duchem Świętym – przyczynia się do budowania pokoju w swoim środowisku – wyjaśnia rolę Ducha Świętego w życiu chrześcijanina – samodzielnie formułuje modlitwę wstawienniczą – wyraża zainteresowanie pracą misjonarzy i podejmuje modlitwę w intencji misji 	

	raj, życie wieczne z Bogiem)			– uzasadnia konieczność więzi z Chrystusem, aby osiągnąć niebo	
VII. Szlak wiary	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że przydrożne krzyże i kapliczki są wyrazem miłości do Boga, Jezusa, Maryi – rozróżnia pojęcia: wycieczka i pielgrzymka – wie, że do Częstochowy wędrują liczne grupy pielgrzymów – wie, że Łagiewniki wiążą się z osobą św. Faustyny oraz przesłaniem Bożego Miłosierdzia – wie, że Wadowice to rodzinne miasto papieża Jana Pawła II – zna datę wyboru na papieża Jana Pawła II – zna datę Święta Dziękczynienia – potrafi wyjaśnić, na czym polega praca misjonarza 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje kapliczkę (lub krzyż) w swoim otoczeniu oraz opisuje jej (jego) wygląd – wyjaśnia, jakie znaczenie dla przechodniów mają przydrożne kapliczki – rozpoznaje na fotografii Jasną Górę oraz obraz Matki Bożej Częstochowskiej – zna słowa Apelu Jasnogórskiego – rozpoznaje obraz Jezusa Miłosiernego oraz sanktuarium Bożego Miłosierdzia – zna modlitwy tworzące koronkę do Miłosierdzia Bożego – wymienia miejsca w Wadowicach szczególnie związane z osobą Jana Pawła II (dom rodzinny, kościół, szkołę) – wie, kiedy obchodzone jest jego wspomnienie – wyraża wdzięczność Bogu za papieża Polaka – rozpoznaje na fotografii Świątynię Opatrzności Bożej – wymienia przejawy Bożej opieki w swoim życiu osobistym i rodzinnym – wyjaśnia znaczenie pojęć „misje”, „misionarz”, „kraje misyjne” – wymienia dostępne dzieciom sposoby wspierania misji 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia budowanie przydrożnych kapliczek – wymienia ważne miejsca na Jasnej Górze (kaplica Cudownego Obrazu, polowy ołtarz „na szczycie”, skarbiec, droga krzyżowa na wałach) – uzasadnia, dlaczego różne grupy ludzi, w tym dzieci pierwszokomunijne, pielgrzymują na Jasną Górę – charakteryzuje w zarysie przesłanie o Bożym Miłosierdziu – wie, kiedy obchodzimy Niedzielę Miłosierdzia Bożego – zna datę urodzin i chrztu Karola Wojtyły – na podstawie filmu lub fotografii eksponatów z muzeum w rodzinnym domu Karola Wojtyły wskazuje główne etapy jego życia – wyjaśnia pojęcie „wotum wdzięczności” – wyraża wdzięczność Bogu za Jego nieustanną opiekę – zna treść nakazu misyjnego Jezusa (Mt 28,18-20) 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje motywy troski o piękny wygląd kapliczek – wyraża zainteresowanie historią przydrożnych kapliczek – z zaangażowaniem przygotowuje modlitewne intencje kierowane do Pani Jasnogórskiej – wyjaśnia sposób odmawiania koronki do Miłosierdzia Bożego – w ufnej modlitwie powierza siebie i świat Bożemu Miłosierdziu – charakteryzuje główne wątki wypowiedzi Jana Pawła II dotyczące Wadowic – wyraża duchową więź z bł. Janem Pawłem, modląc się za jego wstawiennictwem – wyjaśnia, dlaczego została wybudowana Świątynia Opatrzności Boże – charakteryzuje warunki życia i nauki dzieci w krajach misyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> – chętnie modli się przy kapliczkach i dba o ich piękno – wspiera misyjne dzieło Kościoła swoją modlitwą i ofiarą

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PRZEDMIOTU : RELIGIA W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 63 IM. ANNY JASIŃSKIEJ WE WROCŁAWIU KLASY V-VIII

I. Wynikające z podstawy programowej kształcenia ogólnego

I. Pomoc w odkrywaniu obecności Boga i znaczenia wiary dla pełni życia człowieka.

Ukazanie sensu życia jako podstawowej potrzeby człowieka.

Budowanie hierarchii wartości w relacji z Bogiem i rozwiązywanie problemów egzystencjalnych w oparciu o Objawienie.

II. Wprowadzanie w historię zbawienia oraz jej aktualizacja w roku liturgicznym i życiu człowieka.

Wspomaganie ucznia w zdobywaniu umiejętności analizy i interpretacji historii zbawienia przekazanej w Starym Nowym Testamencie oraz dziejów Kościoła (poznawanych współbieżnie z nauczaniem historii w szkole).

Pomoc w odkrywaniu działania Ducha Świętego w życiu chrześcijanina.

Ukazywanie wydarzeń zbawczych w roku liturgicznym z uwzględnieniem perspektywy eschatologicznej.

III. Pogłębianie rozumienia znaczenia sakramentów świętych dla życia chrześcijanina.

Odkrywanie związków życia codziennego ze zobowiązaniami wynikającymi z przyjętego sakramentu chrztu świętego.

Pomoc w pogłębianiu relacji z Bogiem przez modlitwę osobistą i systematyczne korzystanie z sakramentów Eucharystii oraz pokuty i pojednania. Prowadzenie do pełnego udziału we Mszy Świętej i adoracji.

Pomoc w odkrywaniu bliskości Boga w sakramentach świętych.

IV. Przygotowanie do przyjęcia sakramentu bierzmowania.

Pomoc w rozumieniu istoty sakramentu bierzmowania jako dopełnienia chrztu oraz etapu inicjacji chrześcijańskiej.

Ukazanie konsekwencji egzystencjalnych i eklezjalnych sakramentu bierzmowania.

V. Formacja sumienia.

Kształtowanie świadomości moralnej i postawy odpowiedzialności za swoje wybory w oparciu o wskazania wynikające z Objawienia, zwłaszcza Dekalogu i Ośmiu błogosławieństw.

Kształtowanie umiejętności uzasadniania swoich przekonań i wyborów.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe.

Klasa 5

I. SZUKAM PRAWDY

Uczeń:

- podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową,(A.5.2.,C.10.2.)
- podaje przykłady działania kochającego Boga w swoim życiu,(A.5.3.)
- wymienia najważniejsze wartości w życiu człowieka,(A.1.3.)
- wymienia wartości, które pomagają we rozwoju duchowym oraz pseudowartości proponowane przez świat współczesny,(A.1.5.)
- uzasadnia, że budowanie życia, którego celem jest szczęście z Bogiem, wymaga długofalowej pracy nad sobą(Łk 6,47-49),(A.1.5.)
- uzasadnia, że poszukiwanie Boga oznacza otwarcie się na Jego Miłość (jak Maryja),(A.13.11.)
- interpretuje teksty biblijne mówiące o powszechności grzechu i o Bożym przebaczeniu,(A.5.4.,A.7.2.,A.13.17.)
- wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, który wyzwala z niewoli grzechu,(A.5.3.,A.5.4.)
- interpretuje teksty biblijne ukazujące Bożą miłość wobec człowieka,(Mt 9,1-8; Łk 19,1-10),(A.5.3.)

- uzasadnia, że warto poszukiwać Jezusa pomimo swojej grzeszności,(A.5.3.)

- prezentuje treść perykopy o dwunastoletnim Jezusie w świątyni,(A.13.11.)

- definiuje modlitwę jako spotkanie i dialog z Bogiem,(D.1.1.)

- wymienia formy i rodzaje modlitw i podaje przykłady,(D.1.3.)

- charakteryzuje życie człowieka jako ciągłe poszukiwanie Bogana modlitwie,(D.1.2.)

- opowiada przypowieść o chwaście i sieci (Mt 13,24-30.36-43.47-50),(A.8.6.,A.8.7., A.13.6.)

- podaje prawdę, że siłą, która pociąga ludzi do dobra, jest miłość Jezusa,(A.13.7.,C.10.3.)

- wymienia rzeczy ostateczne człowieka,(A.8.2.)

- podaje definicję piekła i nieba oraz wyjaśnia, czym są,(A.7.6.)
- podaje argumenty, że pseudonaukowe przepowiednie i zapowiedzi końca świata są sprzeczne z chrześcijaństwem,(A.8.8.)
- wyjaśnia, na czym będzie polegał sąd ostateczny i szczegółowy.(A.8.6.)

II. PISMO ŚWIĘTE W ŻYCIU CHRZEŚCIJANINA

Uczeń:

- podaje prawdę, że Biblia zawiera słowo kochającego Boga, który chce się z nami spotykać,(A.2.4.,A.5.1.)
- wyjaśnia, czym jest Pismo Świąte,(A.9.1.)
- definiuje pojęcia: objawienie, natchnienie biblijne,(A.10.1.)
- wymienia księgi Starego i Nowego Testamentu oraz podaje ich skróty i sposób ich zapisu,(A.9.3.)
- rozdziela wybrane rodzaje i gatunki literackie w Biblii,(A.9.4.)
- podaje cechy wybranych gatunków literackich(teksty mądrościowe i opisujące działanie Boga),(A.9.5.)
- interpretuje teksty biblijne mówiące o stworzeniu świata i człowieka,(A.5.3., A.7.1.,A.11.1., A.13.17.,C.1.1.)
- wyjaśnia, że obserwując świat można dostrzec mądrość i wielkość Boga,(A.2.4., A.5.1., A.5.2.)
- podaje prawdę, że biblijna nauka o stworzeniu nie przeczy teorii ewolucji, (A.2.2., A.9.7.)
- podaje przykłady niewłaściwej interpretacji tekstu o stworzeniu świata,(A.9.6.)
- wyjaśnia, że źródłem godności człowieka jest jego podobieństwo do Boga, (A.1.2., A.1.4.,C.5.2.)
- wymienia zadania, jakie Bóg przekazał człowiekowi,
- podaje przykłady znanych ludzi oraz biblijnych bohaterów, którzy spotkali się z Bogiem (A.5.3.)
- wyjaśnia pojęcia: „anioł”, „zbuntowany anioł”, szatan, grzech pierworodny, Protoewangelia, wolna wola, (A.11.3., A.7.3.)

- podaje prawdę, że aniołowie zostali stworzeni przez Boga i wymienia ich zadania,
- wyjaśnia, na czym polegał bunt aniołów wobec Boga i sposób działania szatana wobec pierwszych ludzi, (A.7.4., A.7.5.,C.1.2.)
- interpretuje teksty biblijne –o grzechu pierworodnym i Protoewangelii,o Kainie i Ablu,o Noe i potopie oraz budowie wieży Babel (A.11.1.,A.13.11.)
- podaje przyczyny i konsekwencje grzechu pierwszych rodziców,(A.7.2., A.7.4., C.1.2.)
- wskazuje konsekwencje grzechu w relacjach z Bogiem i ludźmi,(A.7.4., C.1.3.)
- charakteryzuje grzechy główne oraz grzechy przeciw pierwszemu przykazaniu,
- wyjaśnia pojęcia: ateizm, niewiara, zwątpienie, agnostycyzm, (A.2.3.)
- podaje, że drogą powrotu do przyjaźni Boga i ludzi jest przeproszenie, (C.1.8.)
- wskazuje owoce sakramentu pokuty i pojednania,(B.7.4.)
- uzasadnia potrzebę życia w łasce Bożej, poszanowania Bożych praw i czynienia dobra.(A.13.16., A.13.17.)

III. HISTORIA ZBAWIENIA: PATRIARCHOWIE

Uczeń:

- przedstawia najważniejsze wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie: patriarchowie, wyjście z Egiptu, wędrówka do Ziemi Obiecanej, Przymierze na Synaju, epoka sędziów,(A.11.1.)
- przedstawia biblijne przykłady osób powoływanych przez Boga oraz ich zadania (Abraham, Izaak, Jakub, Józef Egipski, Mojżesz, Samson, Gedeon i Samuel),(A.11.2., A.11.4.)
- wyjaśnia pojęcia: „patriarcha”, błogosławieństwo, cnoty Boskie i kardynalne,„Pascha”, przymierze, dekalog, (A.10.1., A.11.3.)
- podaje prawdę, że wiara jest darem Boga i wymienia jej cechy,(A.3.1.)•wyjaśnia, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe,(A.3.2.)

- uzasadnia, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu,
- wyjaśnia, na czym polegały zobowiązania Boga i Izraelitów w przymierzu, (C.3.5.)
- uzasadnia, że przesłanie przykazań Bożych jest ponadczasowe,(C.3.2.)
- wyjaśnia, że od Abrahama wziął początek naród wybrany, (A.12.1.)
- omawia typiczne podobieństwo osób i symbolikę wydarzeń zapowiadających Jezusa (Izaak i Baranek Paschalny –Jezus, manna –Eucharystia, woda ze skały –chrzest, wąż miedziany –krzyż Chrystusa),
- podaje przykłady prześladowania wobec Izraelitów w Egipcie oraz antysemityzmu współczesnych wyznawców Judaizmu,(A.12.3.)
- uzasadnia, że antysemityzm jest grzechem,(A.12.3.)
- podaje przykłady trudnych sytuacji z których Bóg wyprowadził dobro, (C.1.6.)
- podaje przykłady starotestamentalnych postaci żyjących modlitwą (Abraham, Mojżesz,Samson, Samuel),(D.2.1.)
- podaje przykłady doświadczania opieki Boga w sferze materialnej i duchowej,(A.13.16.)
- interpretuje ludzkie życie jako wspólny projekt –człowieka i Boga.(C.10.5.)

IV. SPOTKANIE Z JEZUSEM W SAKRAMENTACH: CHRZEST, EUCHARYSTIA

Uczeń:

- definiuje pojęcie liturgii Kościoła, (B.1.2.)
- omawia wybrane teksty biblijne, liturgiczne i nauczania Kościoła odnoszące się do chrztu i Eucharystii,(B.3.2.)
- podaje, czym jest sakrament chrztu świętego,(B.4.1.)
- wyjaśnia symbolikę obrzędów chrztu,(B.3.4., B.4.2.)
- wyjaśnia, na czym polega nowe życie otrzymane na chrzcie,(B.3.3.)

- wyjaśnia na czym polega udział w misji kapłańskiej, prorockiej i królewskiej,(B.4.3.)
- wymienia główne części Mszy Świętej i poszczególne jej omawia elementy,(B.6.3.)
- wymienia i omawia elementy liturgii słowa oraz liturgii eucharystycznej,(B.3.4.)
- mówi z pamięci słowa konsekracji, (B.3.4.)
- wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii,
- charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii,(B.1.3.)
- uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa zmartwychwstałego,(A.13.9.)
- podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością,(B.6.4.)
- charakteryzuje liturgię jako dialog Boga z człowiekiem,(B.1.1.)
- wykazuje, że Msza Święta jest uobecnieniem ofiary krzyżowej Jezusa,(B.6.1.)
- charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Jezusem,(B.3.3.,B.6.4.)
- wyjaśnia, dlaczego Eucharystia jest centrum liturgii i życia chrześcijańskiego,(B.6.2.)
- wymienia i interpretuje podstawowe znaki, symbole oraz postawy występujące podczas liturgii,(B.1.4.,D.1.3.)
- omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy liturgii Kościoła,(B.2.3.)
- wyjaśnia pojęcia: sakramentalia, błogosławieństwo,(A.10.1.)
- omawia wybrane teksty biblijne, liturgiczne i nauczania Kościoła odnoszące się do sakramentaliów oraz pozdrowień chrześcijańskich.

V. MOJA CODZIENNOŚĆ

Uczeń:

- interpretuje wybrane przypowieści (o bogaczu i Łazarzu, o talentach, o nielitościwym dłużniku),(A.13.6.)

- podaje kryteria, według których chce kształtować swoje życie,(A.1.1., C.2.3.)
- uzasadnia, dlaczego jego obecny rozwój ma wpływ na jego przyszłość,(C.2.4.)
- podaje, za kogo jest odpowiedzialny teraz i w przyszłości,
- charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej i w dorosłym życiu oraz w wieczności,(C.1.4.)
- definiuje pojęcie prawo Boże,(C.2.1.)
- omawia, czym są przykazania Boże i wyjaśnia ich sens,(C.3.1.,C.3.2.)
- wymienia obowiązki wobec Boga wynikające z pierwszych trzech przykazań,(C.2.2.,C.3.5.,C.4.1., C.4.3., C.4.5.)
- podaje przykłady wykroczeń przeciw wierze i Bożej czci (błuznierstwo, nieuczciwość, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo),(C.1.2., C.4.4.)
- charakteryzuje konsekwencje wykroczeń przeciw przykazaniom I–III,(C.3.5.,C.4.2.)
- wyjaśnia obowiązki wynikające z pierwszego przykazania kościelnego,(E.2.11.)
- podaje prawdę, że Bóg stworzył człowieka do życia we wspólnocie z innymi,(E.1.2.)
- wymienia kręgi relacji z innymi (rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy),(E.1.1.)
- wskazuje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie,(A.1.5.)
- wymienia przyczyny konfliktów w szkole i rodzinie i podaje przykłady ich pozytywnego rozwiązywania,(A.7.4., E.1.4., E.1.5.)
- podaje przykłady ludzi (uczniów, sportowców, naukowców...), którzy osiągnęli sukces dzięki wyjątkowej pracy,(C.1.4.)
- uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno jednostek wybitnych, jak i przeciętnych uzdolnień,(C.2.3.)
- uzasadnia, że praca nad rozwojem swoich umiejętności jest realizacją zadań powierzonych mu przez Boga,(C.2.4.)
- wyjaśnia znaczenie czasu wolnego i wymienia możliwości jego zagospodarowania,(C.4.5.)
- uzasadnia, znaczeniewłaściwegokorzystaniaz osiągnięć techniki, (C.1.4.,C.5.7.)

- określa, co to jest wolontariati wymienia jego formy,(F.2.3.)
- wskazuje sposoby włączenia się w działalność społeczną (wolontariat, Caritas, Ochotnicza Straż Pożarna...),w swojej miejscowości lub okolicy,(C.8.3.,F.2.3.)
- charakteryzuje owoce zaangażowania sięw wolontariat,(F.2.2.)
- wyjaśnia słowa Jezusa „Więcej szczęścia jest w dawaniu, aniżeli w braniu”.(C.1.4.)

VI. DZIEJE KOŚCIOŁA

Uczeń:

- ukazuje działanie Boga w dziejach Kościoła i życiu wybranych świętych,(E.3.1.,E.3.11.)
- wymienia i opowiada o życiu i śmierci męczenników, o których jest mowa w Dziejach Apostolskich i w późniejszych źródłach historycznych,(E.3.2.)
- podaje przykłady prześladowania chrześcijanwspółcześnie (np. Asi Bibi),(A.13.15.)
- wyjaśnia przyczyny niechęci Żydów do chrześcijan w I w.,
- charakteryzuje postawę chrześcijan-męczenników (I–IVw.),(C.1.7.)
- opisuje rozwój chrześcijaństwa w warunkach prześladowań,
- wyjaśnia, na czym polega męczeństwo ducha (białe męczeństwo),(E.1.7.)
- definiuje pojęcie inkulturacji,
- podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską,(A.13.18.)
- podaje przykłady współczesnych „areopagów”,
- wyjaśnia pojęcie „misjonarz”,(E.2.8.)
- charakteryzuje działalność misjonarzy niosących Ewangelię w różnych częściach Europy(święci Cyryl i Metody, św.Patryk),(E.4.1.)

- podaje w zarysie kolejność chrystianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy,(F.1.2.)
- opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa,(A.13.18.)
- wyjaśnia, na czym polega misyjna natura Kościoła,(F.1.1.)
- uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw,(E.3.1., E.3.11.)
- definiuje pojęcia: monastycyzm, reguła zakonna, benedyktyni,
- prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji,(D.2.3.)
- charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka,(E.4.2.)
- omawia zakonne życie benedyktynów,(B.2.6.)
- uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy,
- omawia wpływ św. Benedykta i benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej,(E.3.3.)
- wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury,(A.13.18.)
- omawia wydarzenia związane z przyjęciem chrztu przez Polskę,(E.5.1., E.5.9.)
- przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I,(E.5.1.)
- wymienia pierwsze biskupstwa na ziemiach polskich,(E.5.1.)
- prezentuje życie i działalność misyjną św. Wojciecha,(B.2.2., E.5.2., F.1.3.)
- wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów,(A.13.18.,E.5.2.)
- uzasadnia doniosłość zjazdu gnieźnieńskiego,(E.5.1.)
- podaje najważniejsze fakty z życia św. Stanisława ze Szczepanowa,(E.5.8.)
- charakteryzuje konflikt pomiędzy biskupem Stanisławem a królem Bolesławem Śmiałym,(E.5.3.)

- relacjonuje wpływ męczeńskiej śmierci św. Stanisława na późniejsze zjednoczenie kraju,(E.1.8.)
- uzasadnia, czym św. Stanisław zasłużył na miano patrona Polski,(B.2.2.)
- podaje fakty z życia św. Jadwigi Królowej,(B.2.2., E.5.8.)
- przedstawia historię chrześcijaństwa w Polsce za Jagiellonów,(E.5.4.)
- charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej.(A.13.18.,E.5.4.)

VII. PRZEWODNICY W DRODZE DO SZCZĘŚCIA

Uczeń:

- charakteryzuje istotę kultu Maryi, Anioła Stróża oraz św. Stanisława Kostki i św. Faustyny,(B.2.4.)
- charakteryzuje rolę Anioła Stróża w życiu człowieka na podstawie tekstów biblijnych i wybranych świętych,
- uzasadnia, że pomoc Anioła Stróża jest przejawem Bożej Opatrzności,(A.11.3.)
- układa modlitwę do Anioła Stróża,(D.1.2.)
- definiuje pojęcia: święty, patron, „ojczyzna”, Boże miłosierdzie,(A.10.1.)
- wymienia wydarzenia z życia św. Stanisława Kostki świadczące o jego duchowej sile,(B.2.2., B.2.6. E.5.8.)
- uzasadnia, dlaczego św. Stanisław Kostka został wybrany patronem dzieci i młodzieży,(E.1.8.)
- określa, w czym się przejawia Boże miłosierdzie,(A.5.2.)
- omawia najważniejsze wydarzenia z życia św. Faustyny i jej rolę w szerzeniu czci Bożego Miłosierdzia,(D.2.3., E.5.8.)
- wymienia sposoby czci Bożego Miłosierdzia,(D.1.3.)
- wskazuje różnice między objawieniem Bożym a objawieniami prywatnymi,(A.10.4.)
- układa własną modlitwę do Jezusa Miłosiernego,(D.2.4.)

- wymienia wartości płynące z przynależności do państwa polskiego,(E.1.1.)

VIII.WYDARZENIA ZBAWCZE

Uczeń:

- charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina,(A.5.3.,B.2.1.)
- wymienia i opisuje uroczystości i święta Pańskie, miesiące i święta maryjne, (B.2.2.)
- omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy świętowania w poszczególnych okresach liturgicznych,(A.10.6.,B.2.3.)
- wyjaśnia, dlaczego w każdym roku liturgicznym powtarzamy uobecnianie w liturgii wydarzeń zbawczych,(A.10.5.)
- uzasadnia religijny wymiar uroczystości Zmartwychwstania Pańskiego, Narodzenia Pańskiego, Zesłania Ducha Świętego oraz okresów Adwentu i Wielkiego Postu, (B.2.4. A.10.6.)
-)•interpretuje teksty biblijne związane z poszczególnymi wydarzeniami roku liturgicznego,(B.1.5.)
- omawia historię różańca i wyjaśnia, na czym polega jego odmawianie,(D.1.3.,D.5.1.)
- omawia przesłanie orędzia Matki Bożej z Fatimy,
- uzasadnia wartość modlitwy różańcowej,(D.5.3.)
- uzasadnia, że w tajemnicach różańca rozważamy wydarzenia z życia Jezusa i Jego Matki,(D.5.2.)
- podaje prawdę, że grzebanie umarłych jest jednym z uczynków miłosierdzia i chrześcijańskim obowiązkiem,(B.2.5.)
- uzasadnia, że modlitwa za zmarłych jest przejawem wiary w życie wieczne oraz wyrazem nadziei, która się spełni przy spotkaniu w niebie,(A.8.1.)
- wskazuje, że modlitwa za zmarłych (Msza Święta, wypominki, modlitwa przy grobie, ofiarowanie odpustu) jest pomocą duszom oczekującym w czyśćcu, (A.8.3., A.8.4., A.8.5.)

- wyjaśnia przesłanie prefacji o zmarłych,(A.13.14.)
- omawia prawdę wiary o wcieleniu Bożego Syna,(A.5.4., A.13.10.)
- w oparciu o wybrane teksty Starego i Nowego Testamentu charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym,(A.13.11.)
- wyjaśnia, dlaczego przyjście Jezusa na ziemię ma znaczenie dla całej ludzkości,(A.5.4.)
- opowiada o kuszeniu Jezusa i charakteryzuje Jego postawę wobec kusiciela,(A.7.5.)
- opowiada o wydarzeniach związanych ze zmartwychwstaniem Jezusa (J 20,1-8),(A.6.1.)
- omawia teksty biblijne i pozabiblijne o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa,(A.6.2.,A.13.1.,A.13.9.)
- wymienia symbole i dary Ducha Świętego i wyjaśnia ich znaczenie.(A.14.1., A.14.2.)

Klasa 6

I. ODKRYWAM PIĘKNO

Uczeń:

- wyjaśnia, że wiara jest łaską –darem i zadaniem otrzymanym od Boga i osobistą relacją z Nim, (A.3.1., A.3.2.)
- definiuje pojęcie wiary, (A.2.1.)
- wymienia cechy wiary i przyporządkowuje je odpowiednim tekstom biblijnym, (A.3.3.)
- wymienia główne prawdy wiary,•wyjaśnia poszczególne artykuły Składu Apostolskiego, (A.4.1.)
- uzasadnia, że u podstaw wiary jest przyjęcie Bożej miłości i odpowiedź na nią,
- rozdziela wiarę naturalną i religijną (nadprzyrodzoną),
- uzasadnia, że wiara pomaga w rozwoju duchowego piękna i czyni człowieka szczęśliwym, (A.1.5.)
- określa praktyki przeciwne wierze w Boga (zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo, magia), (C.4.2.)

- wyjaśnia treść przykazania miłości, (A.10.1.)
- uzasadnia, że Bóg jest prawdziwym Bogiem, który działa i wyzwala człowieka, (C.4.1.)
- uzasadnia, że głęboka wiara jest realizacją przykazania miłości Boga, (C.4.1.)
- wymienia owoce i trudności trwania w wierze na przykładzie św. Piotra i osób żyjących współcześnie (A.2.5.)
- przytacza argumenty za odrzuceniem ateizmu, (A.2.6.)
- uzasadnia potrzebę ciągłego wyjaśniania rodzących się wątpliwości religijnych, (A.3.4.)
- definiuje pojęcia: opatrzność Boża, apokalipsa, (A.11.3., A.10.1.)
- omawia prawdę, że Bóg w Trójcy Świętej czuwa nad światem, (A.13.17.)
- podaje prawdę, że Bóg ma w swoich planach koniec świata, (A.8.6.)
- wskazuje, że Bóg posługuje się zdarzeniami i ludźmi, czuwając nad swoim stworzeniem, (E.3.1.)
- uzasadnia, że człowiek najlepiej dostrzega Bożą opatrzność z perspektywy czasu.

II.PISMO ŚWIĘTEW ŻYCIU CHRZEŚCIJANINA

Uczeń:

- definiuje pojęcie „Biblia”. (A.9.1.)
- wymienia nazwy Biblii, etapy jej powstawania i autorów poszczególnych ksiąg, (A.9.2.)
- określa, co to jest kanon Pisma Świętego, (A.10.1.)
- określa, czym jest Tradycja Kościoła,
- wyjaśnia, że czytając Biblię, spotyka się z Bogiem, (A.5.1.)
- charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją, (A.10.2.)

- wymienia wybrane gatunki literackie stosowane w Biblii i przyporządkowuje je do wybranych fragmentów, (A.9.4., A.9.5.)
- uzasadnia konieczność określenia gatunków literackich dla właściwej interpretacji tekstów biblijnych, (A.9.6.)
- przytacza wątki, tematy i postaci biblijne z Nowego Testamentu obecne w literaturze pięknej, (A.13.19.)
- podaje, w jakich językach napisano Biblię i wymienia najbardziej znane jej tłumaczenia,
- wyjaśnia, dlaczego tłumaczy się Biblię na języki narodowe,
- potrafi rozpoznać przekład Biblii zatwierdzony przez Kościół katolicki,
- wymienia rodzaje modlitw zawarte w Piśmie Świętym (uwielbienie, dziękczynienie, przebłaganie, prośba), (D.1.3.)
- podaje przykłady modlących się postaci biblijnych, (D.2.1.)
- uzasadnia, dlaczego warto korzystać z Pisma Świętego w modlitwie osobistej, (A.10.7.)
- wskazuje w Piśmie Świętym miejsca, gdzie występują poszczególne typy modlitw, (D.2.1., D.2.4.)
- wymienia i omawia trudności jakie napotyka podczas modlitwy, (D.4.1.)
- wskazuje sposoby przezwyciężania trudności w modlitwie, (D.4.2.)
- wyjaśnia pojęcie: psalm, (A.10.1.)
- podaje przykłady, kiedy technika może służyć Bożej sprawie oraz wskazuje programy telewizyjne i radiowe o tematyce religijnej, (F.2.1.)
- omawia treść poznanych psalmów Dawida, (A.11.5.)
- w oparciu o psalmy formułuje modlitwy dziękczynienia, uwielbienia, przeproszenia i prośby, (D.2.4.)

III. HISTORIA ZBAWIENIA: KRÓLOWIE I PROROCY

Uczeń:

- przedstawia podstawowe wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie w porządku chronologicznym: pierwsi królowie, niewola babilońska, powstanie machabejskie, sytuacja Izraela przed narodzeniem Jezusa Chrystusa, (A.11.1.)
- prezentuje najważniejsze wydarzenia z życia Dawida, Salomona, Elizeusza, Jonasza, Izajasza, Jeremiasza, Daniela, braci machabejskich, Hioba i Jana Chrzciciela, (A.11.2., A.11.4., D.2.1.)
- potrafi wykazać różnice między Bożym a ludzkim patrzeniem na człowieka,
- podaje definicje: mądrość, prorok i prorocтво, męczennik,(A.11.3.)
- wskazuje różnice między mądrością Bożą a ludzką, (A.5.2.)
- potrafi właściwie oceniać czyny, nazywając zło złem, a dobro dobrem, (C.1.3.)
- uzasadnia potrzebę Bożej pomocy w dokonywaniu mądrych wyborów, o którą trzeba się starać (A.13.16.)
- w oparciu o postacie biblijne podaje przykłady, kiedy należy sprzeciwić się większości, (A.10.5.)
- podaje przykłady miłości Boga do człowieka w historii i współcześnie, (A.5.3., A.10.5.)
- wyjaśnia istotę miłosierdzia Bożego, (A.10.1.)
- uzasadnia konieczność pokuty i nawrócenia,
- wymienia grzechy cudze, (A.7.2.)
- uzasadnia, że prorocтва mesjańskie wypełniły się w Jezusie,
- uzasadnia konieczność dobrego przygotowania się na spotkanie z Jezusem w każdej Mszy Świętej, (C.4.6.)
- wyjaśnia, że trudności w wierze są mogą stać się pomocą w pogłębieniu relacji z Bogiem, (A.3.4.)
- wymienia cechy dojrzałej wiary i wyjaśnia proces jej rozwoju,
- uzasadnia wartość i potrzebę ufnej modlitwy,
- wymienia wartości, które są ważniejsze niż życie ludzkie (bracia machabejscy), (A.13.16.,A.1.3.)

- uzasadnia wartość męczeństwa za wiarę, wieczności, (C.1.4.)
- podaje przykłady, współczesnych chrześcijan prześladowanych za wiarę, (A.13.15.)
- wskazuje, czego uczy nas Hiob swoim cierpieniem, (C.1.6.)
- uzasadnia, że cierpienie jest nieodłącznym elementem ludzkiego życia, (A.13.16.)
- wyjaśnia znaczenie wytrwałej modlitwy w chorobie i cierpieniu, (C.1.7.)
- podaje przykłady wątków o cierpieniu w literatury pięknej,(A.11.5.)
- wymienia różnice i podobieństwa między judaizmem a chrześcijaństwem, (A.12.2.)
- uzasadnia, że chrześcijaństwo ma swoje korzenie w judaizmie. A.12.2.

IV. SPOTKANIE Z JEZUSEM MIŁOSIERNYM:SAKRAMENT POKUTY I POJEDNANIA, NAMASZCZENIE CHORYCH

Uczeń:

- wyjaśnia, czym jest sakrament, (B.3.1.)
- omawia podział sakramentów, sposób ich udzielania i znaki im towarzyszące, (B.3.1., B.3.4.)
- uzasadnia, że przyjmowanie kolejnych sakramentów umacnia i pogłębia osobistą więź chrześcijanina z Chrystusem, (B.3.1.)
- wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego na podstawie przypowieści o miłosiernym ojcu oraz miłosiernym Samarytaninie, (A.5.2., A.13.13.)
- wyjaśnia, czym jest sakrament pokuty, (B.7.1.)
- omawia przebieg sakramentu pokuty, (B.7.2.)
- omawia wybrane teksty biblijne i liturgiczne oraz nauczania Kościoła odnoszące się do sakramentu pokuty, (B.3.2.)
- wymienia konsekwencje wynikające z sakramentu pokuty, (B.3.3., B.7.4.)
- wymienia warunki sakramentu pokuty i podaje przykłady, jak pracować nad rozwojem sumienia chrześcijańskiego, (B.7.3.)

- wyjaśnia znaczenie sakramentu pokuty i pojednania w życiu chrześcijańskim, (B.7.5.)
- uzasadnia wartość sakramentu pokuty i pojednania, (B.7.6.)
- wyjaśnia rolę kapłana i znaczenie gestów podczas udzielania sakramentu pokuty, (B.1.4., B.3.4.)
- wyjaśnia, jaki zachodzi związek między sakramentem pokuty i pojednania a Eucharystią, (B.6.4.)
- określa wartość i sens cierpienia, (A.1.3.)
- określa, co to jest sakrament namaszczenia chorych, (B.8.1.)
- omawia wybrane teksty biblijne i liturgiczne odnoszące się do sakramentu namaszczenia chorych, (B.3.2.)
- wyjaśnia znaczenie gestów kapłana podczas udzielania sakramentu namaszczenia chorych, (B.1.4., B.3.4.)
- wymienia skutki sakramentu namaszczenia chorych, (B.8.2.)
- wylicza sytuacje, w których osoba przyjmuje sakrament namaszczenia chorych, (C.1.5.)
- wyjaśnia, dlaczego sakrament namaszczenia chorych jest sakramentem uzdrowienia, (B.3.3., C.1.6.)
- opisuje historie, w których ludzie doświadczają cierpienia, (A.13.14., C.1.7.)
- uzasadnia, że osoby chore potrzebują pomocy w sferze duchowej, (B.8.2.)
- podaje formy kultu miłosierdzia Bożego i wyjaśnia obietnice z nimi związane, (D.1.3.)
- charakteryzuje sanktuarium w Łagiewnikach jako stolicę kultu miłosierdzia Bożego.
- uzasadnia, że obowiązkiem rodziny jest zapewnienie troskliwej opieki, również duchowej, nad chorymi i starszymi jej członkami. (A.13.14.)
- wymienia posługi (pielęgnacyjne, medyczne i duchowe) świadczone wobec osób chorych i starszych oraz instytucje wspierające rodzinę. (C.1.8., C.5.6.)

V. MOJE WARTOŚCI

Uczeń:

- uzasadnia wartość przestrzegania przykazań Bożych, (C.2.2.)
- wymienia obowiązki wynikające z Bożych przykazań IV–X, (C.3.5.)
- uzasadnia, że przykazania bronią człowieka przed krzywdą, (C.3.3.)
- charakteryzuje wykroczenia przeciw przykazaniom IV–X i ich konsekwencje, (C.3.5.)
- wyjaśnia, czym jest „wartość”, (C.2.1.)
- wskazuje teksty biblijne mówiące o wartości i świętości ludzkiego życia, (A.1.3.)
- wymienia zagrożenia ludzkiego życia w poszczególnych jego etapach (od poczęcia do naturalnej śmierci) i wymiarach (fizycznym, psychicznym i duchowym), (A.7.4., C.5.3., C.6.1.)
- podaje przykłady działań na rzecz ochrony swojego życia i zdrowia (w sferze duchowej i fizycznej), (C.5.7.)
- uzasadnia, że miłość jest gwarantem poszanowania ludzkiego życia, a brak tego poszanowania jest konsekwencją odrzucenia i zagubienia miłości (Bożej i ludzkiej), (C.1.2., C.2.2.)
- wyjaśnia, czym jest dar życia, (C.5.2.)
- podaje argumenty za urodzeniem dziecka, biorąc pod uwagę matkę i ojca, (C.5.4.)
- podaje sposoby ratowania dzieci nienarodzonych, (C.5.4.)
- wymienia skutki aborcji w życiu kobiety i mężczyzny, (A.7.4.,C.6.2.)
- wyjaśnia, na czym polega tzw. duchowa adopcja, (C.6.3.)
- wymienia powody, dla których ludzie chcą poddać się eutanazji, (A.13.14.)
- wylicza sposoby udzielania pomocy osobie chorej i umierającej, (C.1.8., C.5.6.)
- omawia stanowisko Kościoła na temat kary śmierci, (C.6.2., C.6.4.)

- wyjaśnia, dlaczego podjęcie decyzji o poddaniu się eutanazji wynika z poczucia odrzucenia przez bliskich i samotności, (C.5.4.)
- wyjaśnia, co to jest hospicjum i omawia cele jego funkcjonowania, (C.5.6., C.6.3., F.2.3.)
- wyjaśnia, czym jest miłość, (C.10.2.)
- wymienia sposoby przeżywania miłości w rodzinie, (C.10.3.)
- definiuje, na czym polega odpowiedzialność w relacjach miłości, (C.10.3.)
- opisuje sytuacje, w których miłość przejawia się w służbie, poświęceniu i przebaczeniu, (C.1.4., C.10.3.)
- interpretuje treść IV przykazania Bożego, (C.5.1.)
- formułuje prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci oraz dzieci wobec rodziców, (C.5.1.)
- uzasadnia, dlaczego warto słuchać rodziców, (C.1.4., C.5.1.)

VI. DZIEJE KOŚCIOŁA

Uczeń:

- definiuje pojęcia: patriarcha, schizma, prawosławie, ikona, cerkiew,
- wymienia przyczyny i następstwa podziału na Kościół wschodni i zachodni,
- wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym,
- charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego,
- definiuje pojęcia: zakon żebraczy, habit, kwesta,
- charakteryzuje działalność zakonów żebraczych (franciszkanie i dominikanie) i ich założycieli,(A.13.18., E.3.3.)
- wskazuje współczesne sposoby pozyskiwania dóbr nawiązujące do franciszkańskiego żebractwa,(E.4.2.)
- uzasadnia religijny sens ubóstwa i żebractwa, (B.2.6.)

- wymienia uniwersytety średniowiecznej Europy, (A.13.18.)
- przedstawia znaczenie Kościoła dla rozwoju szkolnictwa w wiekach XVI–XVIII (kolegia jezuickie i bractwa szkolne), (E.3.7.)
- prezentuje dorobek św. Tomasza z Akwinu,
- podaje nazwiska wierzących ludzi nauki ze średniowiecza (M. Kopernik, M. Trąba, S. Hozjusz, Z. Oleśnicki) i tych, którzy żyją współcześnie,
- przedstawia rolę Kościoła w nauce i sztuce renesansu europejskiego, (E.3.4.)
- podaje przykłady nietolerancji religijnej w szesnastowiecznej Europie, (C.1.5.)
- wymienia różne wyznania w ówczesnej Polsce,
- wymienia dokumenty dotyczące tolerancji religijnej w Polsce,
- ukazuje wartość tolerancji religijnej, (F.3.a.)
- wyjaśnia, dlaczego Polskę w XVI–XVIII w. nazywano „ziemią heretyków”, (E.5.5.)
- opisuje przejawy tolerancji religijnej w Polsce na przestrzeni wieków, (E.5.5., E.5.10.)
- podaje, czym jest sobór, (E.2.8.)
- wyjaśnia, na czym polegał rozłam w Kościele Zachodnim,
- wymienia przyczyny reformacji i reformy katolickiej, (E.3.6.)
- podaje datę Soboru Trydenckiego i wymienia główne postanowienia, (E.3.6.)
- wymienia wartości, którymi Kościoły reformacji ubogaciły chrześcijaństwo,
- charakteryzuje problemy Kościoła zachodniego i jego wewnętrzne próby odnowy,
- omawia działania reformatorów katolickich (św. Karol Boromeusz, św. Ignacy Loyola) oraz założycieli nowych Kościołów reformacji, (E.3.6., E.4.2.)
- charakteryzuje ruch ekumeniczny, (E.5.10.)

- omawia podobieństwa i różnice katolicyzmu, luteranizmu i kalwinizmu, (E.2.5.)
- wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii w Brześciu w 1516 r., (E.5.6.)
- podaje główne fakty z życia św. Andrzeja Boboli,
- wymienia przyczyny prześladowania Kościoła unickiego,
- charakteryzuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim a greckokatolickim, (E.5.10.)
- opisuje prześladowanie unitów na przestrzeni wieków (akcje rusyfikacyjne, dekrety carskie z 1839 r. i 1874 r., więzienie kapłanów, przymus do przechodzenia na prawosławie).(C.1.5.)

VII. PRZEWODNICY W DRODZE DO SZCZĘŚCIA

Uczeń:

- opowiada o życiu wybranych świętych charakteryzuje istotę kultu Maryi, Michała Archanioła oraz świętych: Teresy od Dzieciątka Jezus, Wincentego a Paulo, Jana Bosko, (B.2.4.)
- charakteryzuje rolę, jaką wyznaczył Bóg Michałowi Archaniołowi, (A.7.d.)
- uzasadnia, dlaczego w walce ze złem (z szatanem) potrzebna jest nam pomoc Michała Archanioła, (A.7.5.)
- mówi z pamięci modlitwę do Michała Archanioła, (D.1.2.)
- podaje datę liturgicznego wspomnienia Świętych Archaniołów,
- rozpoznaje obraz przedstawiający Michała Archanioła, wskazując jego atrybuty,
- definiuje pojęcia: świętość, „mała droga św. Teresy od Dzieciątka Jezus”, (B.2.6.)
- podaje główne wydarzenia z życia św. Teresy od Dzieciątka Jezus i charakteryzuje tzw. „małą drogę”, (D.2.3., E.4.1.)
- wymienia dzieła, którym patronuje św. Teresa od Dzieciątka Jezus, (E.1.8.)
- opowiada o misji Zgromadzenia Księża Misjonarzy –lazarystów oraz Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia, (E.3.5.)

- wyjaśnia, dlaczego posługa najbiedniejszym była próbą charakteru dla św. Wincentegoa Paulo,
- podaje przykłady dzieł miłosierdzia w swoim środowisku, w które może się zaangażować, (C.8.3., F.2.3.)
- charakteryzuje sytuację społeczną XIX-wiecznych Włoch,
- wyjaśnia, na czym polega system prewencyjny św. Jana Bosko, (C.5.6., E.4.2.)
- uzasadnia, dlaczego młodzi ludzie potrzebują pomocy zarówno materialnej i duchowej,
- wymienia organizacje zajmujące się w Polsce trudną młodzieżą, (C.5.6.)
- uzasadnia, kiedy trudności życia w dzieciństwie mogą być przygotowaniem do spełniania misji w dorosłości, (C.1.4.)
- podaje przykłady świadczenia o Chrystusie w ramach rodziny, (E.1.8., F.2.4.)
- na podstawie tekstów biblijnych i nauczania Kościoła uzasadnia konieczność apostolskiego zaangażowania chrześcijańskich rodzin, (F.1.3.)
- wymienia chrześcijańskie elementy rodzinnego świętowania (Msza Święta, wspólna modlitwa, obecność kapłana, rocznicowa pielgrzymka...), (D.2.3.)
- podaje przykłady rodzin, których świętość budowała się na wspólnej modlitwie, (D.1.2., E.1.8.)
- wymienia najbardziej znane tytuły Maryi,
- podaje nazwy dogmatów maryjnych (Boże Macierzyństwo, Wierzytwe Dziewictwo, Niepokalane Poczęcie) i je wyjaśnia, (A.13.12.)
- charakteryzuje uroczystości i święta maryjne oraz miesiące jej poświęcone, (B.2.2.)
- wskazuje w Piśmie Świętym teksty wprost mówiące o Maryi i odnoszące się do Niej prorocтва, (A.13.11.)
- podaje przykłady kultu maryjnego w różnych krajach, (B.2.4.)
- charakteryzuje postawę Maryi wobec Bożego słowa. (A.13.11.)

VIII. WYDARZENIA ZBAWCZE

Uczeń:

- charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina, (A.5.3., B.2.1.)
- wymienia i opisuje uroczystości i święta Pańskie, miesiące i święta maryjne, uroczystości wybranych świętych, zwłaszcza patronów Polski i świętych polskich, (B.2.2.)
- ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina, (A.10.5.)
- omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy świętowania w poszczególnych okresach liturgicznych, (B.2.3.)
- uzasadnia religijny wymiar uroczystości Zmartwychwstania Pańskiego, Narodzenia Pańskiego, Zesłania Ducha Świętego oraz okresów Adwentu i Wielkiego Postu, (B.2.4.)
- przyporządkowuje poszczególnym okresom roku liturgicznego właściwe im obrzędy liturgiczne i paraliturgiczne, (B.1.5.)
- interpretuje wybrane teksty liturgiczne związane z poszczególnymi okresami i świętami, (A.10.5.)
- określa różnicę między pojęciami święty i błogosławiony, kanonizacja i beatyfikacja,
- wskazuje, że świętość osiąga się przez naśladowanie Jezusa (Mk 8,34-35),
- podaje przykłady historycznych wydarzeń, którym towarzyszyły hasła: „Bóg, Honor, Ojczyzna”, (E.1.6.)
- charakteryzuje obecność Kościoła w dziejach narodu polskiego, podkreślając jego rolę w przełomowych wydarzeniach, (E.1.1.,E.5.9.)
- uzasadnia wartość ofiar ponoszonych w obronie wiary i Ojczyzny, (E.1.2.)
- wymienia główne wartości, na których zbudowane jest królestwo Boże (prefacja z uroczystości Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata), (A.1.3.)
- wyjaśnia, na czym polega królowanie Chrystusa, (A.5.3.)
- interpretuje tekst biblijny o powtórным przyjsciu Chrystusa (Mt 25,31-46), (A.8.1., A.8.6.)

- podaje kryteria, według których Chrystus będzie sądził ludzi, (A.5.2.)
- wyjaśnia istotę rzeczy ostatecznych człowieka, (A.7.6.)
- uzasadnia, że wyrok wydany przez Chrystusa na sądzie ostatecznym będzie konsekwencją działań człowieka podczas jego życia, (A.8.7.)
- wymienia święta nakazane przez Kościół,
- podaje przykłady obecności Jezusa w swoim życiu, (A.5.3.)
- podaje genezę daty świąt Bożego Narodzenia,
- wskazuje teksty biblijne mówiące o Bożym Narodzeniu, (A.13.11.)
- charakteryzuje chrześcijański wymiar świąt Bożego Narodzenia,
- opowiada o pokłonie Mędrców (Mt 2,1-12), (A.5.4.)
- wymienia znaki i osoby, które prowadzą go do Jezusa,
- wyjaśnia znaczenie napisu K+M+B (Christus mansionem benedicat),
- opowiada o tradycji Orszaków Trzech Króli, (A.10.6.)
- uzasadnia, że współczesne Betlejem to każda Msza Święta, (A.5.1.)
- omawia, na czym polega praca nad sobą, (E.1.4.)
- wymienia okresy i dni pokuty w ciągu roku liturgicznego i omawia sposoby ich przeżywania,
- wyjaśnia, na czym polega dobre przygotowanie do spowiedzi i właściwie przeprowadzony rachunek sumienia według kryteriów jakościowych i ilościowych, (B.7.3., B.7.5., C.2.5.)
- wyjaśnia, na czym polega post ścisły oraz kiedy i kogo obowiązuje,
- charakteryzuje postawę Szymona na drodze krzyżowej Jezusa,

- omawia zwyczaje pogrzebowe w czasach Jezusa,
- interpretuje perykopę o złożeniu Jezusa do grobu (Mk 15,42-47), (A.13.10.)
- wyjaśnia znaczenie symboliki grobu Pańskiego,
- wyjaśnia, że chrześcijanin w obliczu śmierci nie rozpacza, lecz jest pełen nadziei, (A.8.3.)
- przygotowuje projekt grobu Pańskiego do swojego kościoła, (A.10.6.)
- uzasadnia, że przez swoje zmartwychwstanie Chrystus pokonał grzech pierworodny, ale w naszym życiu pozostały jego skutki, (A.5.3., A.13.10.)
- wyjaśnia, że przez mękę, śmierć i zmartwychwstanie Pan Jezus pokonał grzech, szatana i śmierć, (A.5.3., A.5.4., A.13.9., A.13.10.)
- wyjaśnia znaczenie znaków i symboli liturgii paschalnej, (A.6.3.)
- omawia chrześcijańskie świętowanie Wielkanocy, (A.10.6.)
- definiuje pojęcie ewangelizacja,
- określa istotę nowej ewangelizacji jako pogłębienie i umocnienie osobowej relacji zJezusem, (A.14.3.)
- podaje prawdę, że pierwszym „odbiorcą” nowej ewangelizacji jest rodzina,•wyjaśnia, że od czasów Pięćdziesiątnicy Duch Święty umacnia Kościół w dziele ewangelizacji,(A.14.1.)
- omawia sposoby ewangelizacji w rodzinie (wspólna modlitwa, rozważanie Bożego słowa, rozmowa na temat związku życia z wiarą, udział rodziny w praktykach religijnych), (E.1.8., F.2.1.)
- prezentuje główne przesłanie objawień Pana Jezusa św. Małgorzacie Marii Alacoque,
- wymienia i omawia formy kultu Najświętszego Serca Jezusowego, (B.2.4.)
- charakteryzuje współczesne przejawy znieważania Bożej miłości (niewdzięczność, brak poczucia grzechu, świętokradzka komunია),
- uzasadnia ekspiacyjny charakter praktykowania pierwszych piątków miesiąca, (D.1.3.)

- przedstawia rolę sztuki sakralnej w liturgii Kościoła, (B.2.7.)
- wymienia najbardziej znane dzieła sztuki religijnej (z zakresu architektury, malarstwa, rzeźby, muzyki), (B.2.7.)
- rozpoznaje elementy sztuki sakralnej w swojej świątyni, (B.2.7.)
- podaje przykłady motywów biblijnych w sztuce.

Klasa 7

I.CZYNIĘ DOBRO

Uczeń:

- jest otwarty na sygnały-znaki Bożej miłości w swoim życiu, (A.5.b., A.5.c.)
- włącza w swoją modlitwę „Pod Twoją obronę”,
- powierza siebie Maryi w indywidualnej modlitwie,
- daje świadectwo szczęścia płynącego z życia bez grzechu, (A.3.c.)
- powierza swoje grzechy Jezusowi, (B.3.b., B.7.a.)
- troszczy się o rozwój wiary, by jego miejsce w niebie nie pozostało puste, (A.5.b., C.2.d.)
- z wiarą prosi Jezusa o pomoc w codziennych sytuacjach, (C.9.a.)
- wzbudza akt miłości, (A.6.c.)
- za wstawiennictwem Świętej Rodziny prosi Boga o wzrastanie własnej rodziny w świętości, (D.2.a.)
- stara się naśladować cnoty dostrzeżone w Rodzinie z Nazaretu. (A.4.a., B.2.d.)

II.PISMO ŚWIĘTEW ŻYCIU CHRZEŚCIJANINA

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie „Ewangelia”, „ewangelie synoptyczne”, (A.10.1.)
- podaje prawdę, że Ewangelia jest dobrą nowiną o zbawieniu, spisana przez czterech ewangelistów, (A.5.1., A.9.1.)
- podaje, gdzie i kiedy obecnie głosi się Ewangelię, (F.1.2.)
- wyjaśnia znaczenie symboli ewangelistów,
- uzasadnia, że treść Ewangelii jest aktualna w każdym czasie, (A.10.3.)
- omawia proces powstawania Ewangelii, (A.9.2.)
- wyjaśnia podobieństwa i różnice w czterech Ewangeliach w świetle ich teologii, (A.13.5.)
- uzasadnia, że czytanie Ewangelii z wiarą prowadzi do bliższego poznania Jezusa, (A.2.4., A.10.3.)
- wskazuje i interpretuje teksty biblijne i patrystyczne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa, (A.13.1.)
- podaje najważniejsze fakty z życia i działalności Jezusa w porządku chronologicznym, (A.13.3.)
- omawia kontekst historyczny przyjścia na świat Jezusa,
- charakteryzuje poza chrześcijańskie dokumenty świadczące o Jezusie Chrystusie, (A.13.1.)
- omawia teorie negujące historyczność Jezusa i przedstawia kontrargumenty, (A.13.2.)
- interpretuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa, (A.13.17.)
- charakteryzuje sposoby obecności Chrystusa w życiu człowieka.

III. HISTORIA ZBAWIENIA: JEZUS CHRYSZTUS

Uczeń:

- definiuje pojęcie „cud”,

- omawia wybrane cuda Jezusa: przemiana wody w wino (J 2,1-11), rozmnożenie chleba (Mk 6,34-44), uzdrowienie epileptyka (Mt 17,14-18), uzdrowienie opętanego (Mk 1,23-27),
- wymienia sfery życia ludzi, w których Jezus dokonywał cudów,
- wyjaśnia, dlaczego cuda Jezusa są potwierdzeniem Jego Synostwa Bożego, (A.5.1.)
- wyjaśnia związek działalności Jezusa z Jego modlitwą, (D.2.1., D.2.2.)
- uzasadnia, że cuda Jezusa są ogłaszaniem królestwa Bożego, (A.13.7.)
- wyjaśnia, że Jezus dokonuje cudów tam, gdzie jest wiara, i jednocześnie przez cuda umacnia wiarę, •charakteryzuje przypowieść jako gatunek literacki, (A.9.4., A.9.5., A.10.1.)
- wyjaśnia przesłanie wybranych przypowieści (o zabłąkanej owcy (Mt 18,12-14), o ubogiej wdowie (Mk 12,41-44), o siewcy (Łk 8,5-15), o ziarnie gorczycy i zaczynie chlebowym (Mt 13,31-33), o talentach (Mt 25,14-30), o dziesięciu pannach (Mt 25,1-13), (A.8.6., A.8.7., A.13.6., A.13.7.)
- podaje prawdę, że przyczyną zagubienia człowieka jest grzech, (A.7.2.)
- podaje prawdę, że Bóg poszukuje grzesznego człowieka,
- omawia prawdę, że Jezus jest Dobrym Pasterzem (J 10,14),
- omawia, na czym polega bezinteresowny dar serca, (A.1.3.)
- wyjaśnia znaczenie dóbr materialnych w życiu chrześcijanina, (C.7.5.)
- wymienia wartości, których nie można zdobyć za pieniądze, (C.7.5.)
- uzasadnia wartość bezinteresownej pomocy innym,
- wyjaśnia treść V przykazania kościelnego, (E.2.11.)
- przygotowuje plan akcji charytatywnej, (F.2.3.)

- uzasadnia, że słuchanie słowa Bożego i wypełnianie go prowadzi do królestwa Bożego, (A.13.16.)
- podaje przykłady, w jaki sposób królestwo Boże jest budowane na ziemi duchowo i materialnie, (A.13.16.)
- podaje prawdę, że rozwój królestwa Bożego dokonuje się w historii ludzkości,
- uzasadnia, że królestwo Boże przemienia świat, (F.1.2.)
- uzasadnia, że królestwo niebieskie wzrasta dzięki Bożej mocy,
- uzasadnia, że słowo Boże ma moc przemiany ludzkich serc, (A.5.4.)
- podaje prawdę, że Boże słowo jest fundamentem, na którym ma budować własne życie, (A.13.16.)
- podaje prawdę, że wszystkie zdolności są darem Boga i należy je pomnażać,
- uzasadnia, że zbawienie osiągamy wykorzystując dary, które nam powierzono, (C.10.5.)
- określa, na czym polega roztropność i nieroztropność,
- wymienia warunki trwania w Bożej łasce,
- uzasadnia, dlaczego powinniśmy być zawsze przygotowani na powtórne przyjście Chrystusa. (A.13.16.)

IV. SPOTKANIE Z JEZUSEM W SAKRAMENTACH: MAŁŻEŃSTWO I KAPŁAŃSTWO

Uczeń:

- wyjaśnia, czym jest sakrament małżeństwa, (B.9.1.)
- omawia skutki wynikające z sakramentu małżeństwa, (B.3.3.)
- wskazuje biblijne podstawy sakramentu małżeństwa, (B.3.2.)
- wyjaśnia wybrane teksty liturgiczne oraz nauczania Kościoła odnoszące się do sakramentu małżeństwa, (B.1.4., B.3.2., B.3.4.)
- przedstawia motywy przyjęcia sakramentu małżeństwa,(B.9.2.)

- wyjaśnia znaczenie sakramentu małżeństwa w życiu chrześcijańskim, (B.9.3., C.10.4.)
- charakteryzuje małżeństwo i rodzinę jako wspólnotę, (B.9.3., E.1.1.)
- wyjaśnia, czym jest miłość, wierność i uczciwość małżeńska, (C.7.8.)
- podaje, że naturalne planowanie rodziny stanowi styl życia, (C.5.11.)
- wyjaśnia, na czym polegają naturalne metody planowania rodziny, (C.5.12.)
- określa, czym jest rodzicielstwo, (C.10.4.)
- wyjaśnia pojęcie macierzyństwa i ojcostwa, (C.5.11., C.10.3.)
- wskazuje różnice między wychowaniem religijnym a świeckim,•omawia przeszkody, utrudniające religijne wychowanie, (A.3.4.)
- charakteryzuje rozwój obrazu Boga od dzieciństwa do lat młodzieńczych,
- uzasadnia wartość i potrzebę chrześcijańskiego wychowania, (E.1.2.)
- wymienia przejawy miłości rodziców do dziecka,
- wylicza trudności oraz korzyści płynące z posiadania liczego potomstwa (rodzeństwa), (C.5.11., E.1.5.)
- wyjaśnia wartość różnorodności relacji w rodzinie wielodzietnej, (E.1.2.)
- wymienia postawy wynikające z prawdziwej miłości kobiety i mężczyzny, (C.10.3.)
- definiuje, co to jest antykoncepcja i wymienia jej rodzaje ,
- wylicza skutki uboczne antykoncepcji hormonalnej, (C.5.13.)
- wyjaśnia, na czym polega zapłodnienie in vitro,
- omawia, dlaczego zapłodnienie in vitro nie jest etyczne, (C.5.5., C.6.2.)
- uzasadnia, że wykluczenie płodności niszczy miłość, (C.5.13.)

- definiuje pojęcie konfliktu międzypokoleniowego,
- wymienia zasady pomagające w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi, (E.1.5.)
- uzasadnia, dlaczego warto korzystać z doświadczenia dorosłych, (C.5.1.)
- omawia, jak podejmować właściwe decyzje, (E.1.4.)
- wyjaśnia pojęcia: rady ewangeliczne, życie konsekrowane, prezbiter, (A.10.1., E.2.8.)
- opisuje, czym jest sakrament święceń, (B.8.3.)
- wskazuje i omawia wybrane teksty biblijne i liturgiczne oraz nauczania Kościoła odnoszące się do sakramentu święceń, (B.3.2.)
- przedstawia motywy przyjęcia sakramentu święceń, (B.9.2.)
- omawia konsekwencje wynikające z sakramentu święceń i przyjęcia ślubów zakonnych, (B.3.3., C.10.4.)
- wyjaśnia znaczenie sakramentu święceń w życiu chrześcijańskim, (B.9.3., C.10.3.)
- charakteryzuje, na czym polega życie zakonne według rad ewangelicznych, (C.10.4.)
- omawia charyzmat wybranego zgromadzenia zakonnego,
- podaje, że przygotowanie do przyjęcia sakramentów (w tym bierzmowania) obejmuje formację zarówno w zakresie wiedzy, jak i postaw (formacja duchowa), (B.5.3.)
- wyjaśnia, na czym polega godne udzielanie i przyjmowanie sakramentów,
- określa odpowiedzialność szafarzy przed Bogiem za właściwe przygotowanie kandydatów do sakramentów, (B.9.3.)
- omawia sposoby przygotowania do poszczególnych sakramentów.

V. MOJE ZASADY

Uczeń:

- definiuje pojęcie prawo naturalne oraz relatywizm moralny, (C.2.1.)
- podaje przykłady praw, które obowiązują każdego i w każdym czasie, oraz takich, które ludzie mogą ustanawiać i modyfikować,
- uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych i omawia zgubne skutki ich odrzucenia, (A.7.4., C.1.3., C.1.5.)
- rozpoznaje i właściwie ocenia spotykane w mediach wypowiedzi promujące relatywizm moralny, (C.1.3., C.7.4.)
- określa istotę prawdziwej wolności, (A.1.3.)
- uzasadnia, że do właściwego korzystania z wolności potrzebna jest odpowiedzialność, (C.2.3.)
- wyjaśnia, czym samowola różni się od wolności, (C.1.3.)
- uzasadnia potrzebę nadziei i zaufania Bogu w przezwyciężaniu duchowych zniewoleń, (C.1.8.)
- określa, czym jest sumienie i powinność moralna, (C.2.1.)
- wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego, wiążąc je ze sprawiedliwością, (przypowieść o miłosiernym Samarytaninie), (A.13.13.)
- podaje przykłady prawidłowego oraz nieprawidłowego funkcjonowania sumienia, (A.7.4.)
- wskazuje, na czym powinna opierać się formacja sumienia, (C.2.5.)
- wymienia, co pomaga dokonywać wyborów między dobrem a złem, (C.1.3.)
- uzasadnia, że wybór dobra prowadzi do szczęścia dla pojedynczego człowieka i wszystkich ludzi, (C.1.4.)
- definiuje pojęcie uczciwości,
- podaje, że uczciwość jest warunkiem spokojnego sumienia, (C.1.4.)
- określa, dlaczego każdy człowiek ma prawo chronić swoją własność, (C.7.1.)
- wymienia, co można zyskać przez uczciwość i stracić przez jej brak, (A.7.4., C.1.3., C.7.6.)
- uzasadnia, dlaczego człowiek uczciwy zasługuje na szacunek,

- analizuje wpływ uczciwości i nieuczciwości na życie religijne człowieka, (C.2.4.)
- definiuje pojęcia: obmowa, oszczerstwo, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo, (A.7.2.)
- podaje przykłady sytuacji, w których trzeba bronić prawdy i o nią walczyć, oraz ludzi, którzy zapłacili za taką postawę cenę wolności, a nawet życia, (A.7.4.)
- charakteryzuje relacje międzyludzkie (w rodzinie, szkole, grupie koleżeńskej) oparte na prawdzie, (E.1.1., E.1.2.)
- uzasadnia religijną i społeczną wartość mówienia prawdy i dotrzymywania danego słowa, (C.2.2., C.7.2.)
- analizuje wpływ krzywoprzysięstwa i wiarołomstwa na życie religijne człowieka, (A.7.4.)
- wyjaśnia związek między kłamstwem i oszustwem, a poniżaniem człowieka, (A.7.4., C.7.3.)
- wymienia najważniejsze uczucia i określa, czym są, (E.1.4.)
- charakteryzuje zmienność nastroju i uczuć jako prawidłowość związaną z wiekiem dojrzewania, (C.5.8.)
- uzasadnia potrzebę uświadamiania sobie i rozpoznawania przeżywanych aktualnie uczuć, (E.1.4.)
- wyjaśnia, w jaki sposób przeżywane emocje mogą wpływać na relacje i podejmowane decyzje, (C.5.8., E.1.4.)
- wymienia zasady właściwego korzystania z Internetu oraz pozytywne strony korzystania z niego, (C.1.4.)
- wylicza różne formy uzależnień od Internetu (fonoholizm, siecioholizm, pornografia, gry komputerowe), (C.5.10., C.8.2.)
- wskazuje, jak chronić swoją godność i prywatność w sieci, (C.5.10., E.1.5.)
- uzasadnia, że anonimowość w Internecie nie zwalnia z właściwego zachowania wobec innych, (E.1.4., E.1.5.)
- charakteryzuje różnice między światem wirtualnym a realnym,
- argumentuje wartość bezpośrednich relacji osobowych, (C.5.7., E.1.4.)
- definiuje, czym są uzależnienia,

- wylicza różne formy uzależnień (nikotynizm, zakupoholizm, alkoholizm, narkomania, hazard), (A.7.4., C.8.2.)
- określa szkodliwość narkotyków, (C.5.7.)
- wyjaśnia, czym są zachowania ryzykowne, (C.8.1.)
- podaje, w jaki sposób i kto może pomóc ludziom uzależnionym, (C.1.8., C.5.6.)
- charakteryzuje skutki uzależnienia. (C.5.7.)

VI. DZIEJE KOŚCIOŁA

Uczeń

- układa modlitwę, w której dziękuje Bogu za dar wolności i przynależność do Kościoła, (E.2.b.)
- wyraża wdzięczność za to, że jest katolikiem i Polakiem, (A.3.b., E.5.a.)
- wyraża szacunek dla ludzi walczących w obronie swej wiary i ojczyzny, (A.1.c.)
- prezentuje postawę ofiarności w służbie dla Kościoła i Ojczyzny, (E.5.b.)
- jest gotowy wypełniać w swoim życiu przyrzeczenia Jasnogórskie,(A.4.a., E.1.h.)
- chętnie bierze udział w pielgrzymce do wybranego sanktuarium, (E.2.a.)
- wyraża więź ze swoją parafią, (E.2.b.)
- modli się za żyjących i zmarłych ofiarodawców na rzecz parafii, (E.2.c.)
- podejmuje działania na rzecz parafii, inspirując do nich swoich kolegów, (A.3.a., E.2.e.)
- aktywnie włącza się w działalność jednej z grup działającej w parafii, (E.1.a., E.2.c., F.2.a.)
- podejmuje starania, by realizować w swej rodzinie ideę Kościoła domowego, (E.2.b.)
- dba o zachowanie w swojej rodzinie i klasie chrześcijańskich tradycji, (E.3.b.)

- włącza się w przygotowanie religijnej oprawy ważnych wydarzeń rodzinnych, szkolnych, patriotycznych. (A.10.c.)

VII. PRZEWODNICY W DRODZE DO SZCZĘŚCIA

Uczeń:

- prezentuje wybrane sylwetki świętych polskich: Brata Alberta, św. Maksymiliana Kolbe, błogosławionych II wojny światowej (ks. Józef Stanek, Natalia Tułasiewicz, Marianna Biernacka), św. Jana Pawła II, bł. ks. Jerzy Popiełuszko, (B.2.2., E.5.8.)
- podaje, czym zajmują się bracia albertyni i siostry albertynki, (C.5.6.)
- podaje przykłady pomocy bezdomnym współcześnie, (C.5.6., F.2.3.)
- uzasadnia, że przyjęcie śmierci przez św. Maksymiliana za współwzięcia jest wynikiem świętości życia, (E.4.1.)
- opowiada o heroizmie życia wybranych błogosławionych II wojny światowej (ks.Józef Stanek, Natalia Tułasiewicz, Marianna Biernacka), (E.4.1.)
- podaje przykłady, w jaki sposób może kształtować odwagę,
- charakteryzuje wybrane działania św. Jana Pawła II na rzecz Ojczyzny i narodu polskiego (duchowe i polityczne), (D.2.3., E.4.1., E.5.9.)
- podaje przykłady inicjatyw podejmowanych przez Polaków związanych z osobą św.Jana Pawła II, (B.2.4., F.2.3.)
- podaje miejsca i formy kultu związanego z osobą błogosławionego ks. Jerzego Popiełuszki, (B.2.4.)
- charakteryzuje wpływ nauczania ks. Jerzego Popiełuszki dla kształtowania narodowych postaw Polaków, (E.1.8., E.5.9.)
- uzasadnia potrzebę duchowej więzi ze świętym męczennikiem np. ks. Jerzym Popiełuszką, (A.13.15.)
- opowiada, w jaki sposób Polacy czcili Maryję w różnych okresach historycznych,
- podaje, genezę ustanowienia uroczystości Matki Bożej Królowej Polski, (E.5.7.)
- uzasadnia, że święto Matki Bożej Królowej Polski jest wyrazem wdzięczności za Bożą opiekę, jakiej doświadczają Polacy za pośrednictwem Maryi, (B.2.4.)

- wyjaśnia tekst Ap 11,19a, przesłanie hymnu Bogarodzica oraz treść wybranej pieśni maryjnej, (E.5.9.)
- podaje przykłady, w jaki sposób można połączyć świętowanie uroczystości Matki Bożej Królowej Polski z Narodowym Świętem Trzeciego Maja. (B.2.2.)

VIII. WYDARZENIA ZBAWCZE

Uczeń:

- charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina, (B.2.1.)
- wymienia i opisuje uroczystości i święta Pańskie, miesiące i święta maryjne, uroczystości wybranych świętych, zwłaszcza patronów Polski i świętych polskich, (B.2.2.)
- ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina, (A.10.5.)
- omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy świętowania w poszczególnych okresach liturgicznych, (B.2.3.)
- uzasadnia religijny wymiar uroczystości Zmartwychwstania Pańskiego, Narodzenia Pańskiego, Zesłania Ducha Świętego oraz okresów Adwentu i Wielkiego Postu, (B.2.4.)
- wymienia Ośmiem błogosławieństw i określa, czym są, (A.10.1., C 9.1.)
- interpretuje tekst biblijny Mt 5,3-12, (A.13.8., C.9.5.)
- wyjaśnia, że świętość można osiągnąć przez codzienne dobre życie oraz męczeństwo czyli żyjąc duchem Ośmiu błogosławieństw, (C.9.2.)
- charakteryzuje drogę do świętości wybranego świętego, (E.1.8.)
- określa, czym jest i jak się wyraża patriotyzm, (E.1.2.)
- wymienia najważniejsze wydarzenia z historii Polski, z których możemy być dumni, (E.5.9.)
- uzasadnia religijną wartość miłości Ojczyzny, (E.1.1., E.1.6.)

- wyjaśnia, co to jest kalendarz liturgiczny,
- uzasadnia, że w roku liturgicznym Kościół przypomina i uobecnia najważniejsze dzieła zbawcze Jezusa, (A.5.3., A.10.5.)
- wykazuje, że narodzenie Jezusa zmieniło bieg świata (nowy kalendarz, nowa kultura, nowa religia), (A.5.4.)
- omawia przesłania wybranych kolęd, (A.13.19.)
- dokonuje porównania treści kolęd z przesłaniem tekstów biblijnych o narodzeniu Jezusa, (A.10.6.)
- określa postawy ludzi wobec Jezusa analizując tekst biblijny Mt 2,1-12,
- wskazuje przyczyny lęku przed Jezusem Heroda i współczesnych ludzi, (A.10.5.)
- omawia teksty biblijne o cierpieniu i śmierci Jezusa, (A.5.3.)
- na podstawie tekstu Gorzkich żali i rozważań nabożeństwa drogi krzyżowej opisuje cierpienia Jezusa dla naszego zbawienia, (A.5.4., A.10.6., A.13.10., A.13.19.)
- charakteryzuje rolę Weroniki w drodze krzyżowej Jezusa i wskazuje sposoby naśladowania jej postawy współcześnie, (E.1.8.)
- opowiada o modlitwie i pojmaniu Jezusa w ogrodzie Oliwnym, (D.2.2.)
- omawia wybrane elementy liturgii Wielkiego Czwartku ,
- wyjaśnia symbolikę ciemnicy, (A.10.6.)
- interpretuje tekst biblijny o zmartwychwstaniu oraz tekst Sekwencji wielkanocnej, (A.6.1., A.6.2.)
- wyjaśnia symbolikę Grobu Pańskiego, (A.10.6.)
- opisuje zmartwychwstanie Chrystusa jako wypełnienie Bożej tajemnicy zbawienia, która uobecnia się w tajemnicy przemiany chleba w Ciało i wina w Krew, (A.5.3., A.6.3., A.10.5., A.13.9.)
- określa, na czym polega dzieło nowej ewangelizacji,
- uzasadnia, że przyjmując sakramenty we wspólnocie parafialnej stajemy się odpowiedzialni za dzieło ewangelizacyjne Kościoła, (E.2.12.)

- uzasadnia, że dzieło nowej ewangelizacji dokonuje się wtedy, gdy człowiek poddaje się działaniu Ducha Świętego, (A.14.1.)
- wyjaśnia, że w parafii każdy powinien odnaleźć własne miejsce i zadanie do spełnienia, (E.1.2., F.2.4.)
- wymienia i wyjaśnia zwyczaje związane z uroczystością Bożego Ciała spotykane w jego regionie, (A.10.6.)
- uzasadnia, że udział w procesji Bożego Ciała świadczy o przynależności do wspólnoty Kościoła i wspólnoty parafialnej, (E.1.2., E.2.12.)
- omawia różne formy nabożeństw majowych, (D.1.3.)
- wyjaśnia wybrane wezwania „Litani loretańskiej”, (A.13.11.)
- wyjaśnia, że litania jest modlitwą, w której prosimy o wstawiennictwo Maryi u Jej Syna, Jezusa. (D.1.3.)

Klasa 8

I. ZDOBYWAM ŚWIĘTOŚĆ

Uczeń:

- interpretuje tekst biblijny o miłości Boga do człowieka jeszcze przed jego narodzeniem, (A.5.2., C.10.3.)
- wymienia etapy życia Jezusa w dążeniu do zbawienia człowieka,(A.5.3.)
- uzasadnia, że Bóg pragnący dobra człowieka nie usuwa problemów życiowych lecz pomaga je pokonać,
- porównuje etapy życia Jezusa z własnymi (radości, cierpienia i chwały), (A.5.4.)
- interpretuje perykopę o bogatym młodzieńcu (Łk 18,18-23), (C.10.5.)
- charakteryzuje działanie Jezusa, jako konsekwentne realizowanie planu zbawienia świata, (A.5.4., E.3.1.)
- uzasadnia, dlaczego nie można zatrzymać się dążeniu do świętości,
- wyjaśnia pojęcie łaski Bożej i jej konieczności do zbawienia,
- wymienia warunki i sposoby przyjęcia i współpracy przez człowieka łaski Bożej,

- interpretuje nowe przykazanie miłości (J 13,34-35) oraz Osiem błogosławieństw (Mt5,3-12), (A.13.8.)
- wskazuje różnice między przykazaniem miłości starotestamentalnym a nowym, (C.10.1.)
- wyjaśnia, na czym polega świętość życia według Ośmiu błogosławieństw, (A.1.5., A.13.8.)
- wymienia osoby, które dawały świadectwo życia duchem Ośmiu błogosławieństw, (C.9.3., E.1.8.)
- uzasadnia, że życie według Ośmiu błogosławieństw jest realizacją nowego przykazania miłości, (C.9.4.)
- wyjaśnia, dlaczego chrześcijanin jest odpowiedzialny za wiarę innych,•wymienia miejsca objawień Matki Bożej (Fatima, La Salette...),
- omawia przesłanie objawień fatimskich i ich aktualność,
- omawia o roli Maryi podczas wesela w Kanie Galilejskiej, (A.13.11.)
- uzasadnia, dlaczego pokój na świecie uzależniony jest od więzi człowieka z Bogiem.

II.PISMO ŚWIĘTEW ŻYCIU CHRZEŚCIJANINA

Uczeń:

- przedstawia, na czym polegała przemiana życia wybranych postaci biblijnych (św. Piotr, Maria Magdalena, św. Tomasz, uczniowie z Emaus, Szawel), (A.5.1.)
- wyjaśnia, dlaczego należy przyjąć miłość Jezusa i opisuje skutki pójścia za Jezusem, (A.10.5.)•wymienia zasady prywatnej i wspólnotowej lektury Pisma Świętego, (A.10.7.)
- uzasadnia potrzebę modlitwy do Ducha Świętego przy czytaniu Biblii, (A.10.7.)
- podaje przykłady osób które spotkały się z Bogiem przez czytanie Biblii, (D.2.3.)
- uzasadnia, że Biblia jest księgą ponadczasową, (A.10.3.)
- wyjaśnia, na czym polega modlitewna i medytacyjna lektura Pisma Świętego, (A.10.7., D.2.1.)
- charakteryzuje Kościół jako wspólnotę wspólnot, (E.1.1.)

- omawia schemat biblijnego spotkania w ramach wybranej wspólnoty, (E.1.2.)
- wyjaśnia związek życia chrześcijanina z rozważanym we wspólnocie lub indywidualnie słowem Bożym, (A.10.5.)
- analizuje tekst przypowieści o miłosiernym ojcu według metody „pięciu palców”, (A.10.7.)
- wskazuje na wątki, tematy i postaci biblijne obecne w literaturze pięknej, (A.13.19.)
- podaje przykłady utworów literackich inspirowanych historią postaci biblijnych,
- charakteryzuje relacje Bóg-człowiek (na przykładzie postaci ze Starego Testamentu oraz współczesnych ludzi), (E.3.1.)
- określa kolejność najważniejszych wydarzeń z historii zbawienia, zaznaczając je na osi czasu.(A.5.3., A.10.5.)

III. HISTORIA ZBAWIENIA: APOSTOŁOWIE I ICH NASTĘPCY

Uczeń:

- omawia teksty biblijne powołaniu apostołów, św. Pawła i powierzeniu Piotrowi władzy w Kościele (Mt 16,13-19), (A.11.4.)
- wyjaśnia, że w Kościół współczesny kontynuuje posłanie apostołów na cały świat, (A.13.16., A.13.18.)
- wyjaśnia pojęcia: papież, prymat papieża, Namiestnik Chrystusa, (E.2.8.)
- podaje prawdę, że Kościół jest wspólnotą zbawienia o hierarchicznej strukturze władzy, (E.1.1.)
- wyjaśnia znaczenie symboli związanych z władzą w Kościele, (A.13.17.)
- charakteryzuje działalność apostolską św. Pawła, (A.11.4., A.13.18., F.1.2.)
- uzasadnia potrzebę wspierania misji, (F.1.3.)
- definiuje pojęcie „dogmat”, (E.2.8.)
- uzasadnia, że wiara w Boga jest wielką wartością, (A.1.3.)
- wyjaśnia poszczególne artykuły Credo, (A.4.1.)

- określa cel swojego życia w aspekcie chrześcijańskim, (A.1.2.)
- opisuje na podstawie tekstów biblijnych etapy ustanowienia Kościoła, (E.2.1.)
- wyjaśnia, co to znaczy, że Kościół jest wspólnotą, (E.2.3.)
- interpretuje biblijne obrazy Kościoła, (A.13.17., E.2.2.)
- wymienia podstawowe prawdy o Kościele, (A.13.17., E.2.3.)
- wyjaśnia, co to znaczy, że Kościół jest jeden, święty, powszechny i apostołski, (E.2.4.)
- wyjaśnia, na czym polega hierarchiczna struktura Kościoła i charakteryzuje poszczególne stopnie, (E.2.7.)
- wymienia zadania, jakie Bóg powierzył hierarchom Kościoła,
- wyjaśnia pojęcia: Państwo Kościelne, Watykan, Stolica Apostolska, kuria rzymska, nuncjusz, konferencja episkopatu, synod biskupów, metropolia, metropolita, diecezja, biskup, parafia, proboszcz, (E.2.8., E.3.8.)
- wyjaśnia, czego dotyczy nieomylność papieża i kolegium biskupów na soborze powszechnym, (A.10.3.)
- wymienia grupy, ruchy i wspólnoty działające na terenie parafii i charakteryzuje ich działalność, (C.8.3., E.1.2.)
- uzasadnia potrzebę i wartość przynależności do rówieśniczych grup o charakterze religijnym, (E.1.2., E.2.12.)
- wymienia posługi kapłana oraz funkcje, jakie mogą pełnić w Kościele ludzie świeccy, (B.1.3.)
- uzasadnia potrzebę apostołstwa świeckich i omawia ich zadania w realizowaniu misji królewskiej, kapłańskiej i prorockiej. (F.2.1.)

IV. SPOTKANIE Z JEZUSEM W SAKRAMENCIE BIERZMOWANIA

Uczeń:

- podaje definicję sakramentu bierzmowania, (B.5.1.)
- wyjaśnia związek sakramentu bierzmowania z chrztem, (B.3.3., B.5.6.)

- w oparciu o odpowiednie teksty biblijne (J 14,26; J 16,13-15; Dz 1-8) omawia rolę Ducha Świętego w swoim życiu, (B.5.4.)
- interpretuje wybrane teksty biblijne liturgiczne, oraz nauczania Kościoła odnoszące się do bierzmowania, (A.10.3., B.3.2.)
- wskazuje sfery życia, w których należy podjąć pracę nad sobą, by dobrze przygotować się do sakramentu bierzmowania, (B.5.6.)
- podaje, kto i w jaki sposób udziela sakramentu bierzmowania, (B.3.4.)
- wyjaśnia znaczenie znaków i gestów sakramentu bierzmowania, (B.1.4., B.5.2.)
- wyjaśnia, że pod widzialnym znakiem dokonuje się niewidzialna rzeczywistość, (B.1.4.)
- wymienia siedem darów oraz owoce Ducha Świętego i wyjaśnia ich znaczenie, (A.14.2., A.14.3., B.5.5.)
- uzasadnia konieczność współpracy z Duchem Świętym w rozwijaniu Jego darów, (B.3.3.)
- uzasadnia potrzebę pracy nad rozwojem owoców Ducha w swoim życiu, (B.5.7.)
-)•wymienia warunki otrzymania Ducha Świętego, (A.14.1.)
- wyjaśnia wartość sakramentu bierzmowania dla życia chrześcijanina, (B.5.3.)
- podaje przykłady trudności dotyczących wiary, (A.3.4.)
- wymienia grzechy przeciw Duchowi Świętemu i je wyjaśnia, (A.7.2., A.15.1.)
- wyjaśnia, dlaczego grzechy przeciw Duchowi Świętemu zamykają drogę do nieba, (A.7.4.)
- uzasadnia, dlaczego świat potrzebuje nowej ewangelizacji i podaje przykłady działań w jej ramach, (E.1.2., E.1.7.)
- charakteryzuje nowe sposoby głoszenia Chrystusa. (F.2.1.)

V. MÓJ ROZWÓJ

Uczeń:

- wymienia wymagania (wartości), które są konieczne dla rozwoju osobowego człowieka, (A.1.3.)

- podaje przykłady znanych sobie osób, które pracą nad sobą zmieniły swoje życie,
- podaje owoce wytrwałości w stawianiu sobie wymagań (osiągnięcie celu), (E.1.4.)
- uzasadnia, że warto przyjąć cierpienie, by osiągnąć cel wyższy, (C.2.3.)
- uzasadnia, że bliskość Boga i wartości chrześcijańskie najlepiej rozwijają człowieka, (C.2.3.)
- definiuje pojęcia: pokora, pycha,•interpretuje teksty biblijne mówiące o pokorze i pysze (Łk 18,10-14; J 13,5.16; Rz12,16), (A.7.2.)
- wyjaśnia znaczenie pokory i pychy w rozwoju relacji do samego siebie, Boga i ludzi, (C.3.4.)
- wymienia i wyjaśnia prośby zawarte w Modlitwie Pańskiej, (D.3.1.)
- interpretuje treść Modlitwy Pańskiej jako program drogi chrześcijanina, (D.3.2.)
- uzasadnia potrzebę systematycznej modlitwy, (C.5.10., D.1.2.)
- wyjaśnia, na czym polega wychowanie i samowychowanie, (C.5.8.)
- podaje, co w procesie samowychowania prowadzi nas do Chrystusa, a co nas od Niego oddala, (C.2.2., E.1.4.)
- podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rówieśników na życie, (C.7.4., E.1.5.)
- uzasadnia, że wraz z dorastaniem powinna dokonywać się zmiana w postrzeganiu Boga i ludzi, (C.5.8.)
- wymienia swoje zdolności oraz pozytywne cechy charakteru oraz za co najczęściej jest chwalony a za co krytykowany,
- charakteryzuje zasady wypowiedzania opinii o ludziach i przyjmowania wypowiedzi na swój temat, (E.1.4.)
- określa, czym różni się krytyka od krytykanctwa, (C.1.3.)
- podaje przykłady autorytetów związanych z pełnieniem jakiejś funkcji czy roli społecznej,
- uzasadnia konieczność uznawania określonych autorytetów, (E.1.4.)
- charakteryzuje powody krytyki i odrzucania autorytetów, (A.7.4.)

- opracowuje plan rozwoju ujawnionych zainteresowań i osiągnięcia życiowych celów, (C.2.3.)
- uzasadnia, że pracą w wybranym przez siebie zawodzie może służyć innym,
- podaje najczęstsze przyczyny wkluczeń społecznych, (A.7.4.)
- uzasadnia chrześcijańską powinność pomocy osobom wykluczonym, (C.5.6.)
- opracowuje program pomocy konkretnej grupie ludzi lub konkretnemu człowiekowi.(C.5.6., F.2.3.)

VI. DZIEJE KOŚCIOŁA

Uczeń:

- wymienia i charakteryzuje kręgi przynależności do Kościoła,(F.3.5.)
- wyjaśnia i uzasadnia konieczność łaski Bożej do zbawienia,
- wyjaśnia, co znaczy powszechność zbawienia, (F.3.4.)
- wskazuje miejsce Pisma Świętego w życiu chrześcijanina, (A.10.3.)
- wyjaśnia, na czym polega rola Kościoła w zbawianiu człowieka, (E.2.10., E.3.11.)
- ukazuje specyfikę i wartość chrześcijaństwa wobec innych religii, (F.3.7.)
- wymienia największe Kościoły chrześcijańskie, (E.2.5.)
- definiuje pojęcie ekumenizmu w kontekście rozumienia katolickiego wyznania wiary, (E.2.6.)
- wymienia i wyjaśnia przyczyny podziału i podstawy jedności chrześcijan,
- podaje definicję pojęć: katolik, prawosławny, protestant,
- wskazuje perspektywy i granice ekumenizmu, (E.2.6.)
- omawia historię ruchu ekumenicznego i podaje datę tygodnia modlitw o jedność, (E.5.10.)

- charakteryzuje podobieństwa i różnice poszczególnych wyznań (katolicyzm, prawosławie, protestantyzm, anglikanizm, starokatolicyzm),
- wyjaśnia i uzasadnia pojęcia interkomunii i sukcesji apostoelskiej, (E.2.9.)
- wyjaśnia, czym jest „grzech społeczny”, (A.7.2., E.1.3.)
- definiuje pojęcie „katolicka nauka społeczna” i określa jej związek z Ewangelią,
- wymienia encykliki społeczne, podaje ich autorów i określa tematykę,
- omawia podstawowe zasady życia społecznego: pomocniczości, wspólnego dobra i solidarności, (C.1.8.)
- uzasadnia pozytywny wpływ katolickiej nauki społecznej na rozwój społeczny, polityczny i gospodarczy państwa, (A.10.3.,E.3.9.)
- wyjaśnia, że „dobro wspólne zostaje urzeczywistnione tam, gdzie zachowywane są prawa człowieka”, (C.1.4.)
- uzasadnia prawo do strajków w kontekście rewolucji przemysłowej, (C.7.6.)
- podaje argumenty, że człowiek może poznać Boga za pomocą rozumu (KKK 35-38), (A.2.4.)
- wykazuje, że Bóg jest dawcą zarówno wiary jak i rozumu, (A.2.2.)
- podaje przykłady wykorzystania osiągnięć nauki skierowanych przeciw dobru człowieka, (A.7.4., C.1.4.)
- przedstawia nauczanie Kościoła w trakcie Soboru Watykańskiego I na temat nauki i wiary, (A.2.1.)
- wyjaśnia, że myśl o wzajemnym przenikaniu się wiary i rozumu jest obecna w nauczaniu Soboru Watykańskiego I, a także w encyklice Jana Pawła II „Fides et ratio”, (A.2.2.)
- wymienia różne formy życia poświęconego Bogu,
- interpretuje słowa Chrystusa i Kościoła wzywające do życia konsekrowanego,
- omawia rozwój życia zakonnego w dziejach chrześcijaństwa (Benedyktyni, zakony: kanonickie, rycerskie, żebracze, kleryckie –Jezuici, Bracia szkolni), (E.3.3.)
- omawia działalność Kościoła w XVI i XVII w. na przykładzie św. Franciszka Ksawerego, (E.3.5.)

- opowiada o roli wspólnot założonych przez: Benedykta, Franciszka z Asyżu, Dominika Guzmán, Ignacego Loyolę, (E.4.2.)
- określa, na czym polega misyjny charakter Kościoła, (F.1.1.)
- posługując się cytatami biblijnymi, wyjaśnia cel misji katolickich, (F.1.2.)
- charakteryzuje rozwój misji katolickich na różnych kontynentach, (A.13.18.)
- omawia przykłady działalności misyjnej, zaangażowanie osób duchownych i świeckich, (F.1.3.)
- omawia ogólnie zjawisko religii, (F.3.1.)
- wymienia najważniejsze religie świata (judaizm, hinduizm, buddyzm, islam, chrześcijaństwo), (F.3.3.)
- podaje czas powstania, podstawowe założenia i terytorium ich występowania, (F.3.6.)
- wyjaśnia pojęcia: religia monoteistyczna i politeistyczna,
- charakteryzuje podobieństwa i różnice między głównymi religiami świata, (A.12.2.)
- porównuje religie świata określając specyfikę chrześcijaństwa, (F.3.2.)
- podaje, kiedy w Kościele obchodzimy Dzień Judaizmu, (A.12.4.)
- wyjaśnia okoliczności i cel rozpowszechniania krzywdzących opinii i stereotypów związanych z Kościołem, (C.7.4.)
- określa pojęcie terroryzmu oraz organizacji i ataków terrorystycznych, (C.3.5.)
- wymienia zasady moralne, jakie łamane są w przygotowaniu i przeprowadzaniu ataków terrorystycznych, (A.7.4., C.1.5.)
- wymienia wybrane postacie historyczne i określa ich wpływ na historię,
- uzasadnia, że nawet dla słuszych dążeń nie wolno posługiwać się zbrodniczymi metodami, wymierzonymi w niewinnych ludzi, (C.1.4.)
- podaje przykłady skuteczności walki metodami pokojowymi (Gandi, Martin Luter King, „Solidarność”, aksamitna rewolucja), (C.1.8.)
- uzasadnia różnicę między Chrystusem a innymi osobami mającymi wpływ na dzieje ludzkości, (A.13.4.)

- definiuje, co to jest sekta,
- podaje objawy uzależnienia się od sekt i wymienia niebezpieczeństwa, jakie niosą ze sobą, (A.7.4.)
- określa, na czym polega właściwa postawa chrześcijanina wobec sekt i podaje sposoby obrony przed werbowaniem do nich, (F.3.8.)
- wyjaśnia pojęcia: fanatyzm religijny, obojętność religijna,
- wyjaśnia, w jaki sposób młody człowiek powinien świadczyć o Chrystusie, (E.1.8.)
- uzasadnia, że zarówno fanatyzm, jak i obojętność religijna są sprzeczne z postawą autentycznej religijności, (A.7.4.)
- definiuje pojęcie totalitaryzmu i podaje przykłady systemów totalitarnych,(A.7.4.)
- opowiada o roli Kościoła w czasach totalitaryzmów: hitlerowskiego i bolszewickiego, (E.3.10.)
- wymienia prawa i wolności, których naruszenie może prowadzić do totalitarnego zniewolenia, (C.1.5.)
- wyjaśnia, dlaczego każdy z systemów totalitarnych sprzeciwia się swobodnemu wyznawaniu wiary, (A.7.4., C.1.2.)
- uzasadnia konieczność respektowania prawa do kontrolowania poczynań władzy państwowej i do nieskrępowanego wypowiedziania krytyki pod jej adresem.

VII. PRZEWODNICY W DRODZE DO SZCZĘŚCIA

Uczeń:

- wskazuje najważniejsze fakty z życia wybranych postaci świętych (Franciszek z Asyżu, Matka Teresy z Kalkuty, św. O. Pio, Marta Robin, Jan XXIII, Paweł VI i Jan Paweł II), (E.4.1.)
- wykazuje aktualność myśli wybranych świętych (Franciszek z Asyżu, Matka Teresy z Kalkuty, św. O. Pio, Marta Robin, Jan XXIII, Paweł VI i Jan Paweł II), (E.4.2.)
- definiuje pojęcie „ekologia”,
- wyjaśnia, że cała przyroda jest darem Boga, o który mamy się troszczyć, (C.7.7.)

- ocenia stosunek współczesnych ludzi do przyrody i porównuje go z nauczaniem św. Franciszka, (B.2.4., C.7.7.)
- określa, czym jest modlitwa, (D.1.1.)
- podaje przykłady ludzi, którzy swoje życie opierali na modlitwie, (D.2.3.)
- charakteryzuje znaczenie modlitwy w życiu wybranych świętych (św. O. Pio, Marta Robin), (D.2.3., E.1.8.)
- omawia trudności napotykanne przy modlitwie i wskazuje sposoby ich pokonywania, (B.2.6., D.4.1., D.4.2.)
- uzasadnia, dlaczego warto dobrze się modlić, (D.1.2.)
- opowiada, na czym polega miłosierdzie według Jezusa,
- opisuje formy działalności Matki Teresy z Kalkuty i jej zgromadzenia, (D.2.3., F.2.3.)
- określa wartość osobistej modlitwy w kształtowaniu wrażliwości na potrzeby innych ludzi, (D.1.3.)
- omawia najważniejsze wydarzenia z pontyfikatów Jana XXIII, Pawła VI i Jana Pawła II,(E.4.1.)
- wyjaśnia motywację ludzi pielgrzymujących do grobów świętych papieży, (B.2.4.)
- wyjaśnia dogmat o wniebowzięciu NMP, (A.13.12.)
- wyjaśnia znaczenie zawołania papieskiego św. Jana Pawła II „Totus Tuus”,
- wyjaśnia ludową nazwę uroczystości Matki Bożej Zielnej, (B.2.2.)
- wyjaśnia, dlaczego pielgrzymki zmierzają na Jasną Górę na uroczystość wniebowzięcia.(B.2.4.)

VIII. WYDARZENIA ZBAWCZE

Uczeń:

- charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina, (B.2.1.)

- wymienia i opisuje uroczystości i święta Pańskie, miesiące i święta maryjne, uroczystości wybranych świętych, zwłaszcza patronów Polski i świętych polskich, (B.2.2.)
- ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina, (A.10.5.)
- omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy świętowania w poszczególnych okresach liturgicznych, (B.2.3.)
- uzasadnia religijny wymiar uroczystości Zmartwychwstania Pańskiego, Narodzenia Pańskiego, Zesłania Ducha Świętego oraz okresów Adwentu i Wielkiego Postu, (B.2.4.)
- podaje przykłady i wyjaśnia, na czym polega wstawiennictwo świętych,
- podaje prawdę, że niebo jest stanem, w którym człowiek doświadcza kontaktu z Bogiem i z tymi, którzy Boga kochają,
- wyjaśnia znaczenie słów św. Teresy od Dzieciątka Jezus: „Przejdę do mojego nieba, by czynić dobro na ziemi”,
- wyjaśnia, na czym polega naśladowanie swojego patrona, (E.1.8.)
- wymienia i określa trzy rzeczywistości Kościoła (pielgrzymujący, cierpiący i chwalebny),(A.8.b.)
- wykazuje związek między wiarą w czyściec i miłosierdziem Bożym, (A.8.5.)
- wyjaśnia znaczenie Eucharystii dla budowania jedności Kościoła w wymiarze doczesnym i wiecznym, (B.6.4.)
- wyjaśnia katolickie spojrzenie na śmierć człowieka i sens wiary w czyściec, (A.8.3.)
- wyjaśnia nauczanie Kościoła o odpustach, (A.8.4.)
- wymienia tradycje, symbole adwentowe i podaje przykłady pieśni, (A.10.6.)
- interpretuje teksty biblijne zapowiadające przyście Zbawiciela oraz J 1,1-18, (A.5.3.)
- wyjaśnia, że narodzenie Jezusa rozpoczyna wypełnienie protoewangelii, (A.5.3.)
- wyjaśnia, że Słowo Boże –Jezus stał się człowiekiem, by wypełnić Boży plan zbawienia, (A.5.3., A.5.4., A.13.10.)

- interpretuje fragmenty prefacji o Bożym Narodzeniu,
- definiuje pojęcie „Objawienie Pańskie”,
- podaje, że 6 stycznia Kościół w Polsce obchodzi Dzień Pomocy Misjom,
- na podstawie perykopy o Mędrcach uzasadnia, że najlepszym darem współczesnego człowieka dla Jezusa są dobre uczynki, (A.10.5.)
- przedstawia okres Wielkiego Postu jako czas pokuty i nawrócenia,
- na podstawie tekstu biblijnego (Łk 15,11-33) określa, na czym polega istota nawrócenia,
- wyjaśnia obowiązki wynikające trzeciego, drugiego, i czwartego przykazania kościelnego, (E.2.11.)
- wyjaśnia właściwe znaczenie dobrych uczynków (modlitwa, post, jałmużna),
- definiuje pojęcie „nowe życie w Chrystusie”,
- interpretuje perykopę o zmartwychwstaniu Chrystusa (Łk 24,1-8), (A.6.1.)
- podaje prawdę, że zmartwychwstanie Jezusa jest zapowiedzią naszego zmartwychwstania, (A.5.3., A.6.3., A.8.1.)
- wyjaśnia słowa Credo odnoszące się do zmartwychwstania Chrystusa i życia wiecznego ludzi, (A.4.1., A.8.1.)
- uzasadnia fundamentalne znaczenie zmartwychwstania Jezusa dla wiary chrześcijan, (A.13.9.)
- podaje prawdę, że misją Kościoła jest zbawienie wszystkich ludzi, (E.3.1.)
- wyjaśnia, kto potrzebuje ponownej ewangelizacji, (E.1.7.)
- uzasadnia, dlaczego do ewangelizacji warto wykorzystywać nowoczesne środki komunikacji, (F.2.1.)
- wyjaśnia, że od dnia Pięćdziesiątnicy Duch Święty pobudza serca ludzi, aby z wiarą głosili Ewangelię tym, którzy jej nie słyszeli, (A.14.1.)
- charakteryzuje wybrane inicjatywy ewangelizacyjne (Lednica, Przystanek Jezus, Orszak Trzech Króli). (A.10.6., E.2.12., F.2.1., F.2.4.)

**Wymagania edukacyjne z religii dla szkoły podstawowej oparte na programie „PRZEZ PRAWDĘ, DOBRO I PIĘKNO
ZDOBYWAMY ŚWIĘTOŚĆ” NR AZ-2-02/20**

KLASA V

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Szukam prawdy	wymienia wartości, które pomagają osiągnąć prawdziwe szczęście, uzasadnia, że budowanie własnego życia wymaga długofalowej pracy nad sobą, wymienia, co jest dla niego ważne, podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową, wskazuje teksty biblijne mówiące o powszechności grzechu, wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, który wyzwala z niewoli grzechu, podaje prawdę, że stan duszy człowieka wpływa na jego relacje z otoczeniem, prezentuje treść perykopy o dwunastoletnim Jezusie w świątyni, podaje prawdę, że siłą, która pociąga ludzi do dobra, jest miłość Jezusa, wymienia rzeczy ostateczne człowieka.	podaje przykłady działania kochającego Boga w swoim życiu, uzasadnia, że poszukiwanie Boga oznacza otwarcie się na Jego Miłość (jak Maryja), formułuje własną modlitwę dziękczynną za miłość okazywaną przez Boga, wymienia najważniejsze wartości w życiu człowieka, określa, jaki ideał siebie chciałby osiągnąć, który będzie podobał się Panu Bogu, uzasadnia, że warto poszukiwać Jezusa pomimo swojej grzeszności, podaje przykłady gubienia i odnajdywania Boga w życiu chrześcijanina, definiuje modlitwę jako spotkanie i dialog z Bogiem, podaje definicję piekła i nieba oraz wyjaśnia, czym są, wyjaśnia, dlaczego Bóg pozwala żyć obok siebie ludziom dobrym i złym, wyjaśnia, na czym będzie polegał sąd ostateczny i szczegółowy.	interpretuje przypowieść o domu na skale, wyjaśnia znaczenie porównań: dom, kopanie fundamentu, skała, ziemia, powódź, podaje przykłady przewodników, którzy pomagają odróżnić wartości od pseudowartości, uzasadnia, że pójście za prawdą wymaga nieustannego podejmowania wyborów, wyjaśnia, na czym polega miłość bezwarunkowa, omawia prawdę, że grzech jest przeszkodą w poznaniu i akceptacji prawdy o sobie i o Bożej miłości, charakteryzuje konsekwencje zaproszenia Jezusa do swego serca (życia), charakteryzuje życie człowieka jako ciągłe poszukiwanie Boga, opowiada przypowieści o chwaście i o sieci.	charakteryzuje pseudowartości proponowane przez współczesny świat, interpretuje biblijną perykopę o zwiastowaniu, interpretuje biblijną perykopę o uzdrowieniu paralityka (Mt 9,1-8), uzasadnia, że o własnych siłach człowiek nie jest w stanie wyzwolić się z grzechu i potrzebuje Bożej pomocy. interpretuje biblijną perykopę o Zacheuszu (Łk 19,1-10), uzasadnia, dlaczego Boga (Jezusa) trzeba nieustannie szukać. podaje, czego symbolem jest siewca, ziarno, chwast, żniwo, połów i sieć.	podaje argumenty, że pseudonaukowe przepowiednie i zapowiedzi końca świata są sprzeczne z chrześcijaństwem
DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	<p>podaje prawdę, że Biblia zawiera słowo kochającego Boga, który chce się z nami spotykać, wyjaśnia, czym jest Pismo Święte, potrafi odróżnić w zapisie księgę, rozdział, werset, odszukuje w Piśmie Świętym wskazany fragment, podaje prawdę, że biblijna nauka o stworzeniu nie przeczy teorii ewolucji, podaje prawdę, że człowiek jest najdoskonalszym ze stworzeń, określa, że każdy człowiek rodzi się jako kobieta lub mężczyzna, prezentuje swoje drzewo rodowe, podaje prawdę, że aniołowie zostali stworzeni przez Boga, wymienia zadania aniołów, podaje prawdę, że przyczyną grzechu pierwszych rodziców było nieposłuszeństwo, wyjaśnia, na czym polega wolna wola, wymienia konsekwencje grzechu, podaje, że drogą powrotu do przyjaźni Boga i ludzi jest przeproszenie, prezentuje biblijne opowiadanie o potopie (Rdz 6,5-9.17), mówi z pamięci prawdę wiary o Bożej sprawiedliwości, wskazuje owoce sakramentu pokuty i pojednania.</p>	<p>uzasadnia, że czytając Pismo Święte, możemy doświadczyć spotkania z Bogiem, wymienia księgi Starego i Nowego Testamentu oraz podaje ich skróty i sposób ich zapisu, rozróżnia wybrane rodzaje i gatunki literackie w Biblii, omawia, co to znaczy „stworzyć”, „tworzyć”, wymienia zadania, jakie Bóg przekazał człowiekowi, wyjaśnia, że źródłem godności człowieka jest jego podobieństwo do Boga, wyjaśnia pojęcia: „anioł”, „zbuntowany anioł”, szatan, podaje i omawia sytuacje, w których zwracamy się do aniołów o pomoc, charakteryzuje istotę grzechu pierworodnego, wymienia i omawia skutki grzechu pierworodnego w życiu człowieka, na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że grzech niszczy przyjaźń między ludźmi, wymienia grzechy przeciw pierwszemu przykazaniu (ateizm, niewiara, zwątpienie, agnostycyzm). wyjaśnia, dlaczego Bóg ocalił Noego od potopu, uzasadnia potrzebę troski o swoją rodzinę, podaje prawdę, że Bóg sprzeciwia się ludzkiej pysze.</p>	<p>wyjaśnia pojęcia: objawienie, natchnienie biblijne, podaje przykłady znanych ludzi oraz biblijnych bohaterów, którzy spotkali się z Bogiem, uzasadnia potrzebę czytania Pisma Świętego i wyjaśniania jego tekstów, omawia założenia teorii ewolucji, podaje przykłady niewłaściwej interpretacji tekstu o stworzeniu świata, wyjaśnia, na czym polegał bunt aniołów wobec Boga, interpretuje tekst biblijny o stworzeniu człowieka, wyjaśnia wybrane symbole w biblijnym opisie grzechu pierworodnego i Protoewangelii, opisuje sposób działania szatana (węża), wyjaśnia, że grzechy główne są źródłem innych grzechów. wskazuje biblijne podstawy sakramentu pokuty, uzasadnia, dlaczego należy systematycznie przystępować do sakramentu pokuty, wyjaśnia, co znaczy być człowiekiem prawym, określa, że egoizm i pycha są przyczyną konfliktów, uzasadnia, że potrzebujemy łaski Bożej, by żyć i pracować w jedności z innymi ludźmi.</p>	<p>podaje cechy wybranych gatunków literackich (teksty mądrościowe i opisujące działanie Boga), podaje przykłady tekstów biblijnych, które można rozumieć dosłownie i jako pouczające opowiadania, wyjaśnia, że obserwując świat można dostrzec mądrość i wielkość Boga, interpretuje tekst biblijny o grzechu pierworodnym i o obietnicy zbawienia, interpretuje biblijne opowiadanie o Kainie i Ablu, wyjaśnia teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu pokuty, wyjaśnia symbolikę wieży Babel, wyjaśnia pojęcia: ateizm, niewiara, zwątpienie, agnostycyzm, uzasadnia, że człowiek rozwija się i czyni dobro wtedy, gdy szanuje Boże prawo.</p>	<p>interpretuje teksty biblijne mówiące o stworzeniu świata, wyjaśnia relacje między biblijną nauką o stworzeniu a osiągnięciami nauk przyrodniczych omawia stanowisko Kościoła na temat teorii pochodzenia człowieka od małpy.</p>

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca

<p style="text-align: center;">III. Historia zbawienia: Patriarchowie</p>	<p>wyjaśnia pojęcie „patriarcha”, podaje prawdę, że wiara jest darem Boga i wymienia jej cechy, podaje, że Izaak był umiłowanym synem Abrahama, podaje przykłady działań Boga, które pomagają człowiekowi przemienić się na lepsze, podaje fakt, że synowie Jakuba dali początek dwunastu pokoleniom narodu Izraela, podaje przykłady trudnych sytuacji, z których Bóg wyprowadził dobro, omawia sytuację Izraelitów w Egipcie, podaje prawdę, że Izraelici w niewoli prosili Boga o pomoc, wymienia zjawiska, którymi posłużył się Bóg, karząc Egipcjan, podaje prawdę, że krew baranka uratowała Izraelitów przed śmiercią, podaje prawdę, że Jezus jest prawdziwym Barankiem Paschalnym, podaje prawdę, że śmierć Izraelitów spowodowana przez jadowite węże była karą za grzech niewierności, podaje, kiedy i w jaki sposób oddajemy cześć krzyżowi, podaje przykłady doświadczania opieki Boga w sferze materialnej i duchowej,</p>	<p>wyjaśnia, że od Abrahama wziął początek naród wybrany, omawia tekst biblijny o ofierze Abrahama (Rdz 22,1-19), charakteryzuje postawę Abrahama wobec Boga w sytuacji próby, definiuje pojęcia: błogosławieństwo, cnoty Boskie i kardynalne, wyjaśnia biblijne znaczenie zmiany imienia, uzasadnia, że cnoty kształtują charakter człowieka, opowiada o sprzedaniu Józefa (syna Jakuba) przez jego braci, omawia powody osiedlania się Izraelitów w Egipcie, opowiada o powołaniu Mojżesza, opowiada o interwencji Boga podczas przejścia przez Morze Czerwone, wyjaśnia słowa kapłana: „Oto Baranek Boży...” oraz słowa modlitwy: „Baranku Boży...”, uzasadnia, że krew Jezusa ratuje Jego wyznawców przed śmiercią wieczną. formułuje modlitwę dziękczynną za Bożą opiekę i dar Eucharystii, definiuje pojęcia: przymierze, dekalog, uzasadnia, że przesłanie przykazań Bożych jest ponadczasowe. opowiada o powołaniu Gedeona oraz formowaniu jego armii, charakteryzuje postawę Gedeona wobec Boga,</p>	<p>charakteryzuje postać Abrahama i wyjaśnia, dlaczego nazywamy go „ojcem wierzących”, określa miejsce Abrahama w historii zbawienia, wymienia owoce heroicznej wiary Abrahama, wyjaśnia sens próby wiary Abrahama, omawia okoliczności zmiany imienia Jakuba na Izrael, uzasadnia konieczność samodyscypliny i pracy nad sobą, charakteryzuje rolę Józefa na dworze faraona, wyjaśnia, dlaczego Izraelici w Egipcie stali się niewolnikami, uzasadnia, że antysemityzm jest grzechem. wyjaśnia pojęcie „Pascha” oraz na czym polegała Pascha Izraelitów, charakteryzuje zniewolenia współczesnego człowieka, opowiada o wybranych wydarzeniach z wędrówki Izraelitów przez pustynię, omawia symbolikę węża miedzianego umieszczonego na palu, wyjaśnia słowa wstępu do Dekalogu, opowiada o odnowieniu przymierza przez naród wybrany z inicjatywy Jozuego,</p>	<p>uzasadnia, że Izrael jest nadal narodem wybranym, omawia, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu, uzasadnia, dlaczego warto ufać Bogu w trudnych sytuacjach, podaje przykłady prześladowania wobec Izraelitów w Egipcie oraz antysemityzmu wobec współczesnych wyznawców judaizmu, opisuje reakcję Izraelitów na trudy wędrówki przez pustynię, uzasadnia, że woda ze skały i manna, wąż miedziany były znakiem troski Boga o naród wybrany, uzasadnia, że manna z nieba jest zapowiedzią Eucharystii, wyjaśnia, na czym polegały zobowiązania Boga i Izraelitów w przymierzu, wyjaśnia, dlaczego tablice z Dekalogiem nazwane są tablicami Świadectwa, charakteryzuje Boże kryteria wyboru ludzi,</p>	<p>wyjaśnia, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe, omawia rolę Mojżesza i Jozuego jako mediatora między Bogiem a narodem, uzasadnia typiczne podobieństwo Izaaka do Jezusa.</p>
<p>DZIAŁ</p>	<p style="text-align: center;">OCENA</p>				

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia	opowiada o przymierzu na górze Synaj, podaje, kim byli Madianici, określa, że Samson był jednym z sędziów i walczył z Filistynami, wymienia źródła duchowej mocy człowieka, wymienia, do czego Bóg nas powołuje.	uzasadnia, że każdy ma jakieś zadanie wyznaczone mu przez Boga, podaje przykłady „duchowych mocarzy”, uzasadnia, że Bóg udziela nam swej mocy do walki ze złem, określa, czym jest powołanie, opowiada o powołaniu Samuela (1 Sm 3,1-19).	określa, że sędziowie byli przywódcami Izraelitów, powołanymi przez Boga, by wyzwolić ich z ucisku nieprzyjaciół, wyjaśnia związek niezwyklej mocy Samsona ze ślubami złożonymi Bogu, wyjaśnia, co to był przybytek Pański.	relacjonuje treść opowiadania o Samsonie (Sdz 13–16), charakteryzuje postawę Samuela wobec zadań wyznaczonych mu przez Boga.	
DZIAŁ	OCENA				
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach: chrzest, Eucharystia	<ul style="list-style-type: none"> • mówi z pamięci formułę udzielania chrztu, • podaje datę swojego chrztu, • potrafi zademonstrować sposób udzielenia chrztu w nagłym wypadku. • wymienia główne części Mszy Świętej, • podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością, • wymienia elementy liturgii słowa, • układa wezwania modlitwy wiernych. • wymienia elementy liturgii eucharystycznej, • podaje, że są cztery modlitwy eucharystyczne, 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, czym jest sakrament chrztu świętego, • uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa • zmartwychwstałego, • omawia elementy liturgii słowa, • uzasadnia, że czytane i rozważane podczas liturgii teksty biblijne są kierowanym do nas słowem Boga, • omawia elementy liturgii eucharystycznej, • mówi z pamięci słowa konsekracji, • wykazuje, że Msza Święta jest uobecnieniem ofiary krzyżowej Jezusa, • omawia treść przypowieści o dwóch synach (Mt 21,28-32), 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia obrzędy wyjaśniające chrzest, • definiuje pojęcie liturgii Kościoła, • wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii, • charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii, • charakteryzuje liturgię jako dialog Boga z człowiekiem, • omawia, co zawiera i do czego służy lekcjonarz, • wymienia za kogo i z kim modlimy się w drugiej modlitwie eucharystycznej, • wyjaśnia treść czterech aklamacji, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega nowe życie otrzymane na chrzcie, • wyjaśnia symbolikę obrzędów chrztu, • wyjaśnia, na czym polega udział w misji kapłańskiej, prorockiej i królewskiej, • omawia sposoby odpowiedzi człowieka na słowo Boże, • wyjaśnia, dlaczego kapłan wypowiada słowa modlitwy w liczbie mnogiej, 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje teksty liturgiczne odnoszące się do chrztu, • omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy liturgii Kościoła, • rozpoznaje i wyjaśnia chrześcijańską wartość wybranych sakramentaliów.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe postawy, znaki i symbole liturgiczne, uzasadnia, że postawa zewnętrzna powinna wyrażać wewnętrzną więź z Bogiem. wymienia pozdrowienia chrześcijańskie, wyjaśnia znaczenie pozdrowień chrześcijańskich. 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje wybrane znaki, symbole i postawy liturgiczne do odpowiednich momentów Mszy Świętej, podaje prawdę, że pozdrowienia chrześcijańskie powstały jako wyraz wiary, wyjaśnia, dlaczego pozdrowienie chrześcijańskie łączy się z życzeniem Bożego błogosławieństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Jezusem, wyjaśnia, czym są sakramentalia, uzasadnia, że przyjmowanie sakramentaliów wynika z miłości do Boga, podaje przykłady biblijnych pozdrowień chrześcijańskich. 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje znaki, symbole liturgiczne oraz postawy występujące podczas liturgii, uzasadnia, że do życia prawdziwie chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z Chrystusem, uzasadnia, że pozdrowienia chrześcijańskie są wyrazem szacunku wobec pozdrawianej osoby oraz przekonań religijnych. 	<ul style="list-style-type: none">

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Moja codzienność	<p>podaje, za kogo jest odpowiedzialny teraz i w przyszłości,</p> <p>wymienia osoby, które mogą mu pomóc w podejmowaniu właściwych decyzji,</p> <p>omawia, czym są przykazania, wymienia obowiązki wobec Boga wynikające z Bożych przykazań,</p> <p>podaje prawdę, że Bóg stworzył człowieka do życia we wspólnocie z innymi (Rdz 2,18),</p> <p>wymienia kręgi relacji z innymi (rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy),</p> <p>wymienia najczęstsze przyczyny konfliktów występujących w szkole i rodzinie,</p> <p>wymienia swoje najważniejsze obowiązki,</p> <p>wymienia, co pomaga, a co przeszkadza w dobrym wykorzystaniu czasu wolnego, określa, co to jest wolontariat.</p>	<p>podaje kryteria, według których chce kształtować swoje życie, uzasadnia, dlaczego jego obecny rozwój ma wpływ na jego przyszłość,</p> <p>definiuje pojęcie „prawo Boże”,</p> <p>podaje przykłady wykroczeń przeciw wierze i Bożej czci (błuznierstwo, nieuczciwość, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo),</p> <p>podaje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie,</p> <p>podaje przykłady pozytywnego rozwiązywania konfliktów,</p> <p>podaje przykłady ludzi, którzy osiągnęli sukces dzięki wytężonej pracy,</p> <p>uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno osób wybitnych, jak i przeciętnych,</p> <p>wymienia zalety kontaktowania się ludzi przy pomocy mediów i bez ich pośrednictwa,</p> <p>wymienia rodzaje pracy wolontariatu.</p>	<p>charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej, dorosłym życiu oraz w wieczności,</p> <p>uzasadnia wartość i potrzebę oddawania czci Bogu,</p> <p>charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi,</p> <p>wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności może być niechęć do życia,</p> <p>omawia sposoby zapobiegania konfliktom,</p> <p>wyjaśnia, na czym polega umiejętność słuchania innych,</p> <p>uzasadnia, że praca nad rozwojem umiejętności jest realizacją zadań powierzonych mu przez Boga,</p> <p>wyjaśnia wartość czasu wolnego i wymienia możliwości jego zagospodarowania,</p> <p>uzasadnia, że tylko właściwe korzystanie z osiągnięć techniki pozwala zaoszczędzić czas,</p> <p>charakteryzuje owoce zaangażowania się w wolontariat.</p>	<p>interpretuje perykopę biblijną o bogaczu i Łazarzu (Łk 16,19-31),</p> <p>charakteryzuje konsekwencje wykroczeń przeciw przykazaniom I–III.</p> <p>interpretuje przypowieść o nielitościwym dłużniku,</p> <p>interpretuje przypowieść o talentach,</p> <p>uzasadnia, dlaczego należy zachować równowagę między pracą, modlitwą, przebywaniem z innymi i odpoczynkiem,</p> <p>wyjaśnia słowa Jezusa „Więcej szczęścia jest w dawaniu, aniżeli w braniu” (Dz 20,34-35).</p>	<p>wskazuje sposoby włączenia się w wolontariat w swojej miejscowości lub okolicy.</p>
DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca

VI. Dzieje Kościoła	wymienia męczenników, o których jest mowa w Dziejach Apostolskich i w późniejszych źródłach historycznych, podaje przykłady współczesnych areopagów. wyjaśnia pojęcie „misjonarz”, definiuje pojęcia: monastycyzm, reguła zakonna, benedyktyni, prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji, uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy, wymienia pierwsze biskupstwa na ziemiach polskich, prezentuje życie i działalność misyjną św. Wojciecha, uzasadnia doniosłość zjazdu gnieźnieńskiego. podaje najważniejsze fakty z życia św. Stanisława, podaje fakty z życia św. Jadwigi, podaje datę wspomnienia liturgicznego św. Jadwigi.	opisuje rozwój chrześcijaństwa w warunkach prześladowań, podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską, charakteryzuje działalność ewangelizacyjną misjonarzy niosących Ewangelię w różnych częściach Europy, podaje w zarysie kolejność chrystianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy, omawia zakonne życie benedyktynów, wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury, podaje datę liturgicznej uroczystości św. Wojciecha, wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów, podaje datę liturgicznego wspomnienia św. Stanisława, uzasadnia, dlaczego św. Stanisław należy do głównych patronów Polski.	podaje przykłady prześladowania chrześcijan współcześnie (np. Asi Bibi), charakteryzuje postawę chrześcijan-męczenników (I–IV w.), charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej, opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa, podaje znaczenie sentencji „Ora et labora”, omawia wpływ benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej, przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I, charakteryzuje konflikt pomiędzy bp. Stanisławem a królem Bolesławem Śmiałym, wymienia św. Jadwigi zasługi dla chrześcijaństwa.	wyjaśnia przyczyny niechęci Żydów do chrześcijan w I w., definiuje pojęcie inkulturacji, uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw, charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka, relacjonuje wpływ męczeńskiej śmierci św. Stanisława na późniejsze zjednoczenie kraju, charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej.	wyjaśnia, na czym polega męczeństwo ducha (białe męczeństwo), omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach, wyjaśnia, na czym polega misyjna natura Kościoła.
	DZIAŁ	OCENA			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca

VII. Przewodnicy w drodze do szczęścia	<p>uzasadnia, że pomoc Anioła Stróża jest przejawem Bożej opatrności, układa modlitwę do Anioła Stróża, wymienia wydarzenia z życia św. Stanisława Kostki świadczące o jego duchowej sile, podaje datę, kiedy Kościół oddaje cześć św. Stanisławowi, wymienia najważniejsze wydarzenia z życia św. Faustyny, wymienia sposoby czci Bożego miłosierdzia, wymienia polskie symbole narodowe, podaje przykłady bohaterów, którzy oddali życie za Ojczyznę, podaje treść i godzinę wspólnego odmawiania „Apelu jasnogórskiego”, mówi (śpiewa) z pamięci „Apel jasnogórski”</p>	<p>podaje datę liturgicznego wspomnienia Aniołów Stróżów, definiuje pojęcia: święty, patron, określa, w czym się przejawia Boże miłosierdzie, charakteryzuje rolę św. Faustyny w szerzeniu czci Bożego miłosierdzia, układa własną modlitwę do Jezusa Miłosiernego, definiuje pojęcie „ojczyzna”, uzasadnia, że każdy jest odpowiedzialny za pokój na świecie, potrafi odnaleźć na odbiorniku radiowym stacje transmitujące „Apel jasnogórski”.</p>	<p>charakteryzuje rolę Anioła Stróża w życiu człowieka, wykazuje związek fragmentu Mdr 4,7.9-10.13-15 z życiem św. Stanisława, uzasadnia, dlaczego św. Stanisław Kostka został wybrany na patrona dzieci i młodzieży, podaje przykłady sytuacji, w których potrzebujemy miłosierdzia ze strony Boga i ludzi, wymienia wartości płynące z przynależności do państwa polskiego, uzasadnia słusność walki o dobro Ojczyzny, wyjaśnia znaczenie jasnogórskiego sanktuarium dla Polaków.</p>	<p>interpretuje teksty świętych odnoszące się do Aniołów Stróżów, potrafi ocenić, co nam pomaga, a co przeszkadza w osiągnięciu świętości, interpretuje teksty biblijne mówiące o miłosierdziu Jezusa, uzasadnia, że służba Bogu jest służbą Ojczyźnie, omawia historię cudownego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, uzasadnia wartość modlitewnej jedności w godzinie „Apelu jasnogórskiego”.</p>	<p>wskazuje różnice między objawieniem Bożym a objawieniami prywatnymi, wyjaśnia znaczenie misji pokojowych.</p>
	DZIAŁ	OCENA			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca

<p style="text-align: center;">VIII. Wydarzenia zbawcze</p>	<p>mówi z pamięci części i tajemnice różańca, podaje datę wspomnienia Matki Bożej Różańcowej, podaje prawdę, że grzebanie umarłych jest uczynkiem miłosierdzia i chrześcijańskim obowiązkiem, wskazuje, że modlitwa za zmarłych jest pomocą duszom oczekującym w czyśćcu, wymienia okresy w roku liturgicznym i obowiązujące święta kościelne, opowiada, jak Kościół oddaje cześć świętym wspomnianym w roku liturgicznym, opowiada biblijną historię o narodzeniu Jezusa, śpiewa kolędy, wymienia tradycje związane uroczystością Objawienia Pańskiego, wymienia symbole paschalne, podaje przykłady spotkań z Chrystusem po Jego zmartwychwstaniu, uzasadnia potrzebę liturgicznych spotkań z Chrystusem. podaje prawdę, że podczas chrztu Jezusa zstąpił na Niego Duch Święty pod postacią gołębic, podaje prawdę, że Duch Święty zstąpił na apostołów w Wieczerniku w dniu Pięćdziesiątnicy.</p>	<p>podaje prawdę, że odmawiając różaniec, zwracamy się do Boga za pośrednictwem Maryi, uzasadnia potrzebę modlitwy za zmarłych i troskę o ich groby, wyjaśnia, dlaczego na grobach stawia się krzyże, podaje definicję roku liturgicznego, przyporządkowuje nabożeństwa do okresów roku liturgicznego, wymienia chrześcijańskie tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia, opowiada biblijną historię o mędrcach ze Wschodu, podaje datę uroczystości Objawienia Pańskiego, podaje tytuły kolęd związanych z mędrkami ze Wschodu, układa modlitwę związaną z odpieraniem pokus. wyjaśnia znaczenie symboli paschalnych, podaje znaczenie słowa „rezurekcja”, wyjaśnia, dlaczego światło jest symbolem Chrystusa Zmartwychwstałego, wskazuje wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego, wymienia znaki towarzyszące zesłaniu Ducha Świętego na apostołów.</p>	<p>omawia przesłanie orędzia Matki Bożej z Fatimy, uzasadnia, że w tajemnicach różańca rozważamy wydarzenia z życia Pana Jezusa i Jego Matki, wyjaśnia, że Bóg przez konkretne wydarzenia w dziejach świata i konkretnych ludzi prowadzi nas do zbawienia, uzasadnia wartość chrześcijańskich tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia, uzasadnia, że tradycja pomaga we właściwym przeżywaniu prawd wiary, wyjaśnia symbolikę darów złożonych przez mędrców, wyjaśnia, dlaczego przyście Jezusa na ziemię ma znaczenie dla całej ludzkości, omawia treść perykopy o kuszeniu Jezusa, wyjaśnia duchowe znaczenie pustyni, uzasadnia konieczność duchowej bliskości z Jezusem dla skutecznej walki z pokusami, omawia liturgię Wigilii Paschalnej, omawia teksty biblijne i pozabiblijne o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa, charakteryzuje znaczenie spotkań ze Zmartwychwstałym dla umocnienia wiary Jego uczniów, podaje prawdę, że w sakramencie bierzmowania Duch Święty umacnia chrześcijan do bycia świadkami Chrystusa.</p>	<p>omawia historię różańca, uzasadnia, że modlitwa za zmarłych jest przejawem wiary w życie wieczne oraz wyrazem nadziei, która się spełni przy spotkaniu w niebie, wyjaśnia przesłanie prefacji o zmarłych, wyjaśnia, dlaczego w każdym roku liturgicznym powtarzamy uobecnianie w liturgii wydarzeń zbawczych, wyjaśnia tradycyjną symbolikę świąt Bożego Narodzenia, uzasadnia, że Bóg daje znaki na naszej drodze do poznania i spotkania Chrystusa, wyjaśnia zadania Jezusa-Mesjasza, charakteryzuje postawę Jezusa wobec kusiciela, opowiada o wydarzeniach związanych ze zmartwychwstaniem Jezusa (J 20,1-8), interpretuje wymowę symboli Ducha Świętego, wyjaśnia znaczenie znaków towarzyszących zesłaniu Ducha Świętego.</p>	<p>charakteryzuje działalność kółek różańcowych, podaje, że rok liturgiczny przebiega według cyklu A, B, C, omawia prawdę wiary o wcieleniu Bożego Syna, omawia działalność Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci, podaje przykłady współczesnego konsumpcjonizmu</p>
--	--	---	--	--	---

KLASA VII

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Otwarcie na Bożą miłość	wymienia, co jest dla niego ważne podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową wskazuje teksty biblijne mówiące o powszechności grzechu wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, który wyzwala z niewoli grzechu wymienia najważniejsze wartości w życiu człowieka podaje prawdę, że stan duszy człowieka wpływa na jego relacje z otoczeniem prezentuje treść perykopy o dwunastoletnim Jezusie w świątyni definiuje modlitwę jako spotkanie i dialog z Bogiem	podaje przykłady działania kochającego Boga w swoim życiu interpretuje biblijną perykopę o zwiastowaniu omawia prawdę, że grzech jest przeszkodą w poznaniu i akceptacji prawdy o sobie i o Bożej miłości określa, jaki ideał siebie chciałby osiągnąć, który będzie podobał się Panu Bogu podaje, w jaki sposób zaprasza Jezusa do swego życia podaje przykłady gubienia i odnajdywania Boga w życiu chrześcijanina opowiada, w jaki sposób szuka Jezusa, identyfikując się z Maryją lub Józefem	wyjaśnia, na czym polega miłość bezwarunkowa uzasadnia, że poszukiwanie Boga oznacza otwarcie się na Jego Miłość (jak Maryja) interpretuje biblijną perykopę uzdrowieniu paralytyka (Mt 9,1-8) określa, w jaki sposób oddaje Jezusowi swoje grzechy interpretuje biblijną perykopę o Zacheuszu (Łk 19,1-10) uzasadnia, że warto poszukiwać Jezusa pomimo swojej grzeszności wymienia formy i rodzaje modlitw i podaje przykłady charakteryzuje życie człowieka jako ciągłe poszukiwanie Boga	formułuje własną modlitwę dziękczynną za miłość okazywaną przez Boga podaje, w jaki sposób otwiera się na bezwarunkową miłość Boga i ją przyjmuje uzasadnia, że o własnych siłach człowiek nie jest w stanie wyzwolić się z grzechu i potrzebuje Bożej pomocy charakteryzuje konsekwencje zaproszenia Jezusa do swego serca (życia) podaje, w jaki sposób dba o dobre relacje z rodziną i w grupie koleżeńskiej uzasadnia, dlaczego Boga (Jezusa) trzeba nieustannie szukać	daje świadectwo, o, w jaki sposób troszczy się o „sprawy Boże” w swoim życiu
II. Przyjaźń	wyjaśnia pojęcia: czyste serce, pożyteczność podaje przyczyny konfliktu króla Saula z Dawidem wylicza cechy prawdziwej przyjaźni wymienia cechy charakteryzujące przyjacielskie relacje podaje przykłady dobrych relacji dorastających dzieci z rodzicami	wskazuje (wymienia) różnice psychiczne między mężczyzną i kobietą podaje przykłady sytuacji, kiedy przyjaźń jest poddana próbie określa, w jaki sposób chce budować relacje przyjacielskie podaje przykłady działań (zachowań) budujących wzajemne zaufanie	omawia prawdę, że człowiek przeżywa swoje życie i wyraża się jako mężczyzna lub kobieta charakteryzuje życie zniewolone pożytecznością i postawę czystego serca opowiada historię relacji Dawida z królem Saulem charakteryzuje przyjaźń Dawida i Jonatana	właściwie ocenia różne opinie i zachowania dotyczące ludzkiej seksualności prezentowane w reklamach określa działania, jakie podejmuje w zakresie wychowania siebie do czystości wyjaśnia, na czym polegają dobre relacje rówieśnicze	nawiązuje przyjacielskie relacje z innymi ludźmi: wolontariuszami i potrzebującymi

	<p>określa, co to jest wolontariat wymienia rodzaje pracy wolontariatu definiuje, czym są uzależnienia wylicza różne formy uzależnień (papierosy, alkohol, narkotyki, zakupy) określa szkodliwość narkotyków wymienia pozytywne i negatywne strony kontaktu przez Internet wskazuje, jak chronić swoją godność i prywatność w sieci określa, jakiej postawy wobec życia oczekuje od nas Bóg podaje prawdę, że problemy są nieodłączną częścią życia człowieka</p>	<p>wyraża szacunek wobec rodziców (opiekunów) wskazuje sposoby włączenia się w wolontariat w swojej miejscowości lub okolicy podaje, w jaki sposób szuka grupy, z którą chce pomagać innym wyraża dezaprobatę wobec wszelkiego rodzaju uzależnień podaje, w jaki sposób i kto może pomóc ludziom uzależnionym podaje zasady właściwego korzystania z Internetu wskazuje pozytywne sposoby rozwiązywania problemów, które spotyka w życiu wskazuje, gdzie mogą szukać pomocy osoby mające myśli samobójcze</p>	<p>uzasadnia konieczność okazywania czci rodzicom uzasadnia, dlaczego warto słuchać rodziców charakteryzuje owoce zaangażowania się w wolontariat wyjaśnia, na czym polegają poszczególne uzależnienia charakteryzuje skutki uzależnienia podaje, w jaki sposób może wspierać kolegów, którzy mieli kontakt z narkotykami charakteryzuje różnice między światem wirtualnym a realnym określa postawę zdrowego dystansu wobec świata wirtualnego charakteryzuje życie ludzkie jako największy dar otrzymany od Boga wyjaśnia, że samobójstwo nie jest rozwiązaniem problemu</p>	<p>określa, jakie działania ukierunkowane na dobro planuje podjąć z wspólnie rówieśnikami formułuje prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci oraz dzieci wobec rodziców wyjaśnia słowa Jezusa „Więcej szczęścia jest w dawaniu, aniżeli w braniu” referuje, w jaki sposób uwrażliwia innych na problem narkomanii argumentuje wartość bezpośrednich relacji osobowych uzasadnia, dlaczego mamy się troszczyć o własne życie określa, w jaki sposób szanuje swoje życie i troszczy się o swój rozwój</p>	<p>pomocy i referuje swe działania wobec klasy</p>
<p>III. Bóg Ojciec</p>	<p>definiuje pojęcie wiary wymienia główne prawdy wiary definiuje pojęcie „Biblia” wymienia inne nazwy Biblii omawia budowę Pisma Świętego (księgi, rozdziały, wersety, wyjaśnienia pod tekstem) potrafi odszukać wskazany fragment biblijny podaje, w jakich językach napisano Biblię podaje definicję modlitwy wymienia rodzaje modlitw wymienia najważniejsze fakty z historii zbawienia</p>	<p>omawia prawdę, że u podstaw wiary jest przyjęcie Bożej miłości i odpowiedź na nią omawia własne sposoby umacniania swej wiary wymienia autorów Biblii i etapy jej powstawania określa, co to jest kanon Pisma Świętego określa, czym jest Tradycja Kościoła wymienia niektóre gatunki literackie, jakimi posługuje się Biblia wymienia najbardziej znane tłumaczenia Biblii</p>	<p>uzasadnia potrzebę coraz lepszego poznawania treści wiary rozróżnia wiarę naturalną i religijną (nadprzyrodzoną) wyjaśnia, na czym polega natchnienie Biblii wyjaśnia, że czytając Biblię, spotyka się z Bogiem przyporządkowuje gatunki literackie do wybranych fragmentów Pisma Świętego potrafi rozpoznać przekład Biblii zatwierdzony przez Kościół katolicki</p>	<p>wyjaśnia, że wiara jest wejściem w osobistą relację z Bogiem charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją podejmuje samodzielną lekturę Pisma Świętego i dzieli się swym doświadczeniem wobec klasy uzasadnia konieczność określenia gatunków literackich dla właściwej interpretacji tekstów biblijnych</p>	<p>referuje, jakie wskazówk i dla własnego życia odkrywa w Piśmie Świętym</p>

	<p>określa miejsce Abrahama w historii zbawienia podaje, że wiara jest darem Boga i wymienia jej cechy podaje, że Izaak był synem Abrahama omawia tekst biblijny o ofierze Abrahama (Rdz 22,1-19) omawia okoliczności zmiany imienia Jakuba na Izrael omawia sytuację Izraelitów w Egipcie i rolę Mojżesza w ich wyjściu z niewoli wymienia dokonania Jozuego wskazuje proroka Daniela jako wzór wytrwałości w wierze wskazuje proroka Eliasza jako obrońcę wiary narodu wybranego w prawdziwego Boga (1 Krl 18,20-40) wskazuje, co pogłębia wiarę w Boga, a co ją niszczy wymienia zadania Jeremiasza dane mu przez Boga wymienia cechy dojrzałej wiary</p>	<p>podaje przykłady modlących się postaci biblijnych potrafi wykorzystać Pismo Święte w modlitwie osobistej określa kolejność najważniejszych wydarzeń z historii zbawienia, zaznaczając je na osi czasu omawia, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu wymienia owoce heroicznej wiary Abrahama podaje przykłady działań Boga, które pomagają człowiekowi przemienić się na lepsze określa sytuacje współczesnych zniewoleń człowieka podaje cechy dobrego przewodnika (mentora) podaje przykłady współczesnych postaci godnych naśladowania wymienia owoce i trudności trwania w wierze na przykładzie proroka Daniela i św. Piotra podaje przykłady błędnych wyobrażeń o Bogu określa praktyki przeciwne wierze w Boga (zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo, magia) wskazuje, co jest źródłem bałwochwalstwa i czarów charakteryzuje konsekwencję Jeremiasza w głoszeniu Bożego słowa mimo porażek ze strony narodu podaje, w jaki sposób dba o rozwój swojej wiary</p>	<p>wskazuje w Piśmie Świętym miejsca, gdzie występują poszczególne typy modlitw charakteryzuje relacje Bóg-człowiek (na przykładzie postaci ze Starego Testamentu oraz współczesnych ludzi) charakteryzuje postać Abrahama i wyjaśnia, dlaczego nazywamy go „ojcem wierzących” omawia, w jaki sposób pogłębia swoją wiarę wyjaśnia sens próby wiary Abrahama charakteryzuje postawę Abrahama wobec Boga w sytuacji próby wskazuje problemy, które powierza Bogu w ufnej modlitwie wyjaśnia biblijne znaczenie zmiany imienia uzasadnia konieczność samodyscypliny i pracy nad sobą charakteryzuje postawę Mojżesza względem Boga i ludu izraelskiego uzasadnia potrzebę nadziei i zaufania Bogu w przewycięzaniu duchowych zniewoleń (złe przyzwyczajenia, nałogi) charakteryzuje misję Jozuego uzasadnia potrzebę posiadania doradcy w podejmowaniu dobrych decyzji opowiada, co pomogło prorokowi Danielowi trwać nieugięte przy Bogu, charakteryzuje podobieństwa (różnice) w postawie wiary proroka Daniela, św. Piotra i własnej</p>	<p>wyjaśnia, dlaczego tłumaczy się Biblię na języki narodowe prezentuje, jak modli się tekstami z Pisma Świętego samodzielnie układa modlitwy i z zaangażowaniem modli się nimi wyjaśnia, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe uzasadnia typyczne podobieństwo Izaaka do Jezusa uzasadnia potrzebę Bożej pomocy i błogosławieństwa w chwilach zmagania ze sobą potrafi odnieść doświadczenie wiary Mojżesza do swoich życiowych planów i oczekiwań wskazuje, w jaki sposób naśladuje postawę Mojżesza we własnym życiu wskazuje, w jakich sytuacjach stara się być dobrym przykładem dla innych uzasadnia potrzebę ciągłego wyjaśniania rodzących się wątpliwości religijnych referuje, w jaki sposób szuka kompetentnych osób i odpowiedzi na rodzące się w nim pytania wyjaśnia, na czym polega niebezpieczeństwo</p>
--	---	---	---	--

			<p>charakteryzuje religijność narodu wybranego w czasach Eliasza</p> <p>uzasadnia, że Bóg jest prawdziwym Bogiem, który działa i wyzwala człowieka</p> <p>omawia wątpliwości Jeremiasza wobec powołania go przez Boga (Jer 1,6-7)</p> <p>opowiada dialog Jeremiasza z Bogiem (Jr 20)</p> <p>uzasadnia, że człowiek wypowiadając przed Bogiem swoje wątpliwości, nawiązuje z Nim głębszą relację</p> <p>omawia, w jaki sposób stara się podtrzymywać i pogłębiać bliską relację z Chrystusem</p>	<p>praktykowania magii i spirytyzmu</p> <p>właściwie ocenia rzeczywistość, nazywając złem, a dobro dobrem</p> <p>wyjaśnia, że trudności w wierze są elementem procesu rozwoju wiary i mogą stać się pomocą w pogłębieniu relacji z Bogiem</p> <p>wyjaśnia proces rozwoju wiary</p>	
<p>VII. Wydarzenia zbawcze (tematy 56-58)</p>	<p>określa różnicę między pojęciami święty i błogosławiony, kanonizacja i beatyfikacja</p> <p>podaje datę świąt Bożego Narodzenia i jej genezę</p> <p>wskazuje teksty biblijne mówiące o Bożym Narodzeniu</p> <p>opowiada o pokłonie Mędrców (Mt 2,1-12)</p> <p>wymienia znaki i osoby, które prowadzą go do Jezusa</p>	<p>wymienia współczesnych polskich świętych i błogosławionych</p> <p>wyjaśnia, że świętość osiąga się przez naśladowanie Jezusa (Mk 8,34-35)</p> <p>wymienia znaki i obrzędy wigilijne</p> <p>wymienia osoby, dla których może być „gwiazdą” prowadzącą do Jezusa</p>	<p>charakteryzuje życie wybranego świętego lub błogosławionego w kontekście jego pójścia za Jezusem</p> <p>zna swojego patrona, patrona parafii i Polski</p> <p>charakteryzuje chrześcijański wymiar świąt Bożego Narodzenia</p> <p>wyjaśnia znaczenie znaków i obrzędów wigilijnych</p> <p>opisuje rolę gwiazdy w dotarciu Mędrców do Betlejem</p> <p>wyjaśnia znaczenie napisu K+M+B robionego kredą na drzwiach domów (<i>Christus mansionem benedicat</i>)</p>	<p>podaje przykłady sytuacji, gdy stara się żyć duchem Ewangelii na co dzień</p> <p>omawia, w jaki sposób realizuje powszechne powołanie do świętości w swoim życiu</p> <p>krytycznie ocenia przejawy komercjalizacji świąt Bożego Narodzenia</p> <p>określa, w jaki sposób wyraża radość i dziękczynienie Bogu za przyjście Zbawiciela</p> <p>opowiada o nowej tradycji Orszaków Trzech Króli</p> <p>uzasadnia, że współczesne Betlejem to każda Msza Święta</p>	<p>w miarę możliwości angażuje się w przygotowanie Orszaku Trzech Króli i bierze w nim udział</p>

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Kościół domowy	<p>definiuje pojęcie Kościoła domowego</p> <p>wymienia praktyki religijne chrześcijanina</p> <p>podaje przykłady modlitw z wczesnego dzieciństwa oraz teksty, którymi modli się obecnie</p> <p>określa, że obowiązkiem rodziny jest zapewnienie troskliwej opieki, również duchowej, nad chorymi i starszymi jej członkami</p> <p>wymienia okresy roku liturgicznego</p> <p>wymienia święta nakazane przez Kościół i podaje ich daty</p> <p>podaje, że świętowanie niedzieli jest religijnym obowiązkiem chrześcijanina</p> <p>wymienia okoliczności rodzinnych spotkań</p> <p>podaje daty najważniejszych rodzinnych uroczystości (rocznice, imieniny...)</p> <p>podaje treść i godzinę wspólnego odmawiania Apelu Jasnogórskiego</p> <p>wymienia modlitwy, których nauczył się w rodzinie</p>	<p>wskazuje elementy Kościoła domowego możliwe do realizacji we własnej rodzinie</p> <p>wymienia różnice w pojmowaniu Boga przez małe dziecko i gimnazjalistę</p> <p>wskazuje różnice między wychowaniem religijnym a świeckim</p> <p>określa wartość i sens cierpienia</p> <p>wymienia posługi (pielęgnacyjne, medyczne i duchowe) świadczone wobec osób chorych i starszych</p> <p>wymienia instytucje wspierające rodzinę w wypełnianiu jej obowiązku wobec osób chorych i starszych i wie, jak się z nimi skontaktować</p> <p>wymienia święta, które nie posiadają stałej daty</p> <p>uzasadnia przekonanie o potrzebie świętowania dni świątecznych</p> <p>wymienia elementy chrześcijańskiego świętowania niedzieli</p> <p>wymienia chrześcijańskie elementy świętowania (Msza Święta, wspólna modlitwa, obecność kapłana, rocznicowa pielgrzymka...)</p> <p>mówi (śpiewa) z pamięci Apel Jasnogórski</p> <p>podaje różne określenia modlitwy</p> <p>wymienia możliwości rodzinnego świadczenia o Chrystusie wobec innych ludzi</p>	<p>charakteryzuje rodzinę chrześcijańską jako Kościół domowy</p> <p>omawia przeszkody, utrudniające religijne wychowanie</p> <p>charakteryzuje zmiany w modlitwie młodego człowieka</p> <p>charakteryzuje sposób życia człowieka o religijnym wychowaniu</p> <p>uzasadnia obowiązek opieki nad chorymi i starszymi członkami rodziny</p> <p>układa modlitwę w intencji chorych</p> <p>charakteryzuje poszczególne okresy liturgiczne w oparciu o KKK</p> <p>interpretuje schemat roku liturgicznego</p> <p>przyporządkowuje poszczególnym okresom roku liturgicznego właściwe im obrzędy liturgiczne i paraliturgiczne</p> <p>uzasadnia przekonanie o potrzebie zachowania tradycji związanych z poszczególnymi okresami roku liturgicznego</p> <p>na podstawie wybranych tekstów biblijnych wyjaśnia, że niedziela jest dla chrześcijanina dniem świętym</p> <p>uzasadnia, że robienie zakupów w niedzielę jest naruszeniem Bożego przykazania</p> <p>uzasadnia potrzebę wspólnego świętowania</p>	<p>opisuje zadania poszczególnych członków rodziny w realizowaniu idei Kościoła domowego</p> <p>charakteryzuje rozwój obrazu Boga od dzieciństwa do lat młodzieńczych</p> <p>uzasadnia wartość i potrzebę chrześcijańskiego wychowania</p> <p>potrafi wykonać podstawowe czynności pielęgnacyjne, udzielić pierwszej pomocy, wezwać pogotowie i kapłana</p> <p>omawia, w jaki sposób troszczy się o sferę duchową osób chorych i starszych w swojej rodzinie</p> <p>interpretuje wybrane teksty liturgiczne związane z poszczególnymi okresami i świętami</p> <p>krytycznie ocenia przypadki naruszania prawa do niedzielnego odpoczynku</p> <p>podaje, w jaki sposób dba o chrześcijański wymiar świętowania niedzieli</p> <p>w ufnej modlitwie powierza Bogu swoich bliskich, szczególnie w dni, które są dla nich ważne</p>	<p>referuje, w jaki sposób podejmuje starania, by realizować w swej rodzinie ideę Kościoła domowego</p> <p>opowiada, jak angażuje się w działalność grup religijnych na terenie swojej parafii oraz zachęca do tego rodziców i rodzeństwo</p> <p>o aktywnie włącza się w</p>

	<p>podaje przykłady świadczenia o Chrystusie w ramach rodziny</p> <p>podaje, z jakich okazji ludzie przychodzą do kościoła</p> <p>wymienia ważne wydarzenia, które przeżywał w kościele</p>	<p>daje świadectwo uczestnictwa w Mszach Świętych zamawianych przez rodzinę, przyjaciół, sąsiadów, klasę...</p>	<p>układa plan świętowania rodzinnej uroczystości, uwzględniając jej chrześcijański charakter</p> <p>omawia historię cudownego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej</p> <p>wyjaśnia znaczenie jasnogórskiego sanktuarium dla Polaków</p> <p>potrafi odnaleźć na odbiorniku radiowym stacje transmitujące Apel Jasnogórski</p> <p>podaje przykłady rodzin, których świętość budowała się na wspólnej modlitwie</p> <p>na podstawie tekstów biblijnych i nauczania Kościoła uzasadnia konieczność apostolskiego zaangażowania chrześcijańskich rodzin</p> <p>interpretuje teksty biblijne, mówiące o Kościele jako „domu duchowym”</p> <p>charakteryzuje rolę Kościoła i znaczenie kościoła materialnego w życiu swojej rodziny</p>	<p>uzasadnia wartość modlitewnej jedności w godzinie Apelu</p> <p>podaje, w jaki sposób zachęca bliskich do wspólnego odmawiania Apelu</p> <p>omawia propozycje zorganizowania wspólnej modlitwy w swojej rodzinie</p> <p>uzasadnia potrzebę więzi z kościołem parafialnym oraz troski o jego stan materialny i wystrój</p>	<p>przygotowanie uroczystości i okazjonalnych imprez na terenie kościoła (dekoracje, żłóbek, Grób Pański, ołtarze na Boże Ciało, festyny itp.)</p>
V. Ojczyzna	<p>określa, czym jest i jak się wyraża patriotyzm</p> <p>wymienia najważniejsze wydarzenia z historii Polski, z których możemy być dumni</p> <p>podaje datę chrztu Mieszka I oraz imię jego żony</p> <p>wymienia pierwsze biskupstwa na ziemiach polskich</p>	<p>podaje przykłady naszych narodowych bohaterów</p> <p>przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I</p> <p>podaje datę liturgicznej uroczystości św. Wojciecha</p> <p>prezentuje postawę patriotyzmu i szacunku dla historii ojczystej</p> <p>podaje datę liturgicznego wspomnienia św. Stanisława</p> <p>omawia, w jaki sposób stara się naśladować męstwo i</p>	<p>charakteryzuje wartości, dla których Polacy oddawali życie</p> <p>uzasadnia religijną wartość miłości Ojczyzny</p> <p>wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów</p> <p>uzasadnia doniosłość zjazdu gnieźnieńskiego</p> <p>charakteryzuje konflikt pomiędzy biskupem Stanisławem a królem Bolesławem Śmiałym</p> <p>wyjaśnia rozbieżności w historycznych ocenach tego konfliktu</p>	<p>podaje, w jaki sposób wzmacnia poczucie polskości w codziennym życiu</p> <p>uzasadnia znaczenie obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski i zjazdu w Gnieźnie dla budowania zjednoczonej Europy</p> <p>uzasadnia, dlaczego św. Stanisław należy do głównych patronów Polski</p>	<p>samodzielnie poszukuje źródeł dla lepszego zrozumienia wydarzeń sprzed tysiąca lat oraz ich znaczenia dla</p>

	<p>prezentuje życie i działalność misyjną św. Wojciecha</p> <p>podaje fakty z życia św. Stanisława i datę jego śmierci</p> <p>relacjonuje wpływ męczeńskiej śmierci św. Stanisława na późniejsze zjednoczenie kraju</p> <p>podaje fakty z życia św. Jadwigi Królowej</p> <p>podaje przykłady nietolerancji religijnej w szesnastowiecznej Europie</p> <p>wymienia różne wyznania w ówczesnej Polsce</p> <p>wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii w Brześciu w 1516 r.</p> <p>omawia przyczyny i przebieg powstania machabejskiego, podaje przykłady męczeństwa za wiarę i Ojczyznę</p> <p>wymienia bohaterów, którzy uratowali Polskę i jej wiarę</p> <p>podaje fakty i wydarzenia potwierdzające obecność Kościoła w życiu narodu</p> <p>wymienia najważniejsze fakty z życia bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki,</p> <p>wymienia chrześcijańskie tradycje dotyczące życia</p>	<p>bezkompromisowość św. Stanisława w walce ze złem</p> <p>wymienia zasługi św. Jadwigi dla chrześcijaństwa</p> <p>podaje datę jej wspomnienia liturgicznego</p> <p>podaje, w jaki sposób wyraża troskę o rozwój swojej wiary</p> <p>wymienia dokumenty dotyczące tolerancji religijnej w Polsce</p> <p>wyraża szacunek względem ludzi innych wyznań</p> <p>przejawia postawę tolerancji wobec wyznawców innej wiary</p> <p>podaje główne fakty z życia św. Andrzeja Boboli</p> <p>wymienia przyczyny prześladowania Kościoła unickiego</p> <p>podaje fakty z działalności Kościoła w czasach niewoli narodowej</p> <p>wymienia nazwiska księży zaangażowanych w walki narodowo-wyzwoleńcze oraz w działalność społeczno-kulturalną</p> <p>wyraża szacunek wobec tych, którzy poświęcili życie, abyśmy mogli żyć w wolnym kraju</p> <p>wyraża szacunek dla ludzi walczących w obronie swej wiary i ojczyzny</p> <p>określa rolę, jaką Kościół odegrał w najnowszych dziejach Polski</p> <p>wyraża szacunek dla ofiary z życia złożonej za Chrystusa i rodaków</p> <p>określa formy kultu bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki</p>	<p>charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej</p> <p>ukazuje wartość tolerancji religijnej</p> <p>wyjaśnia, dlaczego Polskę w XVI-XVIII w. nazywano „azyłem heretyków”</p> <p>opisuje przejawy tolerancji religijnej w Polsce na przestrzeni wieków</p> <p>charakteryzuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim a greckokatolickim</p> <p>określa stosunek duchowieństwa polskiego do walk narodowowyzwoleńczych</p> <p>charakteryzuje działalność społeczno-kulturalną Kościoła w czasach niewoli narodowej</p> <p>charakteryzuje postawę kard. Wyszyńskiego wobec Ojczyzny</p> <p>opisuje przykłady obecności Kościoła w dziejach narodu polskiego</p> <p>charakteryzuje zasługi bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki wobec Ojczyzny</p> <p>charakteryzuje wartość kultu polskich świętych dla kształtowania osobistych i narodowych postaw Polaków</p> <p>zasadnia, że przywiązanie do chrześcijańskich tradycji pozwoliło Polakom przetrwać najtrudniejsze doświadczenia dziejowe</p>	<p>podaje przykłady sytuacji, w których staje w obronie pokrzywdzonych</p> <p>podaje, w jaki sposób wyraża odpowiedzialność za szerzenie wiary</p> <p>charakteryzuje działania głównych postaci szerzących ideę tolerancji</p> <p>określa, w jaki sposób angażuje się w poznawanie i pogłębianie swojej wiary</p> <p>opisuje prześladowanie unitów na przestrzeni wieków (akcje rusyfikacyjne, dekrety carskie z 1839 r. i 1874 r., więzienie kapłanów, przymus do przechodzenia na prawosławie)</p> <p>podaje, w jaki sposób troszczy się o jedność w swoim środowisku</p> <p>układa modlitwę, w której dziękuje Bogu za dar wolności i przynależność do Kościoła</p> <p>uzasadnia wartość męczeństwa za wiarę</p> <p>wyjaśnia, dlaczego bohaterowie mogą uratować naród i jego wiarę</p> <p>zasadnia, że chrześcijanin w każdym czasie jest wezwany do dawania świadectwa</p> <p>uzasadnia potrzebę duchowej więzi ze świętymi</p>	<p>współczesności i referuje owoce swych poszukiwań</p> <p>włącza się w przygotowanie religijnej oprawy ważnych wydarzeń rodzinnych, szkolnych, patriotycznych</p> <p>podaje, w jaki sposób angażuje się w szerzenie kultu polskich świętych</p>
--	--	--	--	--	--

	rodzinnego i społeczno-narodowego	<p>podaje, w jaki sposób korzysta z ich orędownictwa u Boga i stara się naśladować ich cnoty</p> <p>podaje przykłady pielęgnowania chrześcijańskiej tradycji przez Polaków w różnych okolicznościach dziejowych</p> <p>omawia znaczenie zwyczajów, obrzędów</p>		<p>podaje, w jaki sposób dba o zachowanie w swojej rodzinie i klasie chrześcijańskich tradycji</p>	
VI. Moja codzienność	<p>definiuje pojęcie uczciwości</p> <p>podaje, że uczciwość jest warunkiem spokojnego sumienia</p> <p>definiuje pojęcia: obmowa, oszczerstwo, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo</p> <p>określa, czym są uczucia</p> <p>wymienia najważniejsze uczucia</p> <p>podaje przykłady sytuacji, w których należy wypowiedzieć słowa krytyki</p> <p>podaje przykłady autorytetów związanych z pełnieniem jakiejś funkcji czy roli społecznej</p> <p>wymienia przyczyny konfliktów i sposoby zapobiegania im na podstawie Jk 3,13-18</p> <p>wymienia najczęstsze przyczyny konfliktów występujących w</p>	<p>wymienia, co można stracić przez nieuczciwość</p> <p>kieruje się uczciwością w relacjach z innymi</p> <p>podaje przykłady sytuacji, w których trzeba bronić prawdy i o nią walczyć, oraz ludzi, którzy zapłacili za taką postawę cenę wolności, a nawet życia</p> <p>określa, w jaki sposób stara się poznać świat własnych uczuć oraz jak pracuje nad ich rozwojem</p> <p>określa, czym różni się krytyka od krytykanctwa</p> <p>wymienia uznawane przez siebie autorytety</p> <p>wskazuje, dla kogo (i w jakich dziedzinach) sam może być autorytetem</p> <p>podaje przykłady pozytywnego rozwiązywania konfliktów</p> <p>podaje przykłady nadużywania wolności</p> <p>podaje przykłady zwyciężania zła dobrem w codziennym życiu</p>	<p>wyjaśnia, że człowiek uczciwy cieszy się dobrą opinią i budzi zaufanie u innych</p> <p>wskazuje okoliczności, gdzie ceniona jest uczciwość</p> <p>uzasadnia, dlaczego warto być uczciwym</p> <p>charakteryzuje relacje międzyludzkie (w rodzinie, szkole, grupie koleżeńskiej) oparte na prawdzie</p> <p>uzasadnia religijną i społeczną wartość mówienia prawdy i dotrzymywania danego słowa</p> <p>charakteryzuje zmienność nastroju i uczuć jako prawidłowość związaną z wiekiem dojrzewania</p> <p>uzasadnia potrzebę uświadamiania sobie i rozpoznawania przeżywanych aktualnie uczuć</p> <p>uzasadnia potrzebę krytycznych wypowiedzi</p> <p>charakteryzuje sposób wyrażania krytycznych uwag</p> <p>uzasadnia konieczność uznawania określonych autorytetów</p>	<p>uzasadnia, dlaczego człowiek uczciwy zasługuje na szacunek</p> <p>analizuje wpływ nieuczciwości na życie religijne człowieka</p> <p>analizuje wpływ krzywoprzysięstwa i wiarołomstwa na życie religijne człowieka</p> <p>uzasadnia przekonanie, że Bóg jest po stronie tych, którzy mówią prawdę i nią żyją</p> <p>wyjaśnia, w jaki sposób przeżywane emocje mogą wpływać na nasze relacje i podejmowane przez nas decyzje</p> <p>wskazuje sposoby radzenia sobie z problemem zmienności uczuć, by nie utrudniały one relacji z innymi ludźmi</p> <p>zwracając innym uwagę, czyni to taktownie, z zachowaniem szacunku dla rozmówcy</p>	<p>opisuje sytuacje, w których stara się pokojowo rozwiązywać konflikty rodzinne i koleżeńskie</p> <p>opowiada, w jaki sposób inspiruje rodzinę i kolegów do efektywnego zagospodarowania wolnych chwil</p>

	<p>środowisku szkolnym i rodzinnym określa istotę prawdziwej wolności definiuje pojęcia: tolerancja, akceptacja, miłość chrześcijańska podaje treść Bożych przykazań odnoszących się do sfery seksualnej człowieka wymienia możliwości zagospodarowania wolnego czasu</p>	<p>wymienia najczęstsze problemy młodych ludzi związane z przeżywaniem własnej seksualności wymienia cechy prawidłowego i nieprawidłowego wypoczynku</p>	<p>charakteryzuje powody krytyki i odrzucania autorytetów wyjaśnia, na czym polega umiejętność słuchania innych uzasadnia, że do właściwego korzystania z wolności potrzebna jest odpowiedzialność wyjaśnia, czym samowola różni się od wolności omawia granice tolerancji w świetle Chrystusowej nauki o zgorszeniu i wezwań do miłości również nieprzyjaciół podaje przykłady sytuacji, gdy sprzeciwia się nietolerancji oraz tolerancji źle rozumianej uzasadnia potrzebę panowania umysłu i woli nad budzącymi się uczuciami i zmysłami, wyjaśnia, że nie wszystko, co przyjemne, jest dobre wyjaśnia znaczenie czasu wolnego i dobrej jego organizacji dla ludzkiego rozwoju</p>	<p>z uwagą wysłuchuje i przyjmuje od innych słowa krytyki formułuje kryteria uznania kogoś za autorytet podaje, w jaki sposób stara się być autorytetem dla innych podaje przykłady sytuacji, gdy odpowiedzialnie korzysta z wolności dokonuje krytycznej oceny źle rozumianej tolerancji (akceptowanie zła, hołdowanie ludzkiej słabości czy skłonnościom do złego) uzasadnia, że wymagania chrześcijańskiej etyki seksualnej mają na celu prawidłowy rozwój człowieka, szczególnie w sferze emocjonalnej i duchowej określa, w jaki sposób podejmuje pracę nad sobą w dziedzinie opanowania pożądlivości i kontroli swoich pragnień podaje, w jaki sposób dba o dobrą organizację czasu wolnego w ciągu dnia</p>	
VII. Wydarzenia zbawcze	<p>omawia, co to jest pokusa podaje kryteria ważności sakramentu pokuty i pojednania oraz akty penitenta</p>	<p>wymienia okresy i dni pokuty w ciągu roku liturgicznego i omawia sposoby ich przeżywania wymienia znaki i symbole liturgii paschalnej</p>	<p>interpretuje perykopę o kuszeniu Pana Jezusa (Łk 4,1-13) wyjaśnia, na czym polega właściwie przeprowadzony rachunek sumienia według kryteriów jakościowych i ilościowych</p>	<p>podaje, w jaki sposób przygotowuje się do spowiedzi rekolekcyjnej wyjaśnia, na czym polega post ścisły oraz kiedy i kogo obowiązuje</p>	

<p>(tematy 59-61)</p>	<p>określa, na czym polegał grzech pierworodny i wymienia jego skutki definiuje pojęcie ewangelizacja</p>	<p>wyjaśnia, że przez mękę, śmierć i zmartwychwstanie Pan Jezus pokonał grzech, szatana i śmierć określa istotę nowej ewangelizacji jako pogłębienie i umocnienie osobowej relacji z Jezusem podaje prawdę, że pierwszym „odbiorcą” nowej ewangelizacji jest rodzina</p>	<p>wyjaśnia, na czym polega dobre przygotowanie do spowiedzi określa, w jaki sposób wynagradza za swoje grzechy Bogu i bliźniemu uzasadnia, że przez swoje zmartwychwstanie Chrystus pokonał grzech pierworodny, ale w naszym życiu pozostały jego skutki charakteryzuje skutki grzechu pierworodnego w swoim życiu wyjaśnia, że od czasów Pięćdziesiątnicy Duch Święty umacnia Kościół w dziele ewangelizacji omawia sposoby ewangelizacji w rodzinie (wspólna modlitwa, rozważanie Bożego słowa, rozmowa na temat związku życia z wiarą, udział rodziny w praktykach religijnych)</p>	<p>wyjaśnia znaczenie znaków i symboli liturgii paschalnej omawia chrześcijańskie świętowanie Wielkanocy określa, w jaki sposób wyraża wiarę w zmartwychwstanie Chrystusa wyjaśnia, dlaczego odpowiedzialni za ewangelizację są wszyscy członkowie rodziny, a szczególnie rodzice podaje przykłady okoliczności, gdy rozmawia o sprawach wiary w swojej rodzinie</p>	
------------------------------	---	--	---	--	--

KLASA VIII

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
<p>I. Przyjęcie Jezusa</p>	<p>określa własne rozumienie szczęścia podaje przykłady przeżywania przez ludzi cierpienia i szczęścia</p>	<p>podaje prawdę, że miłość Boga jest skierowana indywidualnie do każdego człowieka wskazuje, w jaki sposób powierza siebie Maryi w indywidualnej modlitwie</p>	<p>interpretuje tekst hymnu <i>Magnificat</i> uzasadnia, że przyjęcie Bożej miłości otwiera drogę do szczęścia włącza w swoją modlitwę „Pod Twoją obronę” interpretuje teksty biblijne o zaparciu się Piotra i zdradzie Judasza (Mt 26,69-75; Mt 27,3-5)</p>	<p>wyjaśnia, dlaczego Maryja jest nazywana Gwiazdą Nowej Ewangelizacji uzasadnia, że jest otwarty na sygnały- znaki Bożej miłości w swoim życiu uzasadnia, że przyznanie się do winy i żal prowadzi do oczyszczenia, a ich</p>	<p>daje świadectwo szczęścia płynącego z życia bez grzechu</p>

	<p>podaje prawdę, że Jezus czeka na grzesznika nie jako sędziego, lecz jako Tę, kto kocha wie, że wiara jest darem od Boga, niezasłużonym przez człowieka, zna prawdę, że Jezus wysłuchuje naszych próśb ze względu na naszą wiarę</p>	<p>określa istotę prawdziwego szczęścia i cierpienia podaje, jak pokonać lęk przed wyznaniem grzechów spowiednikowi określa, w jaki sposób powierza swoje grzechy Jezusowi wymienia działania człowieka, które pomogą mu otworzyć drzwi nieba (osiągnąć zbawienie) wymienia owoce zaufania Jezusowi</p>	<p>uzasadnia, dlaczego człowiek jest naprawdę szczęśliwy, gdy jest bez grzechu charakteryzuje ludzkie szczęście w perspektywie wieczności interpretuje biblijną perykopę o robotnikach w winnicy (Mt 20,1-15), uzasadnia, że osiągnięcie nieba realizuje się przez modlitwę i podejmowanie codziennych obowiązków interpretuje tekst o uzdrowieniu sługi setnika (Mt 8,5-13) charakteryzuje postać setnika jako poganina wyjaśnia znaczenie modlitwy liturgicznej „Panie nie jestem godzien...”</p>	<p>brak do nieszczęścia (na przykładzie Piotra i Judasza) uzasadnia, że Bóg pragnie zbawienia każdego człowieka, ale wspólnie z innymi, wskazuje, jak troszczy się o rozwój wiary, by jego miejsce w niebie nie pozostało puste uzasadnia, że prośba skierowana do Jezusa musi być połączona z głęboką wiarą i pokorą podaje przykłady, gdy z wiarą prosi Boga o pomoc w codziennych sytuacjach</p>	
<p>II. Miłość</p>	<p>podaje, za kogo jest odpowiedzialny teraz i w przyszłości podaje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie podaje przykłady autorytetów osób dorosłych wylicza przyczyny konfliktów z rodzicami wymienia grupy ludzi wykluczonych społecznie podaje najczęstsze przyczyny wykluczeń podaje argumenty za urodzeniem dziecka,</p>	<p>podaje kryteria, według których chce kształtować swoje życie wymienia osoby, które mogą mu pomóc w podejmowaniu właściwych decyzji podaje prawdę, że Bóg stworzył człowieka do życia we wspólnocie z innymi (Rdz 2,18) definiuje pojęcie konfliktu międzypokoleniowego wymienia zasady pomagające w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi podaje przykłady okazywania przez siebie szacunku do ludzi potrzebujących pomocy wylicza sposoby ratowania dzieci nienarodzonych wymienia skutki aborcji w życiu kobiety i mężczyzny</p>	<p>wyjaśnia, dlaczego jego obecny rozwój ma wpływ na jego przyszłość interpretuje perykopę biblijną o bogaczu i Łazarzu (Łk 16,19-31) wymienia kręgi relacji z innymi (rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy) charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi uzasadnia, dlaczego warto korzystać z doświadczenia dorosłych omawia, czego dotyczą wybory życiowe młodego człowieka omawia, jak podejmować właściwe decyzje charakteryzuje potrzeby człowieka, który przestał sobie radzić w życiu uzasadnia chrześcijańską powinność zajęcia się ludźmi wykluczonymi wyjaśnia, czym jest dar życia wyjaśnia, dlaczego najczęstszą przyczyną aborcji jest poczucie osamotnienia matki dziecka dokonuje moralnej oceny aborcji</p>	<p>charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej i w dorosłym życiu oraz w wieczności wyjaśnia, dlaczego krytycznie ocenia styl życia proponowany przez media wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności może być niechęć do życia podaje przykłady, że świadomie buduje właściwe relacje z ludźmi, wśród których żyje wyjaśnia znaczenie samodzielności w życiu osoby dojrzewającej wskazuje, jak szuka sposobów komunikacji, dającej wzajemne zrozumienie wskazuje sytuacje, gdy otacza ludzi potrzebujących swoją modlitwą, starając się rozeznaczyć ich potrzeby i nieść skuteczną pomoc wyjaśnia, na czym polega tzw. duchowa adopcja</p>	<p>opracowuje program pomocy konkretnej grupie ludzi lub konkretnemu człowiekowi i uzasadnia, dlaczego podejmuje postanowienie modlitwy w intencji dzieci nienarodzonych</p>

	<p>biorąc pod uwagę matkę i ojca definiuje pojęcie „eutanazja” wymienia powody, dla których ludzie chcą poddać się eutanazji określa, co to jest sakrament namaszczenia chorych</p>	<p>wylicza sposoby udzielania pomocy osobie chorej i umierającej wymienia skutki sakramentu namaszczenia chorych wylicza sytuacje, w których osoba przyjmuje sakrament namaszczenia chorych</p>	<p>wskazuje, w jaki sposób wyraża postawę obrony życia od poczęcia dokonuje moralnej oceny eutanazji wyjaśnia, dlaczego podjęcie decyzji o poddaniu się eutanazji wynika z poczucia odrzucenia przez bliskich i samotności wyjaśnia, co to jest hospicjum podaje przykłady poświęcenia przez siebie czasu osobom starszym i chorym wyjaśnia, dlaczego sakrament namaszczenia chorych jest sakramentem uzdrowienia opisuje historie, w których ludzie doświadczają cierpienia</p>	<p>omawia cele funkcjonowania hospicjum wskazuje, w jaki sposób wyraża postawę poszanowania człowieka i jego godności do chwili naturalnej śmierci uzasadnia, że osoby chore potrzebują pomocy w sferze duchowej uzasadnia swą gotowość pomocy osobie cierpiącej przez rozmowę i zachętę do przyjęcia sakramentu namaszczenia chorych</p>	
III. Syn Boży	<p>wymienia cechy charakteryzujące wiarę wskazuje teksty biblijne i patrystyczne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa wymienia pozachrześcijańskie dokumenty świadczące o Jezusie Chrystusie omawia proces powstawania Ewangelii definiuje pojęcie „cud” wymienia sfery życia ludzi, w których Jezus dokonywał cudów</p>	<p>cytuje z pamięci wybrane wersety biblijne określające wiarę podaje najważniejsze fakty z życia i działalności Jezusa w porządku chronologicznym w skrótovej formie przedstawia treść każdego z pozachrześcijańskich dokumentów świadczących o Jezusie Chrystusie prezentuje główną myśl teologiczną czterech ewangelistów wskazuje teksty biblijne opisujące wybrane cuda Jezusa: przemianę wody w wino (J 2,1-11), rozmnożenie chleba (Mk 6,34-44), uzdrowienie epileptyka (Mt 17,14-18), uzdrowienie opętanego (Mk 1,23-27)</p>	<p>przyrządkowuje cechy wiary odpowiednim tekstom biblijnym lub z tych tekstów samodzielnie odczytuje cechy i określenia wiary interpretuje teksty biblijne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa samodzielnie sięga do ksiąg Nowego Testamentu jako źródła wiedzy na temat Jezusa i daje o tym świadectwo wobec klasy w oparciu o dokumenty pozachrześcijańskie uzasadnia, że Jezus istniał naprawdę uzasadnia gotowość obrony swojej wiary w Jezusa Chrystusa wyjaśnia podobieństwa i różnice w czterech Ewangeliach w świetle ich teologii wykazuje dążność poznawczą przejawiającą się w czytaniu czterech Ewangelii w celu bliższego poznania Jezusa wyjaśnia, dlaczego cuda Jezusa są potwierdzeniem Jego Synostwa Bożego interpretuje perykopy biblijne opisujące wybrane cuda wyjaśnia związek działalności Jezusa z Jego modlitwą wyjaśnia, co to jest kalendarz liturgiczny</p>	<p>z zaangażowaniem podejmuje refleksję nad wskazanymi tekstami biblijnymi jest odpowiedzialny za rozwój swojej wiary omawia kontekst historyczny przyjścia na świat Jezusa podaje przykłady sytuacji, gdy chętnie dzieli się wiedzą o Jezusie z innymi wskazuje, w jaki sposób poszukuje rzetelnego wyjaśnienia wątpliwości co do podstaw swojej wiary prezentuje owoc refleksji nad własnym życiem w świetle prawd przekazanych przez ewangelistów uzasadnia, że cuda Jezusa są ogłaszaniem królestwa Bożego wyjaśnia, że Jezus dokonuje cudów tam, gdzie jest wiara, i jednocześnie przez cuda umacnia wiarę daje świadectwo o tym, że z wiarą prosi Jezusa o pomoc w najtrudniejszych sytuacjach życiowych</p>	<p>aktywnie włącza się w przygotowanie liturgii Mszy Świętej lub innej celebracji i z zaangażowaniem w niej uczestniczy rozwija swoją więź z Chrystusem przez życie sakramentalne i odważnie świadczy o tym wobec klasy</p>

	<p>wymienia okresy roku liturgicznego wskazuje miejsce Adwentu na schemacie roku liturgicznego i omawia jego znaczenie wskazuje wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego wskazuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa wymienia rzeczy ostateczne człowieka wymienia główne części Mszy Świętej podaje, że są cztery modlitwy eucharystyczne podaje warunki przystąpienia do Komunii Świętej prezentuje główne przesłanie objawień Pana Jezusa św. Małgorzacie Marii Alacoque podaje, kiedy obchodzimy uroczystość</p>	<p>wymienia święta upamiętniające wydarzenia z życia Jezusa wskazuje święta Pańskie na schemacie roku liturgicznego wymienia tradycje i symbole adwentowe podaje przykłady pieśni adwentowych wskazuje teksty biblijne i pozabiblijne mówiące o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa podaje przykłady spotkań z Chrystusem po Jego zmartwychwstaniu podaje czas (liczbę dni) ukazywania się Zmartwychwstałego apostołom wskazuje teksty biblijne o powtórnym przyjściu Chrystusa (Mt 25,31-46; Łk 21,25-28.34-36) podaje kryteria, według których Chrystus będzie sędził ludzi podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością wymienia za kogo i z kim modlimy się w drugiej modlitwie eucharystycznej wskazuje teksty biblijne dotyczące Eucharystii</p>	<p>stara się świadomie przeżywać rok liturgiczny, zaznaczając w kalendarzu aktualne tygodnie wyjaśnia sens i znaczenie tradycji i symboli adwentowych interpretuje teksty biblijne zapowiadające przyjście Zbawiciela charakteryzuje znaczenie spotkań z Chrystusem Zmartwychwstałym w umocnieniu wiary Jego uczniów interpretuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa charakteryzuje sposoby obecności Chrystusa wśród nas interpretuje tekst biblijny o końcu świata (Łk 21,25-28.34-36), wyjaśnia, dlaczego moment ten dla jednych będzie przyczyną lęku, a dla innych radości) wyjaśnia, na czym polega królowanie Chrystusa podaje przykłady podejmowanych przez siebie codziennych decyzji w perspektywie wieczności formułuje argumenty za uczestnictwem w liturgii świadomie i z przekonaniem włącza się w przygotowanie Mszy Świętej mówi z pamięci słowa konsekracji odpowiada na wezwania kapłana modli się we wspólnocie z innymi podczas liturgii na podstawie tekstów biblijnych wyjaśnia motywy ustanowienia przez Jezusa sakramentu Eucharystii uzasadnia potrzebę częstej Komunii Świętej wyjaśnia potrzebę i sens poświęcenia się Boskiemu Sercu Jezusa charakteryzuje współczesne przejawy znieważania Bożej miłości (niewdzięczność, brak poczucia grzechu, świętokradzka komunii)</p>	<p>uzasadnia chrześcijański sens i wartość świętowania na przestrzeni roku liturgicznego wskazuje, w jaki sposób włącza się w rodzinne i parafialne przygotowania do świąt Bożego Narodzenia uzasadnia potrzebę liturgicznych spotkań z Chrystusem uzasadnia wartość życia „w obecności Chrystusa” układa swój plan dnia (tygodnia), uwzględniając nieustanną, bliską obecność Chrystusa uzasadnia, że wyrok wydany przez Chrystusa na sądzie ostatecznym będzie konsekwencją działań człowieka podczas jego życia charakteryzuje wpływ Eucharystii na życie ludzi, którzy z wielką wiarą w niej uczestniczą aktywnie uczestniczy we wspólnej liturgii wyjaśnia, dlaczego kapłan wypowiada słowa modlitwy w liczbie mnogiej wyjaśnia treść czterech aklamacji charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Panem Jezusem uzasadnia ekspiacyjny charakter praktykowania pierwszych piątków miesiąca</p>	
--	---	--	---	--	--

	Najświętszego Serca Pana Jezusa	wymienia i omawia formy kultu Najświętszego Serca Jezusowego			
VII. Wydarzenia zbawcze (tematy 56-58)	podaje prawdę, że świętość w niebie jest nagrodą za życie ziemskie podaje okoliczności narodzenia Pana Jezusa określa postawy ludzi wobec Jezusa analizując tekst biblijny Mt 2,1-12	wymienia imiona świętych, którzy osiągnęli swoją świętość przez dobre życie (np. św. Józef) wskazuje, że od narodzin Jezusa liczy się lata naszej ery mówi z pamięci tekst kolędy „Bóg się rodzi” wskazuje przyczyny lęku przed Jezusem Heroda i współczesnych ludzi	interpretuje tekst biblijny Mt 5,3-12 charakteryzuje drogę do świętości wybranego świętego wskazuje, w jaki sposób troszczy się o swoją świętość w codziennym życiu wykazuje, że narodzenie Jezusa zmieniło bieg świata (nowy kalendarz, nowa kultura, nowa religia) omawia przesłania wybranych kolęd („Bóg się rodzi”) śpiewa kolędy z rodziną i klasą oddając cześć narodzonemu Jezusowi charakteryzuje podobieństwa w postawach pomiędzy współczesnymi ludźmi, Herodem a Mędrcami w poszukiwaniu Mesjasza	wyjaśnia, że świętość można osiągnąć przez codzienne dobre życie oraz męczeństwo czyli żyjąc duchem Ośmiu Błogosławieństw dokonuje porównania treści kolęd z przesłaniem tekstów biblijnych o narodzeniu Jezusa wskazuje, w jaki sposób przygotowuje się do przyjęcia Chrystusa we własnym sercu wskazuje, jak służyć pomocą tym, którzy chcą być blisko Jezusa uzasadnia, dlaczego modli się za tych, którzy Jezusa odrzucają	

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Parafia, wspólnota, ruch	definiuje pojęcie parafii i podaje, kto do niej należy podaje definicję sanktuarium, diecezji, seminarium, podaje nazwę swojej diecezji oraz imię i	rozpoznaje kapłanów pracujących w miejscowej parafii oraz podaje ich imiona i nazwiska wymienia dobra materialne i duchowe, z których korzysta w parafii (ofiarowane przez wiernych w historii) wskazuje, gdzie jest katedra i seminarium duchowne	opowiada historię swojego kościoła parafialnego. wskazuje, w jaki sposób wyraża więź ze swoją parafią wyjaśnia rolę sanktuariów w życiu społecznym i narodowym charakteryzuje działalność wybranych grup uzasadnia potrzebę i wartość przynależności do rówieśniczych grup o charakterze religijnym interpretuje słowa Chrystusa i Kościoła wzywające do życia konsekrowanego wyraża zainteresowanie formą życia poświęconego Bogu	uzasadnia, dlaczego modli się za żyjących i zmarłych ofiarodawców na rzecz parafii uzasadnia, dlaczego chętnie bierze udział w pielgrzymce do wybranego sanktuarium dzieli się przeżyciami związanymi z pobytem w sanktuarium dokonuje wyboru grupy, w której czułby się dobrze i mógłby się rozwijać emocjonalnie i duchowo	referuje, jakie działania podejmuje na rzecz parafii, inspirując do nich swoich kolegów

	<p>nazwisko jej biskupa definiuje pojęcia: świecki i konsekrowany wymienia posługi kapłana oraz funkcje, jakie mogą pełnić w Kościele ludzie świeccy definiuje pojęcie liturgii Kościoła, podaje, że liturgia słowa jest częścią Mszy Świętej, może też być odrębną celebracją omawia, co zawiera i do czego służy lekcjonarz wyjaśnia pojęcie wspólnoty podaje przykłady motywów biblijnych w sztuce</p>	<p>wymienia najważniejsze sanktuaria swojej diecezji omawia najważniejsze wydarzenia z historii swojej diecezji wymienia grupy, ruchy i wspólnoty działające na terenie parafii wymienia różne formy życia poświęconego Bogu przedstawia cechy charakterystyczne dla świętych wskazuje, że celem posługi kapłana, jak i apostołstwa świeckich jest zbawienie własne i pomoc w zbawieniu innych ludzi wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii wymienia różne formy liturgii Kościoła wymienia i omawia cykle czytań mszalnych (dwuletni cykl na dni powszednie i trzyletni na niedziele) podaje przykłady wspólnotowej lektury Pisma Świętego wymienia najbardziej znane dzieła sztuki religijnej (z zakresu architektury, malarstwa, rzeźby, muzyki)</p>	<p>uzasadnia potrzebę apostołstwa świeckich charakteryzuje wzajemne relacje członków Kościoła podaje przykłady swojej troski o zbawienie własne i innych charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa zmartwychwstałego uzasadnia swe pragnienie spotkania się z Chrystusem przez świadome i czynne uczestnictwo w liturgii Kościoła formułuje argumenty za uczestnictwem w liturgii uzasadnia, że czytane i rozważane podczas liturgii teksty biblijne są kierowanym do nas słowem Boga wyjaśnia znaczenie kreślonych na czole, ustach i sercu krzyżyków przed czytaniem Ewangelii potrafi posługiwać się lekcjonarzem charakteryzuje Kościół jako wspólnotę wspólnot omawia schemat biblijnego spotkania w ramach wybranej wspólnoty wyjaśnia związek życia chrześcijanina z rozważanym we wspólnocie lub indywidualnie słowem Bożym podejmuje samodzielne próby rozmowy ze słowem Bożym i dzieli się z klasą swym doświadczeniem rozpoznaje elementy sztuki sakralnej w swojej świątyni wskazuje, w jaki sposób kształtuje w sobie wrażliwość na piękno</p>	<p>uzasadnia, dlaczego modli się za różne stany w Kościele referuje, w jaki sposób poszukuje własnej drogi życiowej określa swoje miejsce w Kościele wskazuje, w jaki sposób angażuje się w życie Kościoła angażuje się w przygotowanie liturgii Mszy Świętej uzasadnia, że do życia prawdziwie chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z Chrystusem uzasadnia własne pragnienie podtrzymywania i ciągłego odnawiania więzi z Chrystusem poprzez życie sakramentalne uzasadnia, dlaczego z szacunkiem i uwagą słucha słowa Bożego wskazuje, w jaki sposób zachęca rodziców i rodzeństwo do rodzinnej lektury Pisma Świętego charakteryzuje motywy powstawania religijnych dzieł sztuki uzasadnia swój szacunek wobec dzieł sztuki sakralnej</p>	<p>wskazuje, w jaki sposób angażuje się w działalność wybranej grupy referuje wobec klasy swe uczestnictwo w spotkaniach grupy rozważając j słowo Boże</p>
V. Europa	<p>podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską wymienia najwcześniejszych</p>	<p>definiuje pojęcie inkulturacji na podstawie wypowiedzi Jana Pawła II podaje przykłady współczesnych „areopagów”</p>	<p>charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej wyraża szacunek dla ludzi o innych poglądach wskazuje, w jaki sposób szuka wyjaśnienia napotkanych trudności w celu pogłębienia własnej wiary</p>	<p>omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach podaje przykłady sytuacji, gdy w różnych środowiskach odważnie przyznaje się do Chrystusa i Kościoła</p>	<p>wskazuje, w jaki sposób włącza się w działania ekumeniczne Kościoła</p>

	<p>misjonarzy niosących Ewangelię w różnych częściach Europy definiuje pojęcia: monastycyzm, reguła zakonna, benedyktyni definiuje pojęcia: patriarcha, schizma, prawosławie, ikona, cerkiew podaje, kim był Grzegorz VII i czego dotyczyły wydane przez niego dekrety reformatorskie wymienia uniwersytety średniowiecznej Europy definiuje pojęcia: zakon żebraczy, habit, kwesta określa, na czym polega świętość Kościoła definiuje pojęcia: inkwizycja i herezja wymienia przyczyny reformacji i</p>	<p>podaje w zarysie kolejność chrystianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji podaje znaczenie sentencji „ora et labora” wymienia przyczyny i następstwa podziału na Kościół wschodni i zachodni wymienia patriarchaty Kościoła wschodniego wymienia owoce reformy gregoriańskiej definiuje pojęcia: inwestytura, symonia, ekskomunika prezentuje dziedziny wiedzy studiowane w średniowieczu prezentuje dorobek św. Tomasza z Akwinu podaje nazwiska wierzących ludzi nauki ze średniowiecza (M. Kopernik, M. Trąba, S. Hozjusz, Z. Oleśnicki) i tych, którzy żyją współcześnie wymienia zakonny żebracze i ich założycieli wskazuje współczesne sposoby pozyskiwania dóbr nawiązujące do franciszkańskiego żebractwa wymienia przyczyny powstania inkwizycji prezentuje stanowisko współczesnego Kościoła wobec inkwizycji</p>	<p>charakteryzuje działalność ewangelizacyjną pierwszych misjonarzy opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka omawia zakonne życie benedyktynów wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury referuje, w jaki sposób walczy z bezczynnością i lenistwem ocenia przyczyny i skutki schizmy wschodniej wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym układa modlitwę w intencji zjednoczenia wszystkich chrześcijan wyraża szacunek względem braci prawosławnych krytycznie ocenia stosunki państwo – Kościół przed reformą gregoriańską charakteryzuje główne założenia reformy charakteryzuje wkład ludzi wierzących w rozwój ludzkiej wiedzy wskazuje, gdzie szuka kompetentnej pomocy w rozwiązywaniu wątpliwości w wierze uzasadnia religijny sens ubóstwa i żebractwa opisuje habit franciszkański uzasadnia, dlaczego chętnie dzieli się z ubogimi potrafi ocenić zło płynące z inkwizycji charakteryzuje metody walki z herezykami stosowane przez inkwizycję uzasadnia swą postawę mężnego wyznawania wiary w Chrystusa oraz miłości względem drugiego człowieka charakteryzuje problemy Kościoła zachodniego i jego wewnętrzne próby odnowy wyjaśnia, na czym polegał rozłam w Kościele Zachodnim charakteryzuje ruch ekumeniczny</p>	<p>uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy omawia wpływ św. Benedykta i benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej omawia znaczenie modlitwy i pracy w swej trosce o własny rozwój duchowy charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego wyjaśnia znaczenie reformy Grzegorza VII dla Kościoła w Europie zachodniej i w Polsce uzasadnia swą gotowość respektowania obowiązków i praw Polaka katolika zawartych w Konstytucji RP omawia, w jaki sposób angażuje się w pogłębianie wiedzy i wiary ukazuje wartość rezygnacji z dóbr materialnych na rzecz wzrostu duchowego poprawnie interpretuje fragmenty z Biblii i listu Jana Pawła II „Tertio millennio adveniente” uzasadnia, dlaczego przebacza i prosi o przebaczenie omawia działanie reformatorów katolickich oraz założycieli nowych Kościołów reformacji omawia podobieństwa i różnice katolicyzmu, luteranizmu i kalwinizmu</p>	<p>uzasadnia, dlaczego krytycznie odnosi się do wypowiedzi odrzucających chrześcijańskie wartości (oparte na dekalogu i Ewangelii) referuje swe uczestnictwo w kwestiach na cele charytatywne</p>
--	---	--	---	--	---

	<p>reformy katolickiej wymienia głównych reprezentantów epoki reformacji definiuje pojęcia: deizm, masoneria, racjonalizm, modernizm</p>	<p>wyraża postawę akceptacji i tolerancji wobec drugiego człowieka podaje datę Soboru Trydenckiego i wymienia główne postanowienia wymienia wartości, którymi Kościoły reformacji ubogaciły chrześcijaństwo wymienia autentyczne osiągnięcia epoki oświecenia wymienia zagrożenia wiary zawarte w filozofii oświecenia</p>	<p>wyraża postawę tolerancji religijnej i szacunku wobec przedstawicieli innych wyznań wyraża więź ze swoim Kościołem oraz docenia osiągnięcia i wartości Kościołów reformacji uzasadnia nielogiczność poglądów przeciwstawiających wiarę rozumowi opisuje przebieg prześladowań Kościoła w okresie rewolucji francuskiej uzasadnia, że wiara i rozum wzajemnie się uzupełniają i nie może być między nimi sprzeczności uzasadnia swe przekonanie, że rozum potrzebuje wiary dla lepszego poznania rzeczywistości</p>	<p>uzasadnia, dlaczego modli się o jedność chrześcijan charakteryzuje intelektualne postawy oświecenia wskazuje wartości i zagrożenia kryjące się w myśli oświeceniowej uzasadnia, dlaczego deizm i ideologia masońska nie da się pogodzić z nauką Kościoła katolickiego uzasadnia swą krytyczną postawę wobec ideologii niezgodnych z wiarą katolicką</p>	
<p>VI. Mój rozwój</p>	<p>definiuje pojęcia: pokora, pycha wymienia prośby zawarte w Modlitwie Pańskiej określa, czym jest modlitwa, definiuje pojęcia: wychowanie, samowychowanie podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rówieśników na życie wymienia swoje zdolności oraz pozytywne cechy charakteru określa, czym są obiektywne normy moralne oraz na</p>	<p>podaje biblijne przykłady pokory i pychy podaje przykłady ludzi, którzy swoje życie opierali na modlitwie określa różne sposoby postrzegania relacji z Bogiem i innymi w zależności od wieku (1 Kor 13,11) wskazuje zmiany zachodzące we własnym postrzeganiu Boga i ludzi podaje, za co najczęściej jest chwalony a za co krytykowany poddaje refleksji różnice, jakie dostrzega między własnym wyobrażeniem siebie a tym, jak postrzegają go inni definiuje pojęcie prawo naturalne podaje przykłady praw, które obowiązują każdego i w każdym czasie, oraz takich,</p>	<p>interpretuje teksty biblijne mówiące o pokorze i pysze (Łk 18,10-14; J 13,5.16; Rz 12,16) wyjaśnia znaczenie tych postaw w rozwoju relacji do samego siebie, Boga i ludzi interpretuje treść Modlitwy Pańskiej jako program drogi chrześcijanina uzasadnia potrzebę systematycznej modlitwy charakteryzuje znaczenie modlitwy w życiu wybranych świętych (bł. Teresa z Kalkuty, św. O. Pio, Marta Robin) uzasadnia, dlaczego warto dobrze się modlić uzasadnia wartość codziennej modlitwy w pogłębianiu swej osobistej relacji z Bogiem wyjaśnia, czemu służy wychowanie, do czego zmierza, kto uczestniczy w tym procesie, kto nim kieruje i od czego zależy efekt wychowawczy uzasadnia, że wraz z dorastaniem powinna dokonywać się zmiana relacji z ludźmi charakteryzuje zasady wypowiedziania opinii o ludziach i przyjmowania wypowiedzi na swój temat z godnością i spokojem przyjmuje opinie innych na swój temat uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych</p>	<p>wskazuje i charakteryzuje sposoby kształtowania postawy pokory i wyzwalania się z pychy formułuje własną modlitwę, wzorując się na Modlitwie Pańskiej uzasadnia związek swej codziennej systematycznej modlitwy z postawą zaufania Bogu omawia trudności napotymane przy modlitwie i wskazuje sposoby ich pokonywania uzasadnia, co w procesie samowychowania prowadzi nas do Chrystusa, a co nas od Niego oddala podaje przykłady konkretnych wymagań, jakie stawia sobie w aspekcie samowychowania uzasadnia, że nastolatek powinien budować nową wizję obrazu Boga i relacji z Nim uzasadnia potrzebę konfrontacji własnego obrazu siebie z opiniami innych</p>	<p>podaje przykłady sytuacji, gdy wyraża sprzeciw wobec lansowania relatywizmu moralnego omawia, w jaki sposób poszukuje dojrzałych form spotykania się z Bogiem i innymi</p>

	<p>czym polega relatywizm moralny wymienia ważniejsze fakty z życia Salomona definiuje mądrość i wymienia jej przejawy wymienia swoje najważniejsze obowiązki wymienia swoje najważniejsze zainteresowania</p>	<p>które ludzie mogą ustanawiać i modyfikować wskazuje różnice między mądrością Bożą a ludzką omawia przejawy mądrości Salomona podaje przykłady ludzi (uczniów, sportowców, naukowców...), którzy osiągnęli sukces dzięki wyjątkowej pracy określa, kim chce zostać i co robić w dorosłym życiu</p>	<p>potrafi właściwie oceniać czyny, nazywając zło złem, a dobro dobrem uzasadnia potrzebę Bożej pomocy w dokonywaniu mądrych wyborów podaje przykłady dokonywanych przez siebie mądrych, zgodnych z wolą Bożą wyborów podaje przykłady właściwie podjętych przez siebie decyzji i ich owoce, za które dziękuje Bogu podaje przykłady prac, zajęć, które podejmuje z chęcią, oraz takich, do których czuje się przymuszany interpretuje przypowieść o talentach podaje przykłady wykorzystywania swoich umiejętności dla dobra własnego i innych charakteryzuje sposób realizacji własnej drogi życiowej, określając cele dalsze i bliższe opracowuje plan rozwoju ujawnionych zainteresowań i osiągnięcia życiowych celów</p>	<p>wskazuje, w jaki sposób dąży do lepszego poznania siebie charakteryzuje zgubne skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych rozpoznaje i właściwie ocenia spotykane w mediach wypowiedzi promujące relatywizm moralny wskazuje przejawy swej odpowiedzialności za rozwój darów, które otrzymał od Boga uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno jednostek wybitnych, jak i przeciętnych uzdolnień relacjonuje realizację swojego projektu wskazuje sytuację, gdy prosi Boga o pomoc w realizacji życiowych planów</p>	
<p>VII. Wydarzenia zbawcze (tematy 59-61)</p>	<p>podaje, że Wielki Post to czas rozważania Męki Pana Jezusa wskazuje tekst biblijny o zmartwychwstaniu u Mk 16,1-14 określa, na czym polega dzieło nowej ewangelizacji</p>	<p>wskazuje tekst biblijny o cierpieniu Jezusa (Mt 27,27-44) wymienia osoby, które spotkały Chrystusa zmartwychwstałego wskazuje przyczyny odchodzenia od Chrystusa współczesnego człowieka podaje przykłady, jak może ewangelizować w swojej parafii</p>	<p>interpretuje tekst biblijny o drodze krzyżowej i śmierci Jezusa relacjonuje swój udział rekolekcjach wielkopostnych interpretuje tekst Sekwencji wielkanocnej wyjaśnia symbolikę Grobu Pańskiego uzasadnia, dlaczego uczestniczy we Mszy Świętej w uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego uzasadnia, że przyjmując sakramenty we wspólnocie parafialnej stajemy się odpowiedzialni za dzieło ewangelizacyjne Kościoła wyjaśnia, że w parafii każdy powinien odnaleźć własne miejsce i zadanie do spełnienia podaje przykłady sytuacji, gdy ewangelizuje przez dawanie świadectwa w swoim środowisku</p>	<p>na podstawie tekstu Gorzkich żali i rozważań nabożeństwa drogi krzyżowej opisuje cierpienia Jezusa dla naszego zbawienia opisuje zmartwychwstanie Chrystusa jako wypełnienie Bożej tajemnicy zbawienia, która uobecnia się w tajemnicy przemiany chleba w Ciało i wino w Krew uzasadnia, że dzieło nowej ewangelizacji dokonuje się wtedy, gdy człowiek poddaje się działaniu Ducha Świętego</p>	<p>relacjonuje swój udział w czuwaniu w wigilię uroczystości Zesłania Ducha Świętego</p>

